

ЗАКОН ЗА БЕЗБЕДНОСТ НА СООБРАЌАЈОТ НА ПАТИШТАТА

КОНСОЛИДИРАН ТЕКСТ ¹

Албански текст

 Ligj për sigurinë në komunikacionin rrugor

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се уредува безбедноста и заштитата на патиштата, основните начела и меѓусебните односи на учесниците и другите субјекти во сообраќајот на патиштата, правилата на сообраќајот на патиштата; системот на сообраќајните знаци, опремата и сигнализацијата на патиштата; должностите во случај на сообраќајна незгода; условите за стекнување право на управување со моторно возило; оспособување на кандидатите за возачи; полагање возачки испит;; уредите и опремата што задолжително треба да ги имаат возилата; димензиите, вкупната маса; основното оптоварување на возилата и условите кои задолжително треба да ги исполнуваат возилата во сообраќајот;; посебните мерки на безбедност; организацијата и задачите на советите за безбедност на сообраќајот на патиштата, како и прекршочните санкции и прекршочната постапка што се води по прекршоците во областа на сообраќајот на патиштата. ²

Член 2

(1) Одделни изрази употребени во овој закон го имаат следново значење:

- "Населено место" е простор на кој редови или група згради се наоѓаат од една или од двете страни на патот, давајќи му изглед на улица и чии граници се означени со сообраќајни знаци за обележување на населено место;
- "Зона на смирен сообраќај" е подрачје во населено место обележано со пропишан сообраќаен знак, во кое возилата не смеат да се движат со брзина поголема од брзината на движење на пешаците и во кое нема ограничувања на играта за деца;
- "Возило" е секое превозно средство наменето за движење по пат, освен подвижните столови без мотор за немоќни лица и детските превозни средства;
- "Возило на моторен погон" е секое возило што се движи со силата на сопствен мотор, освен возилата што се движат по шини;
- "Моторно возило" е секое возило на моторен погон, со исклучок на мотоцикл, кое вообичаено се користи за превоз на лица или стока на патишта или за влечење на возила на патишта што се користат за превоз на лица и стока и кое има најмалку четири тркала и максимално проектирана брзина над 25 километри/час;
- "Работно возило" е моторно или приклучно возило на кое се вградени уреди или опрема за вршење на работи, чија најголема дозволена маса е еднаква со масата на возилото (на пример: дигалка и слично), а според особините спаѓа во една од категориите на моторни или приклучни возила;
- "Велосипед" е возило што има најмалку две тркала и што се движи исклучиво со силата на возачот;
- 7-а. „Велосипед со помошен мотор" е возило со погон на педали, кое како дополнување може да има мотор со внатрешно согорување со работна зафатнина која не е поголема од 50 см3 или електромотор со најголема континуирана излезна сила од 0,25 KW, при што дејството на моторот се исклучува кога брзината ќе достигне 25 км/час или ако велосипедистот го прекине дејствувањето на педалата;
- "Мопед" е возило на моторен погон со две или три тркала чија работна зафатнина на моторот со внатрешно согорување не е поголема од 50 см3 односно силата на електромоторот не поминува повеќе од 4 KW и чија брзина на рамен пат е ограничена на најмногу 45 км/час;
- "Мотоцикл" е возило на моторен погон со две тркала, со странична приколка или без неа, чија работна зафатнина на моторот со внатрешно согорување е поголема од 50 см3 и чија конструкциски дозволена брзина е поголема од 45 километри/час;
- "Лесен трицикл" е возило на моторен погон со три тркала симетрично поставени по должината на оската на возилото, чија работна зафатнина на моторот со внатрешно согорување не е поголема од 50 см3 и чија најголема дозволена брзина не е поголема од 45 километри/час;
- "Трицикл" е возило на моторен погон со три тркала симетрично поставени по должината на оската на возилото, чија маса не е поголема од 400 килограми - ако е наменето за превоз на лица, односно 550 килограми - ако е наменето за превоз на товар (без батерија ако возилото е на електричен погон), чија работна зафатнина на моторот со внатрешно согорување е поголема од 50 см3 и чија најголема дозволена брзина е поголема од 45 километри/час;
- "Лесен четирицикл" е возило на моторен погон со четири симетрично поставени тркала, чија маса не е поголема од 350 килограми (без батерија и со сила на моторот не поголема од четири киловати ако возилото е на електричен погон), чија работна зафатнина на моторот со внатрешно согорување не е поголема од 50 см3 и чија конструкциски дозволена брзина не е поголема од 45 километри/час;
- "Четирицикл" е возило на моторен погон со четири симетрично поставени тркала, чија маса не е поголема од 400 килограми - ако е наменето за превоз на лица, односно 550 килограми - ако е наменето за превоз на товар (без батерија ако возилото е на електричен погон), чија работна зафатнина на моторот со внатрешно согорување е поголема од 50 см3 и чија најголема дозволена брзина е поголема од 45 километри/час;
- "Патнички автомобил" е моторно возило наменето за превоз на лица, кое освен седиштето за возачот

има најмногу осум седишта.

15. "Автобус" е моторно возило со повеќе од девет седишта, вклучувајќи го и седиштето на возачот, конструирано и опремено за превоз на патници и нивниот багаж. Автобусот може да има една или две платформи и може да влече приколка за багаж;

16. "Зглобен автобус (автобус со приколка)" е автобус составен од два или повеќе дела, кои се меѓусебно поврзани со зглобен дел, што овозможува поминување на лица од едниот во другиот дел;

17. "Тролејбус" е моторно возило наменето за превоз на лица, кое покрај седиштето на возачот има повеќе од осум седишта и кое заради напојување на моторот со електрична енергија, е врзано за електричен спроводник;

18. "Трамвај" е возило на шини со електричен погон наменето за превоз на лица, кое заради напојување на моторот со електрична енергија е врзано за електричен спроводник;

19. "Товарно возило" е моторно возило наменето за превоз на предмети;

20. "Комбинација на возила" е шлепер што се состои од моторно возило на кое е прикачена приколка или возило со приколка што се состои од моторно возило на кое е прикачена полуприколка;

21. "Возило со регулирана температура (кондиционирано возило)" е возило чија фиксна или демонтажна надградба е специјално опремена за превоз на товар при контролирана температура, чии странични ѕидови, вклучувајќи ја изолацијата, се дебели најмалку 45 милиметри;

22. "Противпожарно возило" е моторно или приклучно возило наменето за гаснење на пожар;

23. "Воено возило" е моторно возило означено со пропишани ознаки на Армијата на Република Македонија или војска на друга странска држава;

24. "Влечно возило" е товарно возило наменето за влечење на полуприколки;

25. "Приклучно возило" е возило наменето да биде влечено од моторно возило, а конструирано како приколка или полуприколка;

26. "Приколка" е приклучно возило конструирано така што вкупната маса преку своите оски ја пренесува на патот, кое е наменето да биде прикачено на моторно возило со исклучок на полуприколка и кое е конструирано за превоз на добра;

27. "Полуприколка" е приклучно возило без една оска, конструирано така што со својот преден дел се потпира врз влечно возило;

28. "Лесна приколка" е приклучно возило чија најголема дозволена маса не е поголема од 750 килограми;

29. "Камп-приколка" е приклучно возило со сопствено куќиште и постојана опрема што овозможува престој на лица;

30. "Група возила" се меѓусебно поврзани возила од најмалку едно влечно и едно приклучно возило, кои во сообраќајот на патиштата учествуваат како целина;

31. "Колона на возила" се три или повеќе возила кои се запрени или се движат едно зад друго во иста сообраќајна лента и во иста насока, при што растојанието меѓу возилата, брзината на движењето на возилата и постапувањето на возачите се меѓусебно условени и меѓу кои не може без попречување да влезе друго возило;

32. "Трактор" е моторно возило конструирано да влече, потиснува или да носи менливи орудии, односно да служи за погон на такви орудии и за влечење на приклучни возила;

33. "Тракторски приклучок" е менливо орудие за вршење на земјоделски и други работи, кое го влече, потиснува или носи трактор (превртувач, растресувач, самонатоварувач, прскалка и слично) и тракторски приклучок чија најголема дозволена маса не е поголема од пет тони и чија најголема брзина е ограничена на најмногу 30 километри/час;

34. "Мотокултиватор" е моторно возило со една или две осовини, чија најголема сила на моторот е 12 киловати и кое е конструирано така да носи, влече или потиснува разни менливи приклучоци и орудии или да служи за погон на такви орудии или за влечење на лесна приколка;

35. "Работна машина" е моторно возило кое, пред сè, е наменето за вршење на определени работи со сопствени уреди и опрема и кое според конструкциските карактеристики не може да развива брзина на движењето поголема од 30 километри/час (ваљак, комбајн, земјоделски трактор, шумски трактор, финишер, косачка, копач на ровови и слично);

36. "Возило со приколка (камп-возило)" е моторно возило со сопствено куќиште и постојана опрема, што овозможува превоз и престој на лица;

37. "Запречно возило" е возило кое го влече впрегнато животно;

38. "Запуштено возило" е моторно или приклучно возило кое било наменето за јавен патен сообраќај, паркирано на јавен или некатегоризиран пат, кое нема регистарски таблички, не е регистрирано и за кое никој не води грижа, како и паркирано возило со странски регистарски таблички, оставено најмалку 30 дена без некој истото да го користи, ниту да се грижи;

39. "Возила под придружба" се возила кои се придружувани од припадници на Полицијата или воена полиција, со посебни моторни возила кои имаат уреди за давање посебни светлосни и звучни знаци во црвена и сина боја;

40. "Возила со музејска вредност" се возила постари од 35 години, на кои таков статус е утврден од страна на комисија, врз основа на мислење од овластена стручна организација;

41. "Носивост" е дозволена маса со која возилото смее да се оптовари според декларацијата на производителот на возилото (разлика меѓу најголемата дозволена маса и масата на возилото);

42. "Маса на возилото" е масата на возилото подготвено за возење без патници и товар, освен мотоцикли и трицикли, со возач чија просечна тежина изнесува 75 килограми, со 90% гориво од полн резервоар со различни течности со исклучок на отпадни води, со резервно тркало и опрема, а кај автобусите и со другите членови на екипажот чија просечна тежина изнесува 75 килограми, ако за нив се предвидени посебни седишта;

43. "Вкупна маса" е масата на возилото заедно со масата на товарот што се превезува на возилото, вклучувајќи ја и масата на лицата кои се наоѓаат на возилото, како и масата на приклучното возило на товарот, ако е тој приклучен кон возилото;

44. "Најголема дозволена маса" е масата на возилото заедно со неговата носивост;
45. "Терач на добиток" е лице кое на патот води, тера или јава добиток;
46. "Товарен простор" е простор за превоз на товар во или на возилото, што е издвоен од просторот за возачот и патниците;
47. "Неразделен товар" е товар што при превозот на пат не може да се дели на два или повеќе дела без несоодветен трошок или ризик од оштетување и кој заради неговите димензии или маса не може да се превезува со моторно возило, приколка, група на возила или комбинација на возила;
48. "Седиште" е направа вградена или прицврстена за конструкцијата на возилото, што заедно со опремата служи како седиште за едно возрастно лице или е изведено како посебно седиште или дел од седишната клупа - наменет за седење на едно возрастно лице;
49. "Сигурносен појас" е склоп од ремени со сигурносно копче, уред за приспособување и приклучоци коишто можат да се врзат во возило на моторен погон и е проектиран да го намали ризикот од повреда на лицето кое го носи во случај на судир или на ненадејно забавување, со ограничување на подвижноста на телото на лицето кое го носи;
50. "Систем за придржување" е систем составен од седиште прописно поставено на конструкцијата на возилото и сигурносен појас, кој најмалку на едно место е прицврстен за конструкцијата на седиштето;
51. "Осно оптоварување" е дел од вкупната маса со кое оската на возилото го оптоварува патот во состојба на мирување на возилото;
52. "Учесник во патниот сообраќај" е лице кое на кој било начин учествува во патниот сообраќај;
53. "Возач" е лице кое управува со возило на пат или кое се вози во возилото, со цел да биде на располагање на возење, доколку е неопходно;
54. "Сообраќаен тек" е колона од повеќе возила, која по патот се движи по иста насока;
55. "Возач-почетник" е секој возач на моторно возило во период од две години по добивањето на возачката дозвола, независно дали дозволата ја добил во Република Македонија или во странство. Возач - почетник е и возач на моторно возило во периодот од две години по добивањето на возачката дозвола од одредена категорија, независно дали поседува возачка дозвола за друга категорија;
- 55-а. Постар малолетник е малолетник кој наполнил 16 години, а не наполнил 18 години;
56. "Пешак" е лице кое учествува во сообраќајот, а не управува со возило, ниту се превезува во возило или на возило, лице кое со сопствена сила турка или влече рачна количка, запрежно возило или моторно возило, детско превозно средство, велосипед, мопед или подвижен стол за немоќни лица, лице во подвижен стол за немоќни лица што се движи со сопствена сила или со сила на мотор, ако притоа се движи со брзина на човечки од, како и лице кое се лизга на лизгалки, скии, санка или се вози на тротинет, ролшуи или ролери;
57. "Запирање на возило" е секој прекин на движењето на возилото на патот во траење до три минути, освен прекилот што се врши заради постапување според сообраќаен знак или правило со кое се регулира сообраќајот;
58. "Паркирање на возило" е прекин на движењето на возилото во траење подолго од три минути, освен прекилот што се врши заради постапување според сообраќаен знак или правило со кое се регулира сообраќајот;
59. "Разминување" е минување со возило покрај друго возило кое се движи по истиот коловоз од спротивната насока;
60. "Престигнување" е минување со возило покрај друг учесник во патниот сообраќај кој се движи во иста насока по иста сообраќајна лента или дел од коловозот што е наменет за сообраќај. Побрзото возење на една колона возила од друга колона на патот кој има најмалку две сообраќајни ленти за возење во иста насока, не се смета за престигнување;
61. "Менување на сообраќајна лента" е преминување на возило од една во друга сообраќајна лента во иста насока, заради престројување или побрзо движење;
62. "Обиколување" е возење покрај запрено или паркирано возило или друг објект што се наоѓа на сообраќајната лента по која се движи возилото;
63. "Пропуштање на возило" е дејствие што во определени случаи возачот е должен да го изврши со запирање на возилото, со намалување на брзината на движењето или со прекинување на дејствието што го изведува возилото и тоа на начин кој не го присилува возачот на друго возило нагло да го менува правецот или брзината на движењето;
64. "Полукружно свртување" е свртување на возилото за 180 степени од почетната насока на вртење, заради вклучување во спротивен сообраќаен тек;
65. "Престројување" е земање на таква положба со возилото на сообраќајната лента на оддалеченост од крстосница или друго место на патот, од која на сигурен начин може да се изведе некое од следниве дејствија со возилото: свртување, полукружно свртување, застапување и слично;
66. "Попречување на сообраќај" е дејствие во сообраќајот со кое, спротивно на сообраќајните прописи, учесник во сообраќајот се присилува на промена на дотогашниот начин на учество во сообраќајот;
67. "Патен сообраќај" е сообраќај на возила, пешаци и други учесници во сообраќајот на јавен или некатегоризиран пат што се употребува за јавен патен сообраќај;
68. "Меѓумесен превоз" е превоз што се врши на линии меѓу градови и населби на две или повеќе општини;
69. "Градски превоз" е превоз што се врши на линии меѓу подрачјето на град или населба;
70. „Приградски превоз" е превоз што се врши на линии меѓу две или повеќе населби на една или повеќе општини, доколку линијата не е подолга од 50 метри;
71. "Коловоз" е дел од патот наменет првенствено за сообраќај на возила, со една или повеќе сообраќајни ленти;
72. "Коловозна лента" е дел од коловозот долж неговата површина, наменет за сообраќај на возила во една насока;
73. "Сообраќајна лента" е обележан или необележан дел од коловозот долж неговата површина, чија ширина за непречено одвивање на сообраќајот е доволна за непречен сообраќај на еден ред моторни возила

во една насока;

73-а. "Сообраќајна лента за забрзување" е дел од коловозот за вклучување на возила во сообраќаен тек од спореден пат односно други пристапни патишта покрај патот (бензински пумпи, паркиралишта, мотели и слично);

73-б. "Сообраќајна лента за забавување" е дел од коловозот наменет за исклучување на возила во сообраќаен тек од пат;

73-в. "Сообраќајна лента за принудно запирање на возила" е обележан дел долж коловозот на автопат и на одредени места на патиштата како и во тунели, галерии и слично;

74. "Крстосница" е површина на која се крстосуваат или соединуваат два или повеќе јавни патишта, како и широка сообраќајна површина (плоштад и слично), што настанува со крстосување, односно со соединување на патишта;

74-а. Крстосница со кружен тек на сообраќајот" е сообраќајна површина со централен остров во која сообраќајот се одвива во кружен тек и во насока спротивно на стрелките на часовникот;

75. "Автопат" е јавен пат од највисок сообраќаен ранг, посебно изграден и наменет исклучиво за сообраќај на моторни возила, означен со пропишан сообраќаен знак, кој има две физички одвоени коловозни ленти за сообраќај од спротивни насоки, без крстосување со попречни патишта и железнички линии во исто ниво и на кој сообраќајот може да се вклучи, односно исклучи само на одредени и посебно изградени приклучоци на јавните патишта на соодветната коловозна лента на автопат и кој е заштитен од пристап надвор од овие површини;

75-а. "Пат" е сообраќаен објект на кој се врши сообраќај;

76. "Јавен пат" е пат кој е определен како јавен пат и може да биде државен или општински;

76-а. "Државен пат" е јавен пат категоризиран како автопат, експресен пат, магистрален и регионален пат од прва и втора категорија;

77. "Пат резервиран за сообраќај на моторни возила" е јавен пат по кој можат да сообраќаат само моторни возила и кој е означен со пропишан сообраќаен знак;

78. "Меѓународен пат" е јавен пат кој, со ратификуван меѓународен договор, е распореден во мрежата на меѓународни патишта;

79. "Магистрален пат" е јавен пат кој ги поврзува поважните економски подрачја на Република Македонија и кој се надоврзува на соодветните патишта на соседните држави;

80. "Регионален пат" е јавен пат кој поврзува економски подрачја на две или повеќе општини во Република Македонија или е од посебно значење за Република Македонија;

81. "Локален пат" е јавен пат кој поврзува населени места на општината или кој е од значење за сообраќајот на општината;

82. "Некатегоризиран пат" е пат кој се користи за сообраќај и кој е достапен за поголем број корисници (земјоделски и шумски патишта и слично);

83. "Земјен пат" е пат без изграден коловоз;

84. "Велосипедска патека" е изградена сообраќајна површина наменета за сообраќај на велосипеди која е издвоена од коловозот и обележана со пропишан сообраќаен знак;

84-а. "Тротоар" е посебно уредена сообраќајна површина наменета за движење на пешаци, која не е на исто ниво со коловозот или од коловозот е одвоена на друг начин;

85. "Обележан пешачки премин" е дел од површината на коловозот наменет за премин на пешаци преку коловозот и обележан со ознаки на коловозот и со сообраќаен знак за известување;

86. "Пешачки остров" е издигната или на друг начин обележана површина на коловозот наменета за привремено задржување на пешаци кои преминуваат преку коловозот, влегуваат или излегуваат од возило на јавниот сообраќај;

87. "Сообраќаен режим" е начин на водење на сообраќајот на пат, односно дел од пат или населено место, односно дел од населено место означен со соодветна сообраќајна сигнализација;

88. "Прегледност" подразбира конкретен простор што учесник во патниот сообраќај може да го види од местото на кое се наоѓа;

89. "Намалена видливост" постои ако заради неповолни атмосферски или други временски прилики (магла, снег, дожд, прав, чад и слично), возачот не може јасно да ги воочи другите учесници во сообраќајот на оддалеченост од најмалку 200 метри на пат надвор од населба, односно од најмалку 100 метри на пат во населено место;

90. "Нок" е период од првиот самрак до целосно разденување;

91. "Очигледно под дејство на алкохол" е учесник во патниот сообраќај чие однесување е непримерно заради присуство на алкохол во организмот;

92. "Непримерно" е однесувањето на учесник во патниот сообраќај кој заради незнаење, неискуство, замаеност, присуство на алкохол, опојна дрога или други психотропни супстанции, не го контролира своето однесување или се однесува непристојно, при што не ги почитува сообраќајните правила, прописи или знаци што ги дава припадник на Министерството за внатрешни работи, како и други овластени службени лица што даваат некакви знаци на патот;

93. "Загрозување на сообраќајот" е начин на учество во сообраќајот заради кој настапила непосредна опасност од настанување на сообраќајна незгода;

94. "Сообраќајна незгода" е настан на патот во кој учествувале најмалку едно возило во движење и во кој најмалку едно лице е повредено, загинало или од последиците на таа сообраќајна незгода починало во рок од 30 дена или од истата е предизвикана материјална штета. За сообраќајна незгода не се смета настанот во кој работно возило, работна машина, мотокултиватор, трактор или запрежно возило кое се движи по некатегоризиран пат или при вршење на работи во движење, слетало од некатегоризираниот пат или се превртело, односно удрило во некоја природна препрека, а притоа не учествува друго возило или пешак и кога со тој настан не му е предизвикана штета на друго лице;

95. "Мала материјална штета во сообраќајна незгода" е штета настаната на објекти и на возила на кои не им се оштетени виталните делови за управување и запирање, а возилата можат самостојно да се движат по

патот;

96. "Европски извештај за сообраќајна незгода" е образец изготвен од Националното биро за осигурување на Република Македонија, кој се пополнува во случај на сообраќајна незгода со мала материјална штета, а го пополнуваат учесниците во сообраќајната незгода;

97. "Возачка дозвола" е јавна исправа што ја издава надлежен орган, со која се докажува правото на управување со одредени категории или поткатегории на возила;

98. "Меѓународна возачка дозвола" е јавна исправа што ја издава правно лице овластено од Министерството за внатрешни работи, врз основа на возачката дозвола;

99. "Странска возачка дозвола" е возачка дозвола и меѓународна возачка дозвола што ја издава надлежен орган на странска држава;

100. "Сообраќајна дозвола" е јавна исправа што ја издава надлежен орган, со која се докажува правото на означување на одредено возило со регистарски таблици, сопственоста на возилото, техничките карактеристики на возилото, потврда за техничката исправност на возилото заради безбедност во сообраќајот, како и периодот на важност на сообраќајната дозвола;

101. "Индивидуална контролна книшка" е јавна исправа што ја издава надлежен орган, во која се запишуваат активностите со возилото, за возила кои согласно со одредбите на овој закон не постои обврска да бидат опремени со тахограф;

102. "Возачка книшка" е јавна исправа што ја издава надлежен орган, во која се запишуваат негативни бодови во прекршочната постапка што се води за прекршоци во областа на сообраќајот на патиштата, определени со овој закон;

103. "Лиценца" е исправа со која се дава овластување од надлежен државен орган со која се докажува дека се исполнети одредени пропишани услови за стручна оспособеност и овластување за извршување на одредени работи;

104. *Вон сила* **3**

105. *Вон сила* **4**

106. *Вон сила* **5**

(2) Изразите што се употребуваат во овој закон, чие значење не е дефинирано во ставот (1) на овој член, имаат значење утврдено со друг закон.

II. БЕЗБЕДНОСТ И ЗАШТИТА НА ПАТИШТАТА, ОСНОВНИ НАЧЕЛА И МЕЃУСЕБНИ ОДНОСИ НА УЧЕСНИЦИТЕ И ДРУГИТЕ СУБЈЕКТИ ВО СООБРАЌАЈОТ НА ПАТИШТАТА

Член 3

(1) Учесниците во сообраќајот не смеат да го оштетуваат патот или објектите на патот и да го попречуваат сообраќајот.

(2) Однесувањето на учесниците во сообраќајот што е спротивно на прописите за безбедност на сообраќајот на патиштата, не го ослободува другиот учесник во сообраќајот од обврската сам да презема дејствија за отстранување на настанатата опасност и спречување на сообраќајна незгода.

(3) Глоба во износ од 330 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на учесникот во сообраќајот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 3-а

Државните органи, органите на општините и градот Скопје, правните лица, физичките лица и другите учесници во сообраќајот ги развиваат хуманите и етичките односи во сообраќајот, ја поттикнуваат солидарноста на учесниците во сообраќајот со што придонесуваат за заштита на животот и здравјето на луѓето, особено на децата, старите и изнемоштени лица, лицата со посебни потреби и водат грижа за заштита на животната средина.

Член 4

Министерството за внатрешни работи ги спроведува прописите и презема мерки што се однесуваат на безбедноста на сообраќајот на патиштата и за таа цел:

- ја следи и анализира состојбата на безбедноста на сообраќајот на патиштата,
- укажува на актуелните проблеми во областа на сообраќајот на патиштата и предлага мерки за нивно решавање,
- го контролира и регулира сообраќајот на патиштата,
- врши контрола над возачите и другите учесници во сообраќајот на патиштата, над состојбата на патиштата и улиците, опремата и сообраќајната сигнализација,
- води прекршочна постапка за прекршоци за кои е определено како прекршочен орган со исклучива надлежност за негово постапување, согласно со овој закон,
- соработува со другите надлежни државни органи и правни лица во уредувањето, техничкото регулирање на сообраќајот и сообраќајните текови и во нивното функционирање,
- врши надзор над спроведувањето на прописите и над преземањето на мерки што се однесуваат на безбедноста на сообраќајот на патиштата,
- врши стручни и управни работи сврзани со издавање на возачки дозволи и дозволи за инструктори, регистрација на моторни и приклучни возила, како и издавање на сообраќајни дозволи, индивидуални контролни книшки и возачки книшки,
- учествува во активностите сврзани со спроведување на сообраќајното образование и воспитување на учесниците во сообраќајот и
- врши и други работи согласно со одредбите на овој закон.

Член 5

(1) Контрола и регулирање на сообраќајот на патиштата, како и контрола на возилата и возачите на патиштата, вршат припадници на Министерството за внатрешни работи (во натамошниот текст: униформирани полициски службеници).

(2) Контрола и запирање на возила во сообраќајот можат да вршат и униформирани царински службеници, како и припадници на шумската полиција согласно со посебен пропис.

(3) Униформираните полициски службеници, униформираните царински службеници, како и припадниците на шумската полиција од ставовите (1) и (2) на овој член се должни на учесниците во сообраќајот да им укажуваат соодветна помош.

(4) Во просторот каде што се наоѓаат објекти на вооружените сили на Република Македонија, при обука и при сообраќај на единици на вооружените сили на Република Македонија и нивните возила на патиштата, регулирањето на сообраќајот можат да го вршат овластени воени лица.

Член 6

(1) Советот на општината и на градот Скопје го уредуваат сообраќајот на локалните патишта на своето подрачје, согласно со одредбите на овој закон.

(2) За уредување на сообраќајот од ставот (1) на овој член, советот на општината и на градот Скопје, задолжително прибавуваат претходна согласност од Министерството за внатрешни работи.

(3) Уредувањето на сообраќајот од ставот (1) на овој член, опфаќа:

- определување на патишта со предност на минување,
- определување на двонасочен, односно едностран сообраќај,
- утврдување на составот и техничкото уредување на сообраќајот,
- ограничување на брзината на движење на возилата во сообраќајот,
- сообраќај на пешаци, возачи на велосипед, мопед, туристички воз, запрежни возила, терање и водење на добиток,
- определување на површините за паркирање и начинот на паркирање, забраната за паркирање и местата за ограничено паркирање,
- определување на зоните на смирен сообраќај,
- блокирање на автобуси, товарни, приклучни возила и работни машини, на места што не се наменети за паркирање на овие видови возила, како и начинот на деблокирање на тие возила,
- поставување и одржување на заштитни огради за пешаци на опасни места,
- определување на пешачки зони, сигурни правци наменети за движење на деца, преземање посебни технички мерки за безбедност на пешаци и возачи на велосипед во близина на образовни, здравствени и други институции, игралишта, киносали и слично,
- отстранување на дотраени, оштетени и запустени возила,
- определување на површини на кои се вршат тест-возења, крос, спортски возења и слично,
- утврдување на условите за сообраќај на возила во зоните на смирен сообраќај и пешачките зони,
- надзор и преместување на непрописно запрени возила, работи на надзор на сообраќајот во зоните на смирен сообраќај и пешачките зони, откривање на сторени прекршоци од страна на пешаци и возачи на велосипед и мопед, како и работи на надзор над трактори, запрежни возила и возила што се вклучуваат во сообраќајот на патиштата од градилишта и
- надзор над паркирање на возила на места на кои паркирањето е временски ограничено.

(4) Глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на службеното лице кое врши стручни работи во областа на сообраќајот на патиштата во општината, односно градот Скопје, а кое постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

Член 7

(1) Правните и физичките лица кои вработуваат возачи се должни да се грижат возачите на нивните возила да ги исполнуваат пропишаните здравствени и други услови неопходни за безбедно управување со возилата.

(2) На правното лице кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(3) За прекршокот од ставот (2) на овој член глоба во износ од 550 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(4) Глоба во износ од 330 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на физичкото лице од ставот (1) на овој член кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 8

(1) Правните и физичките лица кои вршат јавен превоз и превоз за сопствени потреби, правните лица кои оспособуваат кандидати за возачи на моторни возила и правните лица кои спроведуваат возачки испити се должни да организираат и трајно да вршат контрола над исполнувањето на пропишаните услови за работа на возачите, односно на возачите - инструктори, над условите за обучување на кандидати за возачи на моторни возила и на возачи кои полагаат возачки испит, над техничката исправност на возилата и над исполнувањето на условите предвидени со други прописи од кои зависи безбедноста на сообраќајот на патиштата.

(2) На правното лице кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 550 до 2.350 евра во денарска противвредност.

(3) За прекршокот од ставот (2) на овој член глоба во износ од 470 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(4) Глоба во износ од 330 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на физичкото лице од ставот (1) на овој член кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 9

(1) Основните и средните училишта организираат и изведуваат настава од областа на сообраќајното образование и воспитување на учениците, согласно со образовните програми на Министерството за образование и наука и развиваат воннаставни училишни активности.

(2) Предучилишните установи организираат и спроведуваат соодветно сообраќајно образование и воспитување на децата, согласно со образовните програми на Министерството за образование и наука.

Член 10

Сообраќајот на јавен пат може да се ограничи или забрани кога е тоа неопходно заради спречување или отстранување на опасности за учесниците во сообраќајот, спречување на оштетување на јавен пат или изведување работи на јавен пат, како и во посебни случаи определени со закон.

Член 11

(1) Заради осигурување на безбеден и непречен сообраќај на јавните патишта, не е дозволено да се подигаат објекти, уреди или постројки или на кој било друг начин да се зафаќаат сообраќајните површини,

да се садат садници или да се поставуваат предмети со кои се намалува прегледноста на патот и на железничката пруга со која се вкрстува патот во исто ниво, како и прегледноста на крстосницата или да се вршат какви било дејствија кои би можеле да го загрозуваат или попречуваат сообраќајот на јавниот пат или да го оштетуваат јавниот пат и објектите на истиот.

(2) На јавниот пат и на неговиот заштитен појас не е дозволено да се подигаат споменици, да се поставуваат рекламни паноа и табли, крајпатни и други спомен-знаци, рекламни табли, да се продаваат производи и слично, спротивно на условите и начинот пропишани со закон.

(3) На правното лице кое постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(4) За прекршокот од ставот (3) на овој член глоба во износ од 550 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(5) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на физичко лице кое постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 12

(1) Правните лица надлежни за одржување на патот се должни да се грижат и да преземаат соодветни мерки и активности што овозможуваат одвивање на безбеден и непречен сообраќај на патот.

(2) Делот од патот на кој настанале препреки што не можат веднаш да се отстранат или на кој се изведуваат работи, задолжително треба видливо да се обележи и од истиот да се пренасочуваат и обезбедуваат учесниците во сообраќајот.

(3) Делот од патот од ставот (2) на овој член се обележува со поставување соодветни знаци, а учесниците во сообраќајот се обезбедуваат со поставување на браници.

(4) Браниците од ставот (3) на овој член задолжително треба да бидат обоени наизменично со црвена и бела боја и да бидат опремени со рефлексни стакла или прекриени со рефлектирачки предмети со соодветна боја, а ноќе или преку ден во случај на намалена видливост, на нив задолжително треба да бидат поставени и трепкачки светла во портокалова боја.

(5) На правното лице надлежно за одржување на патот кое постапува спротивно на одредбите од ставовите (2) и (3) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(6) За прекршокот од ставот (5) на овој член глоба во износ од 550 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(7) На правното лице надлежно за одржување на патот кое постапува спротивно на одредбата од ставот (4) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 650 евра во денарска противвредност.

(8) За прекршокот од ставот (7) на овој член глоба во износ од 520 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице надлежно за одржување на патот.

Член 13

(1) Правните и физичките лица кои заради работи на јавен пат или од други оправдани причини (одрони, лизгалишта, снежни наноси и слично), се принудени да организираат наизменично пропуштање на возила од спротивни насоки, управуваат со пропуштањето на возилата со поставување на привремени уреди за давање знаци со сообраќајни светла.

(2) Правните и физичките лица од ставот (1) на овој член, пред отпочнување на работите од ставот (1) на овој член, со исклучок на итни случаи, се должни да обезбедат одобрение за временна измена на режимот на сообраќајот од надлежен орган.

(3) Одобрението од ставот (2) на овој член го издава Министерството за транспорт и врски, по претходна согласност од Министерството за внатрешни работи.

(4) По исклучок од ставот (1) на овој член наизменично пропуштање на возила од спротивни насоки можат да вршат и работници на правни или физички лица што вршат работи на патот, до поставувањето на привремените уреди од ставот (1) на овој член.

(5) На правното лице од ставот (1) на овој член кое постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(6) За прекршокот од ставот (5) на овој член глоба во износ од 550 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(7) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на физичкото лице од ставот (1) на овој член кое постапува спротивно на ставовите (1) и (2) од овој член.

Член 14

(1) Во случај на прекинување или загрозување на сообраќајот на јавен пат заради соспи, одронувања или лизгања на теренот, голомразица или други причини, како и во случај на оштетување на коловозот, кои во поголема мера ја загрозуваат безбедноста на сообраќајот, правното лице надлежно за одржување на патот, е должно веднаш да преземе мерки за отстранување на пречките и воспоставување на безбеден сообраќај.

(2) На правното лице кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(3) За прекршокот од ставот (2) на овој член глоба во износ од 550 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

Член 15

(1) Заради осигурување на безбеден и непречен сообраќај, правните лица надлежни за одржување на патот се должни навремено и точно да ја известуваат јавноста за ограничувањето и забраната на сообраќајот на патиштата и за вонредните услови и посебните мерки за сообраќајот на нив, како и за проодноста на патиштата во зимскиот период и во случај на елементарни непогоди или вонредни настани заради кои настанал прекин на сообраќајот, односно заради кои значително се отежнати условите за одвивање на сообраќајот.

(2) Правните лица од ставот (1) на овој член се должни, истовремено со известувањето до јавноста, да доставуваат податоци за проодност на патиштата и до Министерството за внатрешни работи и други државни органи и институции што им се неопходни за вршењето на нивните работи.

(3) На правното лице кое постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 650 евра во денарска противвредност.

(4) За прекршокот од ставот (3) на овој член глоба во износ од 520 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

III. ПРАВИЛА НА СООБРАЌАЈОТ НА ПАТИШТАТА

1. Основни одредби

Член 16

(1) Учесниците во сообраќајот се должни да постапуваат во согласност со прописите за правилата на сообраќајот, со сообраќајните знаци поставени на патот и со знаците и наредбите што ги даваат униформираните полициски службеници.

(2) Учесниците во сообраќајот се должни да постапуваат во согласност со сообраќајните знаци поставени на патот и кога со тоа отстапуваат од прописите за правилата на сообраќајот.

(3) Учесниците во сообраќајот се должни да постапуваат според светлосниот сообраќаен знак и кога тој знак се разликува од правилото за првенство на минување изразено на истото место со друг сообраќаен знак.

(4) Учесниците во сообраќајот се должни да постапуваат според барањата дадени со помош на знаци или според наредбите што ги даваат униформираните полициски службеници од ставот (1) на овој член и кога со тоа отстапуваат од пропишаните правила на сообраќајот или од значењето на сообраќајните знаци поставени на патот.

Член 17

(1) Оштетените возила, предмети и материји што можат да ја попречат или загорзат безбедноста на сообраќајот, не смеат да се остават на патот или да се фрлаат на патот.

(2) Возачот е должен да ги отстрани од коловозот предметите кои од неговото возило ќе паднат и предметите кои при запирањето на возилото ги ставил на патот.

(3) На правното лице кое постапува спротивно на одредбите од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(4) За прекршокот од ставот (4) на овој член глоба во износ од 520 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(5) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

(6) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

Член 18

Избришан **6**

Член 19

(1) Возачот е должен да обрне внимание на пешаците кои се наоѓаат на коловозот или кои започнале да чекорат по коловозот.

(2) Кога приоѓа кон обележан пешачки премин, возачот е должен да управува со возилото со особена претпазливост и да вози со таква брзина што овозможува во случај на потреба да го запре возилото пред пешачкиот премин.

(3) Возачот е должен да го запре возилото пред обележан пешачки премин секогаш кога пешакот започнува да чекори по обележаниот пешачки премин.

(4) На делот од патот по кој се движат деца или се поставени сообраќајни знаци за учество на деца во сообраќајот, возачот е должен да вози со особена претпазливост и со таква брзина што ќе овозможи да го запре возилото во случај на потреба.

(5) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возач кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (2), (3) и (4) на овој член.

Член 20

(1) Слепите лица, кога самостојно учествуваат во сообраќај, задолжително треба да носат бел стап - како знак за распознавање.

(2) *Вон сила* **7**

(3) *Вон сила* **8**

(4) На барање на лицето од ставот (2) на овој член, овластеното правно лице за вршење технички преглед е должно да го издаде посебниот знак на возилото од ставот (2) на овој член.

(5) На правното лице кое го изработува посебниот знак без овластување од министерот за транспорт и врски ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(6) За прекршокот од ставот (5) на овој член глоба во износ од 550 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице од ставот (3) на овој член.

(7) На овластеното правно лице за вршење технички преглед кое постапува спротивно на одредбата од ставот (4) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 650 евра во денарска противвредност.

(8) За прекршокот од ставот (7) на овој член глоба во износ од 520 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во овластеното правно лице за вршење технички преглед.

Член 21

(1) Возачот на возилото што се движи покрај возило на јавен превоз на патници или покрај автобус со кој се врши превоз за сопствени потреби, запрен на стојалиште, е должен да се движи со намалена брзина, на начин да не ги загрозува лицата кои влегуваат, односно излегуваат од тоа возило.

(2) Лицата од ставот (1) на на овој член кога заради излегување или по излегување од возилото треба да поминат преку коловозот се должни тоа да го прават на начинот пропишан во членовите 120, 121 и 122 на овој закон.

(3) Возачот е должен да го запре своето возило зад возилата од ставот (1) на овој член кога лицата влегувајќи во тие возила, односно излегувајќи од тие возила треба да ја поминат сообраќајната лента и велосипедската патека или лентата по која се движи возилото.

(4) Возачот на возилото што се движи зад возило со кое се врши организиран превоз на деца, како и возачот на возилото што на тоа возило му доаѓа во пресрет на пат со две сообраќајни ленти, е должен да запре кога возилото со кое организирано се превезуваат деца е запрено на коловозот, додека децата влегуваат или излегуваат од возилото.

(5) Возилото со кое се врши организиран превоз на деца задолжително треба да исполнува посебни услови и да биде обележано со посебен знак, а за време на влегување и излегување на децата од возилото, возачот е должен да ги вклучи сите покажувачи на правецот на возилото.

(6) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот од ставот (1) на овој член кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1), (4) и (5) на овој член.

(7) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (3) на овој член.

(8) За прекршокот од ставот (4) на овој член, покрај глобата утврдена во ставот (6) на овој член, на возачот ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за управување со моторно возило од три до 12 месеца, под услови и на начин утврдени со закон.

Член 22

(1) За време на возење во населено место, возачот е должен на возилото за јавен градски превоз на патници или на посебно обележано возило со кое се врши организиран превоз на деца, да им овозможи вклучување во сообраќајот кога тие возила излегуваат од стојалиште што се наоѓа надвор од коловозот, односно од проширувањето на сообраќајната лента што служи за стојалиште.

(2) Возачот на возилата од ставот (1) на овој член е должен пред отпочнувањето на повторно вклучување во сообраќајот, со помош на покажувачот на правецот, да ја најави својата намера да се вклучи во сообраќајот и тоа вклучување да го изврши на начин со кој не се загрозуваат другите учесници во сообраќајот.

(3) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе им се изрече, односно ќе им се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот од ставот (1) на овој член и на возачот на возилата со кои се врши јавен градски превоз на патници или на посебно обележано возило со кое се врши организиран превоз на деца, кои постапуваат спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 23

(1) Возачот на моторно возило во кое се вградени сигурносни појаси и лицето кое се превезува со тоа возило, се должни да бидат врзани со тие појаси за време додека возилото се движи во сообраќајот на пат.

(2) Обврската од ставот (1) на овој член, не се однесува на:
- доставувач на стока во прометот, во местото на испорачувањето и
- возачи кога со возило се движат со брзина на човечки од, кога се движат наназад и на паркиралишта.

(3) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 10 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот на моторното возило од ставот (1) на овој член кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

(4) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на лицето кое се превезува со возилото од ставот (1) на овој член, а кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 24

(1) Возачот на моторно возило, за време на управувањето со возилото не смее да користи мобилен телефон, ниту други уреди на начин кој би ја намалил можноста за реагирање и сигурно управување со моторното возило.

(2) По исклучок, мобилен телефон и други уреди можат да се користат за време на управување со моторно возило, ако притоа се употребува направа која овозможува нивно користење без употреба на раце.

(3) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

2. Дејствија со возило во сообраќајот

Член 25

(1) Возачот кој има намера да изврши на патот некое дејствие со возилото (поместување на возилото надесно или налево, обиколување, запирање, свртување надесно или налево, полукружно свртување, возење наназад и слично), смее да го започне таквото дејствие само ако претходно се уверил дека тоа може да го направи без опасност по другите учесници во сообраќајот или по имотот, водејќи притоа сметка за положбата на возилото и за правецот и брзината на движењето на возилото.

(2) Пред вршењето на дејствијата од ставот (1) на овој член возачот на возилото е должен јасно и навремено да ги извести другите учесници во сообраќајот за својата намера давајќи им знак со помош на покажувачите на правецот или ако тие не постојат-со соодветен знак со раката.

(3) Ако знакот од ставот (2) на овој член возачот го дава со помош на покажувачот на правецот, тој е должен да го дава за целото време на вршењето на дејствието со возилото, а по извршеното дејствие да престане.

(4) По исклучок од одредбите на ставовите (2) и (3) на овој член возачот не е должен по извршеното престигнување на друго возило да даде знак дека има намера да се врати на сообраќајната лента по која се движел пред престигнувањето.

(5) Глоба во износ од 30 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува

спротивно на одредбите од ставовите (1), (2), (3) и (4) на овој член.

Член 25-а

(1) Возачот не смее со возилото да врши полукружно свртување на преслап, кривина, патен премин преку железничка пруга во ниво, на мост, надвозник, подвозник, тунел или на други места на патот каде што нема доволна прегледност.

(2) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

2.1. Вклучување во сообраќај

Член 26

(1) Возачот кој со возило се вклучува во сообраќај на јавен пат или на друга сообраќајна површина (излегување на возилото од гаража, двор, паркиралиште, стојалиште, двор или од површина на која не се одвива сообраќај на возила), е должен да ги пропушти сите возила и пешаци кои се движат по патот, односно по сообраќајна површина на која се вклучува.

(2) Возач на автобус или товарно моторно возило, кога се вклучува во сообраќајот од гаража, двор или друга слична површина, ако видикот му е закриен со друго возило, објект или предмет или ако видливоста му е намалена, е должен на местото каде што се вклучува да постави лице кое ќе помогне возилото безбедно да излезе на пат.

(3) Возачот на велосипед, велосипед со помошен мотор, мопед, мотоцикл, лесен трицикл, трицикл, лесен четирицикл и четирицикл, односно возач на запрежно возило кој се вклучува во сообраќајот во случаите и под условите утврдени во ставот (2) на овој член е должен да го турка возилото односно да го води впрегнатиот добиток.

(4) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот на автобус или товарно моторно возило кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

(5) Возач кој со возило од земјен пат и градилиште се вклучува на пат со современ коловоз е должен да застане и да ги отстрани земјата и нејзините остатоци од пневматиците на возилото.

(6) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (2), (3) и (5).

Член 27

Избришан ⁹

Член 28

Избришан ¹⁰

Член 29

Избришан ¹¹

3. Движење на возила на патот

Член 30

(1) Возачот е должен да го користи исклучиво патот, односно коловозната или сообраќајната лента, односно патека наменета за сообраќај на оној вид возило на кое му припаѓа неговото возило, освен во случај на опасност.

(2)) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 10 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 31

(1) Возилото задолжително се движи од десната страна на коловозот во насоката на движењето.

(2) Возачот е должен да го држи возилото во движење што поблиску до десниот раб на коловозот и на толкава оддалеченост од него што, со оглед на брзината на движењето на возилото, условите на сообраќајот и состојбата и својствата на патот, да не ги загрозува другите учесници во сообраќајот и да не се излага себеси на опасност.

(3) По исклучок од одредбата на ставот (2) на овој член, на јавен пат во населено место, со коловоз на кој за сообраќај на возила во иста насока постојат најмалку две обележани сообраќајни ленти за движење на возилото, возачот може да ја користи и сообраќајната лента што не се наоѓа покрај десниот раб на коловозот, ако со тоа не ги попречува другите возила што се движат зад неговото возило.

(4) Одредбата од ставот (3) на овој член не се однесува на возачот на:

- товарно возило чија најголема дозволена маса е поголема од 3.500 килограми,

- возачот на возило кое на рамен пат не може да развие брзина на движење поголема од 40 километри/час и

- возачот на возило кое не се смета за моторно возило, освен на дел од патот пред крстосница или на друго место на кое возилото свртува налево.

(5) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 32

(1) На јавен пат со две или повеќе обележани сообраќајни ленти за движење на возило во иста насока, возилата задолжително се движат по средината на обележаната сообраќајна лента во која се движат.

(2) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 10 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 33

- (1) На јавен пат со коловоз за сообраќај на возила во двете насоки на кој постојат најмалку четири сообраќајни ленти, возачот не смее со возилото да преминува на коловозната лента наменета за сообраќај на возилата од спротивната насока.
- (2) На јавен пат со коловоз за сообраќај на возила во двете насоки на кој постојат три сообраќајни ленти, возачот не смее да се движи со возилото по сообраќајната лента што се наоѓа на левиот раб на патот во правецот на движењето на возилото.
- (3) На јавен пат на кој коловозните ленти се физички одвоени една од друга, возачот не смее со возилото да се движи по коловозната лента наменета за сообраќај на возилата од спротивната насока.
- (4) На јавен пат со коловоз за сообраќај на возила во една насока, возачот не смее со возилото да се движи во забранетата насока.
- (5) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.
- (6) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (3) и (4) на овој член.
- (7) На возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (3) на овој член, покрај глобата утврдена во ставот (6) на овој член, ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за управување на моторно возило од три до 12 месеца, под услови и на начин утврдени со закон.

Член 34

- (1) На коловоз на кој постојат најмалку две сообраќајни ленти наменети за движење на возила во иста насока и на кои има колони на возила, возачот не смее со возилото да преминува од една сообраќајна лента во друга сообраќајна лента (цик-цак движење).
- (2) Возачот може да ја напушти сообраќајната лента на која се наоѓа само заради свртување налево или надесно или заради запирање, односно паркирање на возилото.
- (3) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 35

- (1) Возачот кој е со намера да се движи со возилото наназад, може да го изврши тоа дејствие само на краток дел од патот и ако со тоа не го загрозува или не ги попречува другите учесници во сообраќајот.
- (2) Кога возачот се движи со возилото наназад, е должен да се движи по онаа страна од коловозот по која се движел дотогаш со возењето нанапред.
- (3) Возачот не смее со движењето на возилото наназад да влегува во крстосница, да преминува патен премин преку железничка пруга во ниво, ниту да вози на преслапи, кривини и други места, ако прегледноста е недоволна.
- (4) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 10 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.
- (5) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (3) на овој член.

Член 36

- (1) Возачот не смее да го менува начинот на управување со возилото со нагло намалување или зголемување на брзината на движењето и да го стартува возилото постигнувајќи притоа горна граница над дозволеният број вртежи на моторот, односно пролизгување на погонските тркала, освен во случај на непосредна опасност.
- (2) Возачот кој е со намера значително да ја намали брзината на движењето на возилото, е должен тоа да го стори, освен во случај на непосредна опасност, на начин со кој нема да го загрозува или во поголема мера да ги попречува другите возачи што се движат зад него, како и да ги предупреди тие возачи за својата намера со вклучување на стоп-светлото или со давање на соодветен знак со раката.
- (3) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.
- (4) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

4. Брзина

Член 37

- (1) Возачот е должен брзината на движењето на возилото да ја приспособува кон својствата и состојбите на патот, видливоста, прегледноста, атмосферските услови, состојбата на возилото и товарот, густината на сообраќајот и другите сообраќајни услови, на начин да може навремено да го запре возилото пред секоја пречка што под дадените услови може да ја предвиди.
- (2) Возачот не смее да ја намали брзината на движењето на возилото до таа мера што неговото возило претставува пречка за нормалното одвивање на сообраќајот.
- (3) Возачот чие возило заради техничката состојба, состојбата на товарот или други причини не е во состојба да ја следи утврдената брзина на движење на возилата на патот и со тоа го попречува нормалното одвивање на сообраќајот, а заради непостоење на услови за безбедно престигнување се создава колона на возила, е должен да вози по крајната десна страна на коловозот, а ако и тоа не е доволно да го запре возилото на првото pogodно место надвор од коловозот за да ги пропушти возилата што се движат зад него.
- (4) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 10 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

(5) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (3) на овој член.

Член 38

(1) На јавен пат во населено место возачот не смее со возилото да се движи со брзина поголема од 60 километри/час, односно со брзина поголема од брзината дозволена со поставениот сообраќаен знак за целото населено место или за негов дел.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член, на јавен пат во населено место чии сообраќајно-технички елементи тоа го овозможуваат, може со сообраќаен знак да се дозволи движење со возило и со брзина поголема од 60 километри/час.

(3) На јавен пат надвор од населено место возачот не смее со возилото да се движи со брзина поголема од:
- 130 километри/час на автопат,
- 110 километри/час на пат резервиран за сообраќај на моторни возила и
- 80 километри/час на други патишта.

(4) На патот надвор од населено место возачот не смее со возилото да се движи со брзина поголема од брзината определена со сообраќајниот знак поставен на патот.

(5) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој во населено место се движи со брзина поголема од 30 километри/час над дозволената брзина и кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член. Покрај утврдениот износ на глоба, на возачот ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за управување со моторно возило од три до 12 месеца, под услови и на начин утврдени со закон.

(6) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој во населено место се движи со брзина поголема од 10 до 30 километри/час над дозволената брзина и кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

(7) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 10 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член и на возач кој во населено место се движи со брзина поголема до 10 километри/час над дозволената брзина.

(8) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возач кој надвор од населено место се движи со брзина поголема од 50 километри/час над дозволената брзина и кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (3) и (4) на овој член. Покрај утврдениот износ на глоба, на возачот ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за управување со моторно возило од три до 12 месеца, под услови и на начин утврдени со закон.

(9) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој надвор од населено место се движи со брзина поголема од 30 до 50 километри/час над дозволената брзина и кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (3) и (4) на овој член.

(10) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 10 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (3) и (4) на овој член, односно на возачот кој надвор од населено место се движи со брзина поголема до 30 километри/час над дозволената брзина.

Член 39

(1) Брзината на движењето на моторните возила на јавен пат, во нормални услови на сообраќајот, не може да се ограничи со сообраќаен знак под 40 километри/час.

(2) Во случај кога условите на патот го налагаат тоа, брзината на движењето на моторните возила на патот може да се ограничи со сообраќаен знак и под 40 километри/час.

Член 40

(1) На јавните патишта се ограничува брзината на движење на следниве категории на моторни возила на:
- 80 километри/час - за автобуси и автобуси со лесна приколка, за товарни моторни возила чија најголема дозволена маса не е поголема од 7.500 килограми, за моторни возила кои влечат камп-приколка и за патнички возила што влечат лесна приколка,
- 70 километри/час - за автобуси кога се врши организиран превоз на деца, за зглобни автобуси кои немаат определени места за стоење, за товарни моторни возила чија најголема дозволена маса е поголема од 7.500 килограми и за товарни моторни возила што влечат приклучно возило,
- 60 километри/час односно 80% од најголемата дозволена брзина определена според видот на патот, односно определена со сообраќајните знаци поставени на патот, но не повеќе од 70 километри/час - за моторни возила со кои се превезуваат опасни материји, односно не повеќе од 60 километри/час - за моторни возила кои превезуваат отровни материји,
- 50 километри/час - за автобуси и за зглобни автобуси за превоз на лица во градски сообраќај кои покрај вградените седишта имаат и определени места за стоење, за товарни возила кои во товарниот сандак вршат групен превоз на лица и за моторни возила со синџири на тркалата,
- 40 километри/час - за моторно возило кое влече друго неисправно возило,
- 30 километри/час - за трактори,
- 25 километри/час - за трактори што влечат приклучно возило со кое се превезуваат лица, за велосипеди, велосипеди со помошен мотор и мопеди кога се движат по велосипедска патека и
- 20 километри/час - за туристички воз.

(2) По исклучок од одредбата на ставот (1) на овој член на автопатишта се ограничува брзината на движење на следниве категории на моторни возила на:
- 100 километри/час - за товарни моторни возила чија најголема дозволена маса не е поголема од 3.500 килограми,
- 90 километри/час - за товарни моторни возила чија најголема дозволена маса се движи од 3.500 килограми до 7.500 килограми и за автобуси и
- 80 километри/час - за товарни моторни возила чија најголема дозволена маса е поголема од 7.500 килограми и за автобуси кога се врши организиран превоз на деца.

(3) Кога управуваат со моторните возила од ставовите (1) и (2) на овој член возачите се должни да се придржуваат кон брзините пропишани во ставот (1) на овој член и на патот на кој со овој закон или со поставениот сообраќаен знак е дозволена поголема брзина.

(4) Моторните и приклучните возила од ставот (1) алинеи 1, 2, 4, 6, 7 и 8 на овој член што се регистрираат

во Република Македонија, освен возилата на Армијата на Република Македонија, Полицијата, задолжително треба да имаат ознака поставена на левата половина од својата задна страна, во форма на круг со бела боја, обрабен со црвен раб, во кој со црна боја е испишан бројот што ја означува најголемата дозволена брзина на движење на тие возила.

(5) На правното лице кое ќе нареди или дозволи управување со возило, спротивно на одредбата од ставот (4) на овој член, ќе му се изрече глоба во износ од 650 евра во денарска противвредност.

(6) За прекршокот од ставот (5) на овој член глоба во износ од 520 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(7) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1), (2) и (3) на овој член.

(8) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (4) на овој член.

5. Свртување

Член 41

(1) Возачот на возило што свртува надесно е должен свртувањето да го изврши движејќи се по крајната сообраќајна лента што се протега покрај десниот раб на коловозот, освен ако со сообраќаен знак на патот поинаку не е определено.

(2) Возачот на возилото што свртува налево е должен свртувањето да го изврши движејќи се по крајната лева сообраќајна лента што се протега покрај средишната линија и покрај замислениот или обележаниот лак што ги соединува двете средишни линии на страничните коловози, односно по сообраќајната лента што се протега покрај левиот раб на патот со еднонасочен сообраќај, освен ако со сообраќаен знак на патот поинаку не е определено.

(3) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

6. Првенство на минување

Член 42

(1) На крстосница на патишта од иста важност или во пресрет со друго возило, возачот е должен да го пропушти возилото што наидува од неговата десна страна.

(2) Возачот на возило кој на крстосница свртува налево е должен да го пропушти возилото кое доаѓајќи од спротивната насока, на крстосницата го задржува правецот на своето движење или свртува надесно, освен ако со поставенот сообраќаен знак поинаку не е определено.

(3) По исклучок од одредбите на ставовите (1) и (2) на овој член, возилото што се движи по шини има првенство на минување на крстосница или во пресрет со друго возило, без оглед на тоа од која страна тоа му доаѓа, освен ако со поставениот сообраќаен знак поинаку не е определено.

(4) Возачот кој со возило влегува на пат што со сообраќаен знак е означен како пат со првенство на минување, е должен да ги пропушти сите возила што се движат по тој пат.

(5) Возачот е должен да ги пропушти сите возила што се движат по патот на кој влегува тој и кога не е означен со сообраќаен знак како пат со првенство на минување, ако со возилото влегува од земјен пат на патот со коловозна постилка или ако на пат влегува од површина која не е наменета за динамичен сообраќај.

(6) Возачот кој при свртувањето на возилото пресекува велосипедска патека или лента, е должен да ги пропушти велосипедите, мопедите, лесните трицикли, трициклите и лесните четирицикли што се движат по велосипедската патека или лента. 12

(7) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1), (2), (4), (5) и (6) на овој член.

7. Сообраќај на крстосница

Член 43

(1) Возачот кој се приближува до крстосница е должен да вози со зголемена претпазливост која им одговара на условите на сообраќајот на крстосницата.

(2) Возачот кој се приближува до крстосница е должен да вози со брзина која овозможува да запре и да ги пропушти возилата што на крстосницата имаат првенство на минување.

(3) Возачот е должен на доволна оддалеченост пред крстосницата со возилото да заземе положба на онаа сообраќајна лента по која задолжително треба да помине низ крстосницата.

(4) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (3) на овој член.

Член 44

(1) На крстосница и на друго место на кое сообраќајот е посебно регулиран со уреди за давање светлосни сообраќајни знаци, светлосните сообраќајни знаци за учесниците во сообраќајот ги имаат следниве значења:

- црвено светло - забрана на минување,
- зелено светло - слободно минување и

- жолто светло - забрана на минување, освен за возилата кои во моментот кога ќе се појави жолто светло се наоѓаат на таква оддалеченост од светлосниот знак што не можат на безбеден начин да се запрат, а да не го поминат тој знак, а за другите учесници - забрана на минување, освен за оние пешаци кои веќе почнале да го преминуваат коловозот.

(2) Жолтото светло запалено истовремено со црвеното светло, служи за предупредување на учесниците во сообраќајот за блиското престанување на забраната на минување и за појавата на зелено светло.

(3) Жолтото трепкаво светло ги обврзува сите учесници во сообраќајот да се движат со зголемена

претпазливост.

(4) Зеленото трепкаво светло служи за предупредување на учесниците во сообраќајот за блиското престанување на слободното минување и за појавата на жолто, односно црвено светло.

(5) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возач кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

(6) Глоба во износ од 15 евра во денарска противвредност во мандатна постапка, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече на пешак кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 45

(1) Ако на уредот за давање светлосни сообраќајни знаци за регулирање на сообраќајот на крстосница му е додаден еден или повеќе дополнителни знаци во форма на зелена светлечка стрелка, возачот може да го помине со возилото светлосниот знак и да тргне во правецот означен со зелената светлечка стрелка и за времето додека е запалено црвеното или жолтото светло, при што не смее да го попречува сообраќајот на возилата што се движат по патот на кој влегува и задолжително треба да ги пропушти пешаците кои преминуваат преку коловозот.

(2) Ако зеленото светло на уредот за давање на светлосни сообраќајни знаци има форма на стрелка, возачот смее со возилото да се движи само во правецот што го покажува таа стрелка.

(3) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

(4) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

Член 46

(1) Возачот кој со возило влегол во крстосница на која сообраќајот е регулиран со уреди за давање на светлосни сообраќајни знаци, може да ја напушти крстосницата без да чека сообраќајот да биде со светлосен знак отворен во правецот во кој е со намера да го продолжи движењето, под услов да ги пропушти сите учесници во сообраќајот што се движат во правецот во кој е отворен сообраќајот.

(2) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 10 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 47

(1) Возачот на кого со светлосен сообраќаен знак му е дозволено влегување во крстосница, не смее со возилото да влезе во крстосницата ако густината на сообраќајот е таква што со возилото очигледно мора да се запре во крстосницата и на тој начин при примена на светлосниот знак, да го попречи или оневозможи сообраќајот на возилата кои доаѓаат од страничните коловози.

(2) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

7.1. СООБРАЌАЈ НА КРСТОСНИЦА СО КРУЖЕН ТЕК НА СООБРАЌАЈ

Член 47-а

(1) Сообраќајот на крстосница со кружен тек на сообраќај се регулира со сообраќајна сигнализација. Возачот кој се движи во крстосница со кружен тек на сообраќајот има првенство во однос на возачите кои се вклучуваат во крстосницата.

(2) Правните лица надлежни за одржување на патот се должни за поставување и одржување на сообраќајната сигнализација на крстосница со кружен тек на сообраќај.

(3) Возачот кој се движи во крстосница со кружен тек на сообраќајот каде што коловозот има две или повеќе сообраќајни ленти е должен да се претвори во внатрешната сообраќајна лента со цел да овозможи вклучување во крстосницата и на други возачи, освен ако има намера да ја напушти крстосницата на најблискиот излез или поради густината на сообраќајот не е во состојба безбедно да се претвори.

(4) При вклучување во сообраќај на крстосница со кружен тек на сообраќајот каде што има две сообраќајни ленти возилото што се наоѓа на десната сообраќајна лента се вклучува на надворешната сообраќајна лента, а возилото кое се движи по левата сообраќајна лента се вклучува на внатрешната сообраќајна лента.

(5) Пред да ја напушти крстосницата од ставот (4) на овој член возачот е должен да се претвори во надворешната сообраќајна лента, освен во излез на кој со сообраќајна сигнализација е пропишано дека е дозволено свртување десно и од внатрешната сообраќајна лента.

(6) На излез од крстосница со кружен тек на сообраќајот на која е дозволено свртување во десно и од внатрешната сообраќајна лента, надворешната сообраќајна лента е наменета исклучиво за свртување во десно. Правните лица надлежни за одржување на патот се должни надворешната сообраќајна лента соодветно да ја обележат.

(7) На правното лице кое постапува спротивно на одредбите од ставовите (2) и (6) од овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(8) За прекршокот од ставовите (2) и (6) на овој член, глоба во износ од 550 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(9) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода, согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (3), (4) и (5) на овој член.

8. Разминување

Член 48

(1) При разминување возачот е должен од својата лева страна да остави доволно растојание меѓу своето возило и возилото со кое се разминува, а по потреба своето возило да го помести кон десниот раб на коловозот.

(2) Ако возачот, заради некоја пречка на патот или заради другите учесници во сообраќајот, не може да постапи согласно со одредбата од ставот (1) на овој член, е должен да го забави движењето на своето возило и по потреба да го запре за да го пропушти возилото од спротивната насока.

(3) Кога на крстосницата возилата доаѓаат од спротивни насоки и свртуваат налево, возачот се разминува со возилото од спротивната насока на тој начин што го пропушта од својата десна страна.

(4) Ако заради недоволна ширина на патот или заради друга пречка на патот разминувањето е оневозможено возачот на кого, со оглед на својствата на патот и околностите на сообраќајот, му е полесно да го изведе тоа е должен прв да запре и по потреба со движење наназад или на друг начин да го помести своето возило и да заземе таква положба на патот која овозможува разминување.

(5) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 10 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) до (4) на овој член.

Член 49

(1) На делот од јавен пат со голем надолжен наклон (планински и слично) на кој разминувањето на возилата е невозможно или е многу отежнато, возачот на возилото што се движи низ наклонот, е должен да го запре своето возило на pogodно место, ако забележи дека по наклонот одоздола во пресрет му доаѓа друго возило.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член возачот кој се движи по наклонот нагоре е должен да го запре своето возило, ако пред себе има pogodно место за запирање кое овозможува безбедно разминување и ако во случај да не постапи така, разминувањето би барало движење наназад на едно од возилата.

(3) На патот од ставот (1) на овој член кога едно од возилата што се разминуваат задолжително треба да се движи наназад, ќе се движи наназад и:

- секое возило што се сретнало со возило што влече приклучно возило,
- товарно моторно возило што се сретнало со автобус,
- лесно возило што се сретнало со возило од повисока категорија и
- возило што се движи низ наклонот - ако се разминуваат возила од иста категорија, освен ако, со оглед на условите и положбата на возилата на патот, полесно е тоа да го стори возачот на возилото што се движи по наклонот нагоре.

(4) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) до (3) на овој член.

9. Наизменично пропуштање на возила

Член 50

(1) Правно лице кое заради изведување работи на пат е принудено да организира наизменично пропуштање на возила од спротивни насоки по една сообраќајна лента, е должно да го регулира ова пропуштање со поставување на привремени уреди за давање светлосни сообраќајни знаци на крајните точки на делот од патот на кој се изведуваат работите.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член, ако делот од патот на кој се изведуваат работите е прегледен по целата своја должина и ако работите се изведуваат дење, а не траат подолго од четири часа, наизменичното пропуштање на возилата можат да го регулираат определени лица со наизменично кревање и спуштање на црвено, односно зелено знаменце или со поставување на црвена, односно зелена табла во тркалезна форма.

(3) Кога наизменичното пропуштање на возилата се регулира со знаменце или табла, право на минување имаат возилата што наидуваат од насоката каде што е кренато зеленото знаменце, односно е поставена зелената табла.

(4) На правното лице кое постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(5) За прекршокот од ставот (4) на овој член глоба во износ од 330 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(6) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (3) на овој член.

10. Престигнување и обиколување

Член 51

(1) Престигнување и обиколување возачот смее да врши само ако тоа не го попречува нормалното движење на возилата што доаѓаат од спротивната насока и ако на патот има доволно простор за безбедно изведување на тие дејствија.

(2) Возачот не смее да врши престигнување и обиколување кога со тоа, со оглед на карактеристиките во сообраќајот и на постојните околности на патот и во сообраќајот или со оглед на техничките својства на возилото со кое управува, ги загрозува другите учесници во сообраќајот.

(3) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

Член 52

(1) Престигнување и обиколување се врши од левата страна.

(2) Престигнувањето се врши од десната страна, ако возилото на коловозот зазелo таква положба и неговиот возач дава таков знак од што може сигурно да се заклучи дека тоа возило свртува налево.

(3) Возилото што се движи по шини поставени по средината на коловозот не смее да се престигнува од лева страна. Тоа возило може да се престигнува од десна страна, ако меѓу тоа возило и десниот раб на коловозот постои сообраќајна лента.

(4) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) до (3) на овој член.

Член 53

(1) Ако на средината на коловозот се наоѓа пешачки остров или обележан или на друг начин означен простор за паркирање на возила, или некој објект или уред, нив возилата задолжително ги обиколуваат од десната страна.

(2) Ако површините, објектите или уредите од ставот (1) на овој член се наоѓаат на средината на патот со еднонасочен сообраќај, а со поставениот сообраќаен знак поинаку не е определено, тие можат да се обиколуваат од двете страни.

(3) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 10 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 54

(1) Возачот кому му е даден знак за престигнување од неговата лева страна е должен да го помести своето возило кон десниот раб на коловозот.

(2) Возачот не смее да ја зголеми брзината на движењето на своето возило за време додека го престигнува друго возило.

(3) Ако заради недоволната ширина на коловозот или неговата состојба не е можно престигнување без загрозување на сообраќајот, возачот на возилото што се движи побавно од возилата што се движат непосредно зад него, е должен да го помести своето возило што повеќе надесно, а ако тоа не е доволно, да го запре своето возило на погодно место што ќе овозможи пропуштање на побрзите возила.

(4) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

(5) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

(6) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (3) на овој член.

Член 55

(1) Возачот не смее со возило да започне престигнување или обиколување:

- колона на возила,

- ако возачот кој се движи зад него започнал престигнување,

- ако возачот кој е пред него на истата сообраќајна лента дал знак дека има намера да го престигне или обиколи возилото што е пред неговото возило или да обиколи друга пречка на патот,

- ако сообраќајната лента по која е, со намера да го изврши престигнувањето, не е слободна на доволно растојание така што, водејќи сметка за разликата меѓу брзината на движењето на своето возило за време на престигнувањето и брзината на движење на возилата на другите учесници во сообраќајот што е со намера да ги престигне, со престигнувањето ќе ја загрози безбедноста на сообраќајот или ќе го попречи сообраќајот од спротивната насока,

- ако по извршеното престигнување или обиколување повторно не би можел да заземе положба на сообраќајната лента по која се движел пред престигнувањето или обиколувањето и тоа без попречување или загрозување на другите учесници во сообраќајот, освен кога за престигнување или обиколување ја користи сообраќајната лента што е забранета за сообраќај на возилата од спротивната насока и

- по сообраќајната лента што е наменета за принудно запирање на возилата.

(2) Возачот кој престигнува е должен своето возило да го држи на потребната оддалеченост од возилото што го престигнува, така да не го попречува ниту загрозува сообраќајот.

(3) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) алинеи 1, 2, 4, 5 и 6 на овој член. Покрај утврдениот износ на глоба, на возачот ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за управување со моторно возило од три до 12 месеца, под услови и на начин утврдени со закон.

(4) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) алинеја 3 и (2) на овој член.

Член 56

(1) По престигнувањето или обиколувањето на едно или повеќе возила, возачот е должен штом ќе биде можно, да го изврши тоа без попречување или загрозување на другите учесници во сообраќајот, со возилото повторно да заземе положба на сообраќајната лента во која се движел пред престигнувањето, односно обиколувањето.

(2) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 57

(1) На коловоз на кој сообраќајот се врши во две насоки, возачот не смее со возило да престигнува друго возило пред врвот на преслап на патот или во кривина кога прегледноста на патот не е доволна, освен ако на тие места постојат повеќе сообраќајни ленти обележани со надолжни ознаки на коловозот и наменети исклучиво за движење на возилата во правецот на движењето на неговото возило.

(2) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член. Покрај утврдениот износ на глоба, на возачот ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за управување со моторно возило од три до 12 месеца, под услови и на начин утврдени со закон.

Член 58

(1) Возачот не смее да престигнува друго возило, освен велосипед, мопед и мотоцикл без странична приколка, непосредно пред крстосница или непосредно пред и на премин на патот преку железничка или трамвајска пруга на ниво без браник или полубраник.

(2) Непосредно пред крстосница и на крстосница, возачот смее да престигнува возило што свртува налево, а се престигнува од десната страна (член 52 став (2)); возило што свртува надесно, но притоа со своето возило не преминува на делот од коловозот наменет за сообраќај на возилата од спротивната насока; возило

што се движи по пат со првенство на минување, но притоа со своето возило да не преминува на делот од коловозот наменет за сообраќај на возила од спротивна насока, како и во случај кога сообраќајот на крстосница е регулиран со светлосни сообраќајни знаци.

(3) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 59

(1) Возачот не смее да престигнува друго возило кое се приближува кон обележан пешачки премин, кое преминува пешачки премин или кое застанало заради пропуштање на пешаци на тој премин.

(2) Глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност, ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член. Покрај утврдениот износ на глоба, на возачот ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за управување со моторно возило од три до 12 месеца, под услови и на начин утврдени со закон.

Член 60

(1) На јавен пат на кој постојат најмалку две сообраќајни ленти наменети за сообраќај на возила во иста насока и на кој има колони на возила, возачот на моторно возило може да ја напушти лентата на која се наоѓа само заради свртување налево или надесно или заради паркирање на возилото.

(2) Под условот од ставот (1) на овој член побрзото движење на возилата на едната лента од движењето на другата лента на патот не се смета како престигнување.

(3) Како престигнување не се смета ниту поминувањето со возило од десната страна на возилото кое, согласно со одредбата од членот 31 став (3) на овој закон, за своето движење не ја користи сообраќајната лента покрај десниот раб на коловозот.

11. Звучни и светлосни сигнали за предупредување

Член 61

(1) Возачот е должен да употреби звучен знак за предупредување кога тоа го бараат причините на безбедност на сообраќајот, а особено:

- на пат надвор од населено место, заради предупредување друг учесник во сообраќајот дека сака да го престигне или обиколи, ако би постоела опасност кога тој знак не би бил даден, да дојде до сообраќајна незгода,

- ако покрај коловозот се наоѓаат лица (деца, лица со посебни потреби, возрасни лица и слично), кои не обрнуваат внимание на движењето на возилото и

- на пат надвор од населено место, пред влегување во непрегледна и тесна кривина или пред доаѓање на преслап на кои е тешко разминувањето.

(2) Звучниот знак за предупредување не смее да се состои од низа тонови од различен интензитет.

(3) Возачот е должен давањето на звучен знак за предупредување да го сведе на неопходна мера.

(4) Глоба во износ од 15 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат десет негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 62

(1) Ноќе возачот по правило употребува светлосен знак за предупредување. Светлосниот знак за предупредување, возачот може да го употреби и во населено место при престигнување на друго возило.

(2) Светлосниот знак за предупредување, возачот може да го употреби и дење, ако таквиот начин на предупредување на другите учесници во сообраќајот им одговара повеќе на условите на патот.

(3) Светлосен знак за предупредување се дава со кратко палење на големите светла последователно, палење на соборените светла за осветлување на патот или со наизменично палење, во кратки интервали на големите и соборените светла, водејќи сметка со тоа да не се заслепуваат возачите кои доаѓаат од спротивната насока.

(4) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставовите (1) и (3) на овој член.

12. Запирање и паркирање

Член 63

(1) Возачот не смее да го запре или паркира возилото на место на кое тоа би ја загрозувало безбедноста на другите учесници во сообраќајот или би претставувало пречка за нормално одвивање на сообраќајот или за движењето на пешаците и велосипедистите.

(2) На јавен пат на места, односно на простор наменет за запирање и паркирање на возила, како и на посебно уредена сообраќајна површина наменета за движење на пешаци и велосипедисти, е забрането да се остават возила кои заради оштетеност, односно дотраеност не се употребуваат во сообраќајот (хаварисани, запустени возила и слично), како и други предмети со кои се попречува одвивањето на сообраќајот и се загрозува животната средина.

(3) Возилата и предметите од ставот (2) на овој член сопствениците, по барање на униформиран полициски службеник, се должни да ги отстранат веднаш.

(4) Доколку сопствениците истите не ги отстранат, како и во случај кога тие се отсутни, возилата и предметите ќе бидат отстранети на трошок на нивните сопственици.

(5) Отстранувањето на возилата и предметите од ставовите (1) и (2) на овој член, го врши правното лице надлежно за одржување на патот, на посебно уредени простори за таа намена.

(6) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 64

(1) На јавен пат надвор од населено место возачот е должен секогаш кога за тоа постои можност возилото да

го запре или паркира надвор од коловозот.

(2) Возачот кој заради неисправност на возилото, сообраќајна незгода или друга оправдана причина е принуден возилото да го запре на коловозот, е должен да ги преземе сите мерки за да не ги доведе во опасност другите учесници во сообраќајот, а што побрзо возилото да го отстрани од коловозот.

(3) Ако возачот заради неисправност на возилото, сообраќајна незгода или од друга оправдана причина е принуден да го запре возилото на шини, е должен да го отстрани од шините веднаш, а ако е тоа невозможно - веднаш да ги преземе потребните мерки, со цел лицата кои управуваат со возилата што се движат по шини навреме да бидат предупредени за опасноста.

(4) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) до (3) на овој член.

Член 65

(1) Возачот кој запира или паркира возило на пат е должен да го запре, односно паркира непосредно покрај десниот раб на коловозот, а на пат на кој сообраќајот се одвива само во една насока - може да го запре, односно паркира возилото покрај десниот или левиот раб на коловозот.

(2) Ако покрај десниот раб на коловозот се наоѓаат трамвајски или други шини, возачот е должен да го запре или паркира возилото покрај левиот раб на коловозот.

(3) Возачот може да запре или да паркира возило на места што се наоѓаат на средината на коловозот, само ако тие места се обележани со соодветен сообраќаен знак или со ознака на коловозот.

(4) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) до (3) на овој член.

Член 66

(1) Возачот односно сопственикот на возилото не смее да запре или паркира возило особено:

- на обележан пешачки премин и на оддалеченост помала од 5 метри од тој премин, како и на премин на велосипедска патека преку коловозот,
- на премин на патот преку железничка или трамвајска пруга во исто ниво,
- на железнички или трамвајски пруги во близината на тие пруги, ако со тоа се спречува сообраќајот на возилата што се движат по шини,
- на крстосница и на оддалеченост помала од пет метри од најблискиот раб на напречниот коловоз,
- во тунели, на мостови, во подвозници и на надвозници, како и на делови на патот под мостови и надвозници,
- на дел од јавен пат во близина на врв од преслап и во кривина, каде што прегледноста на патот е недоволна и каде што обиколување на возилото не би можело да се изврши без опасност,
- на дел од јавен пат каде што ширината на слободниот премин од запреното или паркираното возило до полната надолжна линија на коловозот или до спротивниот раб на коловозот или до некоја пречка на патот би била помала од 3 метри,
- на место на кое возилото би го засолнувало поставениот сообраќаен знак или уредот за давање светлосни сообраќајни знаци,
- на велосипедска патека, односно лента,
- на тротоар, односно пешачка патека, ако тоа не е изречно регулирано со сообраќаен знак. Ако е дозволено паркирање, односно запирање, задолжително треба да се остави најмалку 1,6 метри ширина на површината за движење на пешаци, со тоа што таа површина не може да биде покрај работ на коловозот,
- на дел од коловозот, кој како стојалиште за возила на јавниот сообраќај е обележан со ознаки на коловозот,
- на дел од јавен пат пред премин на пат преку железничка или трамвајска пруга во исто ниво и тоа на оддалеченост помала од 15 метри од тие премини,
- на оддалеченост помала од 15 метри пред и зад знакот со кој е обележано стојалиште за возилата за јавен сообраќај,
- пред влез во објект, двор или гаража,
- на зелени површини (градски зеленила и паркови) што се наоѓаат покрај коловозот или покрај обележан или необележан паркинг простор,
- на хортикултурно уредени зелени површини, градски зеленила и паркови
- на места предвидени за движење и паркирање на лица со посебни потреби и
- на место каде што паркираното возило би го оневозможило пристапот на друго возило, заради паркирање или излегување на веќе паркирано возило.

(2) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот односно сопственикот на возилото кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) алинеја 16 на овој член.

(3) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност, ќе му се изрече на возачот односно сопственикот на возилото кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) алинеи од 1 до 6 и алинеја 17 на овој член.

(4) Глоба во износ од 200 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот односно сопственикот на возилото кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) алинеи 7, 8, 11 и 12 на овој член.

(5) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот односно сопственикот на возилото кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) алинеи 9, 10, 13, 14, 15 и 18 на овој член.

Член 67

(1) Возачот е должен моторно возило, лесен трицикл, трицикл, лесен четирицикл, четирицикл, трактор, приклучно возило и запрежно возило што е запрено на коловоз, да го обележи со посебен знак со кој се означува запрено возило на коловозот во случај:

- кога бил принуден своето возило да го запре на местото или на делот од патот согласно со членот 64 на овој закон,
- кога возилото е запрено на коловоз на такво место што возачите на возилата кои наидуваат од истата насока, не можат или тешко можат навремено да го забележат и
- ноќе и во случај на намалена видливост на автопат и на пат резервиран за сообраќај на моторни возила, како и на дел од патот што не е доволно прегледен.

(2) Знакот од ставот (1) на овој член се поставува на коловозот зад запреното возило, во вертикална положба и на доволна оддалеченост, која на пат надвор од населено место не може да биде помала од 50

метри. Знакот од ставот (1) на овој член на ист начин се поставува и кога на патот е запрена колона од моторни возила, при што во тој случај на коловозот наместо еден се поставуваат два знака и тоа еден покрај друг.

(3) Ако во моторното возило е вграден уред за истовремено вклучување на сите покажувачи на правецот, во случајот од ставот (1) на овој член, тој уред треба да биде вклучен.

(4) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) до (3) на овој член.

Член 68

(1) На запрено или паркирано возило не смеат да се отворат вратите, ако со тоа се попречува движењето на другите учесници во сообраќајот или се загрозува безбедноста на сообраќајот.

(2) Глоба во износ од 15 евра во денарска противвредност во мандатна постапка, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече на лицето кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 69

(1) Кога возачот го остава возилото без непосреден надзор, е должен да ги преземе сите потребни мерки со кои ќе се спречи неовластено користење на возилото или самотргнување на возилото од местото на кое е оставено, а особено:

- да ги сврти предните тркала кон тротоарот, односно патот и да ја стави рачката на менувачот за возење наназад - ако возилото се остава на надолнина, односно да ги сврти предните тркала кон средината на патот, да ја стави рачката на менувачот во прв степен на пренос и да ја притегне паркираната кочница - ако возилото е оставено на нагорнина и
- да стави клинесте подлошки под соодветните тркала на возилото, ако на пат со надолжен наклон е оставено возило кое е опремено со такви подлошки.

(2) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 70

(1) Запирањето или паркирањето на возила или напуштањето на просторот за запирање и паркирање со возилото, се врши на начин да не се загрозуваат другите учесници во сообраќајот, односно да не се нанесува штета на имотот.

(2) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 10 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 71

(1) На сообраќајна површина наменета за запирање и паркирање на возила, на која со сообраќаен знак или со посебна ознака се определени просторот и начинот за запирање и паркирање, возачот е должен да го запре и паркира возилото само на определениот простор, односно начин.

(2) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 72

(1) При запирање и паркирање на возила, возачот е должен меѓу своето возило и возилото што е претходно запрено или паркирано да остави доволен простор за да може возачот на претходно паркираното возило непречено да влезе во возилото и возилото непречено повторно да се вклучи во сообраќај.

(2) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 73

(1) На јавен пат на кој има посебно изградени автобуски стојалишта надвор од коловозот, возач на автобус не смее заради влегување и излегување на патници да го запира автобусот на коловозот.

(2) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 74

(1) Возило, освен велосипед, мопед и мотоцикл, не смее да се паркира во двоен ред на коловозот.

(2) Во случај на принудно запирање на возилото поради сообраќајна незгода, изведување на работи на патот или во други случаи кога е неопходно запирање на возилото, возачот не смее да го напушти возилото, освен заради укажување помош на лице или во случај на опасност.

(3) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

(4) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 10 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

13. Влечење на возило

Член 75

(1) Во сообраќајот на јавен пат, на моторно возило може да му бидат додадени најмногу две приклучни возила за превоз на товар, односно едно приклучно возило за превоз на лица, а на автопат и на пат резервиран за сообраќај на моторни возила - само едно приклучно возило.

(2) Со моторно возило смее да се влече само приклучно возило кое суштински не ја намалува неговата

стабилност.

(3) Глоба во износ од 400 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 76

(1) Со моторно возило смее да се влече друго моторно возило само ако тоа, поради неисправност или недостиг на одделни делови, не може самото да се движи.

(2) Со моторно возило не смее да се влече мотоцикл со или без странична приколка или друго возило на две тркала.

(3) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 10 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 77

(1) Моторно возило смее да се влече ноќе, како и дење во случај на намалена видливост, само ако на својата задна страна има запалени црвени светла за означување на возилото или ако го влече моторно возило кое има и при влечењето користи жолто ротационо светло.

(2) На правното лице кое ќе нареди или дозволи влечење на моторно возило, спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член, ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(3) За прекршокот од ставот (2) на овој член глоба во износ од 330 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице на правното лице.

(4) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 78

(1) За време на влечењето на возилото од членот 76 став (1) на овој закон, двете возила се означени со знак со кој се означува запрено возило на коловозот (сигурносен триаголник). На моторното возило кое влече друго возило, триаголникот се поставува на предната, а на влечното возило на задната страна.

(2) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 10 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 79

(1) Моторно возило на пат може да се влече со помош на јаже, крута врска (руда) и со потпирање или бесење на возилото за влечното возило.

(2) Со помош на јаже не смее да се влече моторно возило на кое не му се исправни уредите за управување или уредите за запирање, ниту товарно моторно возило и автобус.

(3) Со крута врска не смее да се влече моторно возило кое нема исправен уред за управување, ниту моторно возило потешко од влечното возило, ако не му е исправна работната кочница.

(4) На правното лице кое ќе нареди или дозволи влечење на возило, спротивно на одредбите од ставовите (2) и (3) на овој член, ќе му се изрече глоба во износ од 650 евра во денарска противвредност.

(5) За прекршоците од ставот (3) на овој член глоба во износ од 520 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(6) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (2) и (3) на овој член.

Член 80

(1) Ако моторно возило се влече со помош на јаже или крута врска, лицето кое управува со влечното возило потребно е да има дозвола за управување од онаа категорија возила на која му припаѓа возилото кое се влече.

(2) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 81

(1) Влечење на натоварено товарно возило со или без приклучно возило, односно трактор со приклучно возило, е дозволено само до првото место погодно за претовар на товарот, а по исклучок и до првото место на кое може да се отстрани неисправноста на возилото.

(2) На правното лице кое ќе нареди или дозволи да се влече возило, спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член, ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(3) За прекршокот од ставот (2) на овој член глоба во износ од 550 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(4) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 82

(1) Во сообраќај на јавен пат со трактор може да се влече само едно запрежно возило кое е преуредено за влечење со помош на трактор.

(2) Запрежното возило кое го влече трактор во сообраќајот на пат задолжително треба да има гумени тркала.

(3) Запрежно возило кое го влече трактор во сообраќај на пат задолжително треба да биде приклучено на трактор со помош на крута зглобна врска, така што во текот на возењето е обезбедена стабилност на двете

возила и е оневозможено нивно раздвојување.

(4) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) до (3) на овој член.

Член 83

(1) Растојанието меѓу влечното и влеченото моторно возило, ако се влече со јаже, изнесува три до пет метри, а ако се влече со помош на крута врска може да изнесува и помалку од три метри.

(2) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност ќе им се изрече, односно ќе им се регистрираат десет негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачите на возилата кои постапуваат спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 84

(1) Моторно возило кое на пат влече друго неисправно моторно возило не смее да се движи со брзина поголема од 40 км/час.

(2) Со влеченото возило од ставот (1) на овој член е забрането да се превезуваат лица.

(3) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

14. Употреба на светла во сообраќајот

Член 85

(1) Во сообраќај на пат, дење и ноќе, за време на управување со возилото, возачот на возилото задолжително треба да ги има запалено најмалку соборените светла за осветлување на патот.

(2) Обврската од ставот (1) на овој член не се однесува за возачите на запрежни возила кога возилото го управуваат дење, освен во услови на намалена видливост.

(3) Ако на запрежното возило едно светло се наоѓа на предната страна, а друго на задната страна, тие светла задолжително треба да бидат поставени на надолжната оска на возилото или на неговата лева страна, а ако на запрежното возило се наоѓа само една светилка - таа задолжително треба да биде поставена на левата страна на возилото.

(4) Во условите од ставот (1) на овој член запрежното возило задолжително треба да има два катадиоптери со црвена боја на задната страна и по еден катадиоптер со жолта или портокалова боја на секоја страна.

(5) Кога возилото на моторен погон влече едно или две приклучни возила, најмалку две црвени светла задолжително треба да бидат запалени на задната страна на последното приклучно возило, а ако ширината на приклучното возило изнесува повеќе од 1,60 метри - на предната страна на првото приклучно возило задолжително треба да бидат запалени две бели светла.

(6) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) до (5) на овој член.

Член 86

По исклучок од одредбите на членот 85 на овој закон обврската за задолжителна употреба на запалени светла не се однесува на:

- возило што е запрено или паркирано на осветлен дел од патот, така што јасно може да се гледа од доволна оддалеченост,
- возило што е запрено или паркирано на за тоа посебно определени места на коловозот или надвор од него или на улици со послаб сообраќај и
- велосипед, велосипед со помошен мотор мопед, мотоцикл, лесен трицикл, трицикл, лесен четирицикл и четирицикл - кога се запрени или паркирани во населено место покрај самиот раб на коловозот.

Член 87

(1) Ноќе, како и дење во случај на намалена видливост, задолжително треба да носат запалени светла кога се движат по коловозот надвор од населено место:

- група пешаци што се движи во организирана колона или поворка - најмалку едно бело или жолто светло на почетокот на колоната, односно поворката и најмалку едно црвено светло на нејзиниот крај и
- водачи на запрежни возила и јавачи и терачи на добиток - најмалку едно бело или жолто светло напред и најмалку едно црвено светло назад.

(2) Наместо светлата од ставот (1) на овој член можат да се употребуваат рефлектирачки материји.

(3) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на лицето кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 88

(1) За осветлување на патот возачот на моторно возило, по правило, ги употребува долгите светла.

(2) Возачот на моторно возило е должен наместо долгите светла за осветлување на патот да ги употребува соборените светла:

- пред разминувањето со друго возило на оддалеченост од која ќе оцени дека со светлото на своето возило го заслепува возачот на возилото што му доаѓа во пресрет, а при разминувањето со друго возило - кога возачот на тоа возило ќе премине на соборени светла или кога со наизменично палење и гасење на светлата го предупредува дека големите светла му пречат, а секогаш на оддалеченост помала од 200 метри,
- за времето додека на кратко растојание се движи зад друго возило, во таква положба што со големите светла на своето возило го заслепува возачот на возилото пред себе,
- за времето додека со возилото минува покрај организирана колона на пешаци и
- кога се движи по пат што се протега непосредно покрај пловен пат или покрај железничка или трамвајска пруга - при средба со пловен објект, односно со возило што се движи по шини, а кое наидува од спротивна насока.

(3) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 89

- (1) Светлата за означување на моторно возило задолжително се употребуваат во условите од членот 85 став (1) на овој закон и во услови на намалена видливост кога возилото е запрено или паркирано на пат.
- (2) Светлата за означување на моторно возило задолжително треба да бидат запалени за време додека се запалени кои и да било светла за осветлување на патот или посебни светла за магла.
- (3) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 90

- (1) Во магла возачот на моторно возило задолжително треба да ги има запалено соборените светла за осветлување на патот или светлата за магла или двете светла истовремено.
- (2) Светлата за магла можат да се употребуваат само во услови на магла или во случај на намалена видливост.
- (3) Светлата за магла што се наоѓаат на предната страна на возилото задолжително треба да бидат во бела или жолта боја, а на задната страна со црвена боја.
- (4) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) до (3) на овој член.

Член 91

- (1) Возилата не смеат на предната страна да имаат светлосни, светлосно-сигнални или рефлектирачки уреди или материи што даваат светло со црвена боја, а на задната страна-уреди или материи што даваат светло со бела боја.
- (2) Одредбата од ставот (1) на овој член, во однос на светлото со бела боја, не се однесува на светлото за осветлување на патот при возење наназад, на подвижното светло за истражување (рефлектор), на светлото за осветлување на регистарската таблица и на регистарската таблица премачкана со бела рефлектирачка боја.
- (3) Одредбата од ставот (1) на овој член не се однесува ниту на црвеното трепкаво светло на посебните моторни возила што следат возила под придружба.
- (4) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

15. Растојание меѓу возилата

Член 92

- (1) Возачот е должен да го управува возилото на оддалеченост од другите возила што учествуваат во сообраќајот, која одговара на брзината на движењето на возилото и другите околности на сообраќајот, при што со таа оддалеченост од другите возила не предизвикува опасност и не ги попречува другите возачи.
- (2) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 93

- (1) Кога на јавен пат надвор од населено место кој има само по една сообраќајна лента наменета за сообраќај на возила во една насока, се движат едно по друго моторно возило чија најголема дозволена маса е поголема од 3.500 килограми, чија должина е поголема од 7 метри, возачите се должни меѓу секое од тие возила да држат оддалеченост од најмалку 100 метри.
- (2) Одредбата од ставот (1) на овој член не се однесува на делот од јавен пат на кој престигнувањето е забрането.
- (3) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

16. Сообраќај на трамвај и други возила на шини

Член 94

Одредбите од членовите 16 до 91 на овој закон соодветно се применуваат и врз сообраќајот на трамваи и на други возила кои на патот се движат по шини, освен ако тоа не го исклучуваат конструкциските особини на тие возила или начинот на нивното движење.

17. Сообраќај на велосипеди, велосипеди со помошен мотор, мопед мотоцикли, лесни трицикли, трицикли, лесни четирицикли и четирицикли

Член 95

- (1) Возачот на велосипед и на велосипед со помошен мотор е должен да се движи што поблиску до десниот раб на коловозот, а ако постои велосипедска патека - по велосипедската патека, односно лента.
- (2) Ако двајца или повеќе возачи на велосипед и на велосипед со помошен мотор се движат во група се должни да се движат еден по друг.
- (3) Ако на патот постои посебно уредена велосипедска патека, возачот на велосипед и на велосипед со помошен мотор се движат по десната велосипедска патека во однос на правецот на движењето на сообраќајот.
- (4) На велосипедски патеки уредени и обележани за сообраќај на велосипеди и велосипеди со помошен мотор во двете насоки, истите се движат по десната страна во правецот на движењето на возилата.
- (5) Возачот на велосипед и на велосипед со помошен мотор, може да се движи само по оние сообраќајни површини каде што е дозволено движење со такви возила.

(6) Возачот на велосипед со помошен мотор, не смее да се движи по велосипедска патека, односно лента со брзина поголема од 25 километри/час.

(7) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) до (6) на овој член.

Член 96

(1) Возачот на велосипед, на велосипед со помошен мотор на мопед, на мотоцикл, на лесен трицикл, на трицикл, на лесен четирицикл и на четирицикл е должен да управува со возилото на начин на кој не се намалува стабилноста на возилото и не се попречуваат другите учесници во сообраќајот, а особено не смее да ги симнува рацете од управувачот, да се придржува за друго возило, да превезува, влече или турка предмети што можат да го попречуваат во управувањето со возилото или да ги загрозуваат другите учесници во сообраќајот.

(2) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 97

(1) Возачот на велосипед, на велосипед со помошен мотор на мопед, на мотоцикл, на лесен трицикл, на трицикл, на лесен четирицикл и на четирицикл може да превезува други лица само ако на возилото постојат посебни седишта, а возачот на мотоцикл - и во страничната приколка.

(2) Возач на велосипед со помошен мотор на мопед, на мотоцикл, на лесен трицикл, на трицикл, на лесен четирицикл и на четирицикл не смее со возилото да превезува лице кое е под дејство на алкохол.

(3) Деца до 14 годишна возраст не смеат на велосипед да превезуваат други лица.

(4) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

(5) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на родителот, односно старателот на дете кое постапува спротивно на одредбата од ставот (3) на овој член.

Член 98

(1) Возачот и лицата кои се превезуваат со велосипед со помошен мотор, мопед, мотоцикл, лесен трицикл, трицикл, лесен четирицикл и четирицикл задолжително носат заштитен шлем на главата за време на возењето на патот.

(2) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

(3) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе им се изрече на лицата кои се превезуваат, а постапуваат спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 99

(1) Во сообраќај на патот велосипед, велосипед со помошен мотор мопед, мотоцикл, лесен трицикл, трицикл, лесен четирицикл и четирицикл смее да влече приколка со две тркала, под услов да биде така прицврстена да не се намалува стабилноста на возилото.

(2) Приколката од ставот (1) на овој член не смее да биде поширока од еден метар, а на задната лева страна задолжително треба да има катадиоптери пропишани за приклучно возило.

(3) Глоба во износ од 30 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 100

(1) На велосипед, велосипед со помошен мотор мопед, мотоцикл, лесен трицикл, трицикл, лесен четирицикл и четирицикл, како и во приколката што ја влечат овие возила, не смеат да се превезуваат предмети пошироки од еден метар.

(2) Глоба во износ од 15 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 101

(1) Возач на велосипед, на велосипед со помошен мотор, мопед на мотоцикл, на лесен трицикл, на трицикл, на лесен четирицикл и на четирицикл, за времето додека управува со возилото не смее да води животни.

(2) Глоба во износ од 15 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 10 негативни бода согласно со одредбите на овој закон на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 102

(1) На магистрален и регионален пат не смее да се врши оспособување на лица за управување со велосипед, велосипед со помошен мотор мопед, лесен трицикл, трицикл, лесен четирицикл и четирицикл.

(2) Глоба во износ од 15 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на физичко лице кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

18. Сообраќај на работни машини и мотокултиватори

Член 103

(1) Работна машина и мотокултиватор можат во сообраќајот на пат да ги имаат само оние приклучници што се произведени за таа цел.

(2) Работната машина и мотокултиваторот во сообраќајот на пат задолжително треба да имаат исправни уреди за управување и спирање.

(3) Ноќе и во услови на намалена видливост, работната машина и мотокултиваторот не смеат да учествуваат

во сообраќај на пат, ако немаат пропишани светла за означување на возилото и за осветлување на патот.

(4) На правното лице кое постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) до (3) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 650 евра во денарска противвредност.

(5) За прекршокот од ставот (3) на овој член глоба во износ од 520 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(6) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) до (3) на овој член.

19. Сообраќај на запрежни возила

Член 104

(1) Возачот на запрежно возило за целото време додека возилото се движи по патот е должен да го држи возилото што поблиску до десниот раб на коловозот.

(2) Возачот на запрежно возило се смета дека управува со впрегнатиот добиток, ако истиот го води или ако уздите ги држи во раце.

(3) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 105

(1) Возачот на запрежно возило при преминување на пат резервиран за сообраќај на моторни возила и на пат преку железничка пруга во ниво без браници или полубраници, како и кога се впрегнати две запреги, односно се влечат две запрежни возила со иста запрега, е должен да го води впрегнатиот добиток.

(2) Запрежното возило не смее да се остава на патот без надзор.

(3) Глоба во износ од 15 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 106

(1) Возач на запрежно возило, кога се движи со возилото во населено место, не смее да ја тера запрегата со кас или галоп.

(2) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 107

(1) Кога запрежно возило се движи по јавен пат задолжително треба да има исправен уред за сопирање на задните тркала.

(2) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на возачот на запрежно возило кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 108

(1) Во сообраќај на јавен пат во запрежно возило можат да бидат впрегнати најмногу две запреги една зад друга.

(2) На запрежно возило може да биде прикачено само уште едно запрежно возило.

(3) Глоба во износ од 15 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на возачот на запрежно возило кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 109

(1) Возачот на запрежното возило кое се движи зад друго запрежно возило на пат со изграден коловоз, е должен да го држи своето возило на растојание од најмалку 100 метри од возилото кое се движи пред него.

(2) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 110

(1) За запрежно возило кое се движи на магистрален или регионален пат смее да се врзе само едно грло добиток и тоа од десната страна на задниот дел на возилото, со јаже или синџир кои не смеат да бидат подолги од 1 метар.

(2) Глоба во износ од 15 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на возачот на запрежно возило кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

20. Движење на добиток

Член 111

(1) Добиток не смее да се остава самиот без надзор на терач на добиток.

(2) Терачот на добиток од ставот (1) на овој член е должен добитокот да го води што е можно поблиску до десниот раб на патот.

(3) На магистрален и регионален пат не смее да се тера добиток во стадо или крдо, освен ако за тоа не постои друга можност.

(4) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на лицето (терач на добиток) кое постапува спротивно на одредбата од ставот (3) на овој член.

(5) Глоба во износ од 15 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на лицето (терач на добиток) кое постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 112

(1) Терач на добиток на магистрален и регионален пат не може да биде лице кое не наполнило 14 години возраст, а на другите патишта - лице кое не наполнило десет години возраст.

(2) Глоба во износ од 15 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на родителот, односно старателот на лицето (терач на добиток) кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 113

(1) Добиток што се тера во стадо или крдото на магистрален, регионален и локален пат, задолжително треба да го надгледуваат доволен број на терачи кои се должни да обезбедат добитокот да не преминува на левата страна на коловозот. Терачите на добиток треба да се распоредени напред и назад од стадото или крдото, од левата страна во правец на движењето.

(2) Ноќе терачите на добиток напред и назад од стадото или крдото задолжително треба да носат запалени светла видливи за другите учесници во сообраќајот. ¹³

(3) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на лицето (терач на добиток) кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член. ¹⁴

(4) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на лицето (терач на добиток) кое постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

Член 114

(1) На магистрален и регионален пат не смее да се врши собирање и задржување на добиток.

(2) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на лицето (терач на добиток) кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 115

(1) Преминување со добиток преку јавен пат на кој нема изградени или определени премини се врши на прегледни делови од патот.

(2) Преминувањето на добиток во стадо или крдар преку магистрален и регионален пат може да се врши само ако тоа го обезбедат најмалку двајца терачи кои се поставуваат на едната и другата страна на патот. Ако преминувањето се врши ноќе и дење во услови на намалена видливост, терачите носат запалени светла видливи за другите учесници во сообраќајот.

(3) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на лицето (терач на добиток) кое постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

21. Движење на пешаци

Член 116

(1) Пешакот, по правило, не смее да се движи и да се задржува на коловозот.

(2) Ако пешакот се движи по коловозот тој задолжително треба да се движи што поблиску до работ на коловозот и тоа мошне внимателно и на начин на кој не го попречува или не го спречува сообраќајот на возилата.

(3) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на пешакот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 117

(1) На јавен пат што има тротоар или друга површина определена за движење на пешаци, односно површина покрај коловозот погодна за движење на пешаци, пешакот е должен да се движи по тие површини.

(2) На јавен пат на кој не постои тротоар или друга површина определена или погодна за движење на пешаци, или на јавен пат на кој постои тротоар или друга површина определена, односно погодна за движење на пешаци, а која пешаците не можат да ја користат од која и да било причина, пешаците можат да се движат по коловозот, но притоа да користат најмногу 1 метар широк дел од коловозот, сметано од работ на коловозот.

(3) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на пешакот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

(4) Глоба во износ од 15 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на пешакот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

Член 118

(1) Кога пешаците се движат по коловозот на кој безбедноста на сообраќајот тоа го бара, а особено во случај на слаба прегледност на патот, намалена видливост или густ сообраќај на возила, се должни да се движат еден зад друг.

(2) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на пешакот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 119

(1) Пешакот кој се движи по коловозот на јавен пат надвор од населено место е должен да се движи по левиот раб на коловозот во правецот на движењето.

(2) По исклучок од одредбата на ставот (1) на овој член пешакот може да се движи до десниот раб на коловозот само кога таквото движење за него е посигурно (непрегледна кривина, бездна, засек, одрон и слично).

(3) Пешакот кој турка рачна количка, велосипед, мопед, мотоцикл, лесен трицикл, трицикл, лесен четирицикл и четирицикл, како и лицата кои се движат со помош на подвижни столови за немоќни лица, како и организирана колона пешаци, се движат до десниот раб на коловозот во правецот на движењето.

(4) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на пешакот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) до (3) на овој член.

Член 120

(1) Пешакот е должен преку коловозот и велосипедската патека или лента да преминува внимателно и по

најкраток пат откако, пред стапувањето на коловозот, ќе се увери дека тоа може да го стори на безбеден начин.

(2) На јавен пат што има обележани пешачки премини или посебно изградени премини, односно минувалишта за пешаци, пешакот е должен при преминувањето на патот да се движи по тие премини, односно минувалишта ако тие од него не се оддалечени повеќе од 100 метри.

(3) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на пешакот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 121

(1) Пешакот кој е со намера да премине преку коловозот на место каде што не постои обележан пешачки премин, не смее да стапи на коловозот ако со тоа го попречува сообраќајот на возилата.

(2) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на пешакот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 122

Пред стапување на коловоз заради обиколување пречки на тротоар, пешакот е должен особено да обрне внимание на оддалеченоста и брзината на возилата кои му се доближуваат.

Член 123

(1) На обележан пешачки премин на кој сообраќајот на пешаците е регулиран со светлосни сообраќајни знаци за пешаци, пешакот е должен да постапува според тие знаци.

(2) На обележан пешачки премин на кој сообраќајот на пешаците не е регулиран со светлосни сообраќајни знаци за пешаци, но сообраќајот на возилата е регулиран со светлосни сообраќајни знаци за возила или со знаци што ги дава униформиран полициски службеник, пешаците можат да преминуваат преку коловозот само додека со дадениот знак е дозволено преминување преку коловозот.

(3) На обележан пешачки премин на кој сообраќајот не е регулиран со светлосни сообраќајни знаци, ниту со знаци што ги дава униформиран полициски службеник, пешакот е должен пред стапувањето на пешачкиот премин да обрне внимание на оддалеченоста и на брзината на возилата што му се доближуваат.

(4) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на пешакот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

(5) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на пешакот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (2) и (3) на овој член.

Член 124

(1) Организирани колони на пешаци на коловоз, по правило, не смеат да бидат подолги од 50 метри.

(2) Ако по коловоз се движат повеќе организирани колони на пешаци растојанието меѓу нив не смее да биде помало од 50 метри.

(3) Ноќе и во услови на намалена видливост, како и во други случаи, кога тоа го бара безбедноста на сообраќајот, пешаците кои се движат по коловоз во организирана колона, освен кога се движат погребни поворки и единици на Армијата на Република Македонија и на Полицијата, се должни да се движат во колона по еден.

(4) Глоба во износ од 15 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на пешакот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) до (3) на овој член.

Член 125

(1) На коловоз не смее да се игра, лизга, скија и санка, како и да се вози велосипед, тротинет, ролери, скироли и друго.

(2) На тротоар или друга површина определена за движење на пешаци не смее да се игра или подолго време да се оставаат предмети, ако со тоа се попречува движењето на пешаците.

(3) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на лицето кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

(4) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на лицето кое постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

Член 126

(1) Лице кое се движи со помош на подвижен стол за немоќни лица што се движи со силата на сопствен мотор може, по исклучок, да се движи и по тротоар ако брзината на неговото движење не е поголема од брзината на пешачки од.

(2) Глоба во износ од 15 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на лицето кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

22. Обврска на возачите кон пешаците

Член 127

(1) Ако сообраќајот на обележан пешачки премин е регулиран со светлосни сообраќајни знаци или со знаци што ги дава униформиран полициски службеник, возачот е должен своето возило да го запре пред пешачкиот премин кога со дадениот знак му е забрането минување, а ако на таков премин со дадениот знак му е дозволено минување - возачот не смее да го попречува минувањето на пешаците кои веќе стапиле на пешачкиот премин.

(2) Ако обележаниот пешачки премин од ставот (1) на овој член се наоѓа на влезот на страничен пат возачот кој свртува на тој пат е должен свртувањето да го врши со намалена брзина и да ги пропушти пешаците кои веќе стапиле или кои стапуваат на пешачкиот премин, а по потреба и да го запре своето возило.

(3) Ако на обележаниот пешачки премин сообраќајот не е регулиран со уреди за давање светлосни сообраќајни знаци, ниту со знаци на униформиран полициски службеник, возачот е должен кон таквиот пешачки премин да се доближува со доволно умерена брзина и да го запре своето возило за да ги пропушти

и да не ги загрози пешаците кои стапиле или кои стапуваат на пешачкиот премин.

(4) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) до (3) на овој член. Покрај утврдената глоба на возачот ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за управување со моторно возило од три до 12 месеца, под услови и на начин утврдени со закон.

Член 128

(1) Возачот кој свртува на страничен пат на чиј влез не постои обележан пешачки премин е должен свртувањето да го изврши со намалена брзина и да ги пропушти пешаците кои веќе стапиле на коловозот.

(2) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 10 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 129

(1) Возачот кој со возило преминува преку површина наменета за движење на пешаци (движење преку тротоар, излегување од гаража, двор или друга површина која не е наменета за јавен сообраќај), не смее притоа да го загрозува или попречува движењето на пешаците.

(2) Возач кој се движи со возило по коловоз на која има вода е должен да го приспособи возењето така да не ги прска пешаците, возачите на велосипеди, велосипеди со помошен мотор мопеди, мотоцикли, лесни трицикли, трицикли, лесни четирицикли и четирицикли.

(3) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 130

(1) Возачот со возило не смее да пресекува колона деца, единици на Армијата на Република Македонија и на Полицијата, погребна поворка, како и секоја друга организирана поворка на граѓани што се движи по коловозот.

(2) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

23. Сообраќај на премин на патот преку железничка пруга

Член 131

(1) Возачот кој со возило се доближува кон премин на патот преку железничка пруга во исто ниво е должен движењето на возилото да го прилагоди така да може да го запре пред уредот за затворање на сообраќајот на преминот или пред уредот за давање знаци со кои се најавува доближување на воз, односно да може да го запре возилото пред да стапи на железничката пруга.

(2) Возачот на возилото кое се доближува кон преминот од ставот (1) на овој член е должен да застане на знак на овластените работници од областа на железничкиот сообраќај.

(3) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 132

(1) Учесниците во сообраќајот се должни да запрат пред премин на јавен пат преку железничка пруга во исто ниво, ако уредот за затворање на сообраќајот е спуштен, или ако тој уред веќе почнал да се спушта или ако се даваат светлосни или звучни знаци што предупредуваат дека тој уред ќе почне да се спушта, односно дека кон преминот на патот преку железничката пруга наидува воз.

(2) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член. Покрај утврдениот износ на глоба на возачот ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за управување со моторно возило од три до 12 месеца, под услови и на начин утврдени со закон.

(3) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на пешакот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 133

(1) Пред премин на патот преку железничка пруга во исто ниво на кое се поставени светлосни сообраќајни знаци, учесниците во сообраќајот се должни да запрат кога ќе се појави црвено трепкаво светло или црвено непрекинато светло.

(2) Учесниците во сообраќајот кои минуваат преку железничка пруга во исто ниво се должни тоа да го прават со соодветна претпазливост и кога светлата на преминот не се запалени.

(3) На премин на патот преку железничка пруга во исто ниво, на кој нема уред за затворање на сообраќајот ниту уред за давање на знаци со кои се најавува доближување на воз, учесниците во сообраќајот можат да преминат преку железничката пруга дури откако претходно ќе се уверат дека по пругата не наидува воз или некое друго возило што се движи по шини.

(4) Возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (3) на овој член ќе се казни со глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност.

(5) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на пешакот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (3) на овој член.

24. Сообраќај на автопат и на пат резервиран за сообраќај на моторни возила

Член 134

(1) По автопат и на пат резервиран за сообраќај на моторни возила не смеат да се движат пешаци, велосипеди, работни машини, мотокултиватори, трактори, запрежни возила и добиток, ниту возила кои според одредбите на овој закон не се сметаат за моторни возила.

(2) На автопат и на пат резервиран за сообраќај на моторни возила не смеат да се движат ниту моторни возила кои, според своите конструкциски својства, не можат да се движат со брзина од најмалку 60

километри/час.

(3) Одредбата од ставот (2) на овој член не се однесува на возилата на Армијата на Република Македонија, Полицијата, како и возила на правното лице надлежно за одржување на патишта, кога даваат посебни светлосни знаци (жолто трепкачко светло).

(4) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

(5) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече на пешакоот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 135

(1) На автопат и на пат резервиран за сообраќај на моторни возила, возачот на смее да запира и паркира моторно возило, освен на површините надвор од коловозот кои за тоа се посебно уредени и обележани.

(2) Возачот кој заради неисправност на возилото или од други причини е принуден да го запре возилото на коловозот од автопатот, односно од патот резервиран за сообраќај на моторни возила, е должен истото да го запре на посебната лента за принудно запирање на возило, ако таа постои на тоа место и да ги преземе потребните мерки за што побрзо отстранување на возилото од коловозот.

(3) На автопат и на пат резервиран за сообраќај на моторни возила возачот не смее да врши полукружно свртување со возилото од една насока на сообраќајот во спротивната насока, ниту движење со возилото наназад.

(4) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (3) на овој член.

(5) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

Член 136

(1) На автопат и на пат резервиран за сообраќај на моторни возила не смее да се вклучи моторно возило што влече друго моторно возило, кое заради неисправност или недостиг на одделни делови не може да се движи.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член влечење на возилото е дозволено по автопат, односно на пат резервиран за сообраќај на моторни возила, ако причината за влечење настанала за време на движењето на моторното возило по автопатот, односно по патот резервиран за сообраќај на моторни возила, но само по крајната десна сообраќајна лента до првиот приклучен пат по кој влеченото возило може да се исклучи од сообраќајот на автопатот, односно патот резервиран за сообраќај на моторни возила.

(3) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

(4) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

Член 137

(1) На автопат и на пат резервиран за сообраќај на моторни возила, моторните возила се движат по крајната десна сообраќајна лента која не е зафатена со возила во колона.

(2) На автопат и на пат резервиран за сообраќај на моторни возила возач смее да ја менува сообраќајна лента заради побрзо движење само со преминување со возилото во левата сообраќајна лента.

(3) На автопат и на пат резервиран за сообраќај на моторни возила возач не смее со возилото да прстигнува по сообраќајната лента за принудно запирање, ниту да се движи на начин кој оневозможува соодветно растојание меѓу неговото возило и возилото што се движи пред него.

(4) На автопат и на пат резервиран за сообраќај на моторни возила возач не смее со возилото да ги забрзува возилата што се движат пред него со давање светлосни и звучни знаци или на друг начин, ниту да презема друго дејствие со кое се загрозува безбедноста на учесниците во сообраќајот.

(5) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1), (2) и (4) на овој член.

(6) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (3) на овој член.

Член 138

(1) На автопат и на пат резервиран за сообраќај на моторни возила со три или повеќе сообраќајни ленти наменети за сообраќај на возила во една насока возачите на товарни моторни возила, чија најголема дозволена маса е поголема од 3.500 килограми и на група возила чија должина е поголема од 7 метри, смеат да ги користат само двете сообраќајни ленти што се наоѓаат покрај десниот раб на коловозот.

(2) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 139

(1) Возачот кој со моторно возило се вклучува во сообраќајот на автопат, односно на пат резервиран за сообраќај на моторни возила, е должен:

- да ја користи посебната лента за забрзување, кога таква лента постои на приклучниот пат и да се вклучи во сообраќајот на автопатот, односно на патот резервиран за сообраќај на моторни возила, давајќи соодветен знак на начин со кој не го загрозува сообраќајот на возилата што се движат по автопатот, односно патот резервиран за сообраќај на моторни возила и

- да ги пропушти возилата кои се движат по автопатот, односно на патот резервиран за сообраќај на моторни возила, ако на местото каде што се вклучува во сообраќајот на автопатот, не постои посебна лента за забрзување.

(2) Возачот кој со возилото се исклучува од сообраќајот на автопат, односно на пат резервиран за сообраќај

на моторни возила, е должен со своето возило навремено да заземе положба на крајната десна сообраќајна лента и што побрзо да премине на посебната лента за забавување, ако таква лента постои на влезот во приклучниот пат.

(3) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 140

(1) Во случај на застој на сообраќајот на автопат, односно на пат резервиран за сообраќај на моторни возила, возилата задолжително треба да остават доволен простор по средината на коловозот, за движење на возилата на Полицијата, на возилата за укажување прва помош и противпожарните возила.

(2) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

25. Сообраќај во тунел

Член 141

(1) Возачот кој се движи со возило низ тунел не смее да го запира возилото во тунелот, ниту смее со возилото да врши полукружно свртување или движење наназад.

(2) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 142

(1) Возачот на моторно возило е должен за време на движењето низ тунел да ги има запалени соборените светла за осветлување на патот.

(2) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 10 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

26. Возила под придружба

Член 143

(1) Како возила под придружба, во смисла на овој закон, се сметаат возилата на кои им е доделена придружба од возила на Полицијата или од воени лица на посебни моторни возила, снабдени со уреди за давање на посебни звучни и светлосни знаци во сина и црвена боја, додека се даваат тие знаци.

(2) Возачот кој на пат ќе сретне возило или колона на возила под придружба и возачот кој ќе биде престигнат од возило или колона возила под придружба е должен да го запре своето возило, ноќе наместо долгите светла да употреби соборени светла за осветлување на патот, строго да се придржува кон наредбите што му ги даваат лицата од придружбата и да го продолжи движењето дури откако ќе поминат сите возила под придружба.

(3) Возилата под придружба, водејќи сметка за безбедноста на другите учесници во сообраќајот, имаат право на првенство на минување во однос на сите други возила, освен во однос на возилата што се движат на крстосница на која сообраќајот е регулиран со светлосни сообраќајни знаци или со знаци што ги дава униформиран полициски службеник.

(4) За возилата под придружба не се применуваат одредбите на овој закон што се однесуваат на ограничување на брзината (членови 38 ставови од (1) до (4) и 40 ставови (1) и (2)), за забрана на престигнување и обиколување на колона возила (член 55 став (1) алинеја 1), обврските во однос на движење на пешаци кои стапиле на пешачки премин (членови 127 ставови (1) и (2) и 128 став (1)), за забрана на пресекување колона на пешаци (член 130 став (1)), за преминување од една во друга сообраќајна лента (член 139 став (1)), како и обврската за врзување со безбедносен појас (член 23 став (1)). Возилата под придружба не се должни ниту да се движат едно зад друго.

(5) Во случаи кога е неопходно, а водејќи сметка за безбедноста на другите учесници во сообраќајот, врз возилата под придружба не се применуваат ниту одредбите што се однесуваат на страната на движење на возило (член 137 ставови од (1) до (3)), вклучување во сообраќај (член 25 став (2)) и запирање и паркирање на возило (членови од 63 до 74).

(6) За да овозможат непречено минување на возилата под придружба, пешаците се должни да се тргнат од коловозот додека не поминат тие возила.

(7) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

(8) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на пешакот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (6) на овој член.

27. Возила со право на првенство на минување

Член 144

(1) За возила на службата за брза помош, на противпожарната служба, на Полицијата и на Армијата на Република Македонија, кога со посебни уреди даваат светлосни и звучни знаци, не се применуваат одредбите на овој закон за ограничување и начинот на менување на брзината (членови 36 ставови (1) и (2) и 38 ставови (1), (2) и (3)), за забрана на престигнување и обиколување на колона возила (член 51) и за забрана за пресекување на колона пешаци (член 130). Тие возила имаат право на првенство на минување во однос на сите други возила (член 42), освен во однос на возилата под придружба (член 143) и возилата што се движат низ крстосница на која сообраќајот е регулиран со светлосни сообраќајни знаци или со знаци на униформиран полициски службеник, под услов да не ја загрозуваат безбедноста на другите учесници во сообраќајот.

(2) За да овозможат минување на возилата од ставот (1) на овој член пешаците се должни да се тргнат од коловозот, да ги пропуштат другите возила, а по потреба и да запрат додека не поминат тие возила.

(3) Кога возилото на Полицијата или на Армијата на Република Македонија, со употреба на сини светла, му обезбедува минување на едно возило или на колона возила што се движат зад него, возачите се должни да обрнат внимание и на возилата на кои им се обезбедува минување, да ги пропуштат, а по потреба и да ги

запрат своите возила додека не поминат тие возила.

(4) Во однос на меѓусебното право на првенство на минување на возилата од ставот (1) на овој член соодветно се применуваат одредбите на овој закон за првенство на минување.

(5) Уреди за давање посебни светлосни и звучни знаци смеат да се вградуваат и употребуваат само на возилата со кои Полицијата или воената полиција вршат придружба (член 144 став (1)), на возилата определени со акт на Владата на Република Македонија и на возилата со право на првенство на минување од ставовите (1) и (3) на овој член.

(6) На правното лице кое постапува спротивно на одредбата од ставот (5) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(7) За прекршокот од ставот (6) на овој член глоба во износ од 330 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(8) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на пешакот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

(9) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (3) на овој член.

(10) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (5) на овој член.

Член 145

(1) Одредбите од членот 144 на овој закон соодветно ќе се применуваат и за службените возила што ги користат претставници на Јавното обвинителство и судот заради вршење увид на местото на сообраќајна незгода, за службените возила на царински службеници и возилата на Министерството за правда со кои се превезуваат лица обвинети или осудени за извршени кривични дела, кога со посебните уреди даваат светлосни и звучни сигнали, освен во однос на возилата под придружба и возилата со право на првенство на минување определени со овој закон.

(2) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот, односно пешакот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

28. Возило со жолто ротационо светло

Член 146

(1) На возило што е наменето за надзор и одржување на патишта, поставување и одржување на сообраќајна сигнализација и опрема, возило за одржување на електрични и телекомуникациски инсталации на патишта, возило на инспекцијата за патишта, на возило за давање помош на пат, возило за придружба на организирани колони, на возило за придружба на возила со кое се превезуваат предимензионирани товари и опасни материји, како и на возило наменето за испитување на пат, задолжително треба да биде вградено најмалку едно ротационо светло што дава светлина во жолта боја.

(2) Возач кој ќе најде на возилото од ставот (1) на овој член е должен да вози со посебно внимание и по потреба да го запре своето возило.

(3) Глоба во износ од 40 евра во денарска противвредност ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите на овој закон на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

29. Товар на возилото

Член 147

(1) Возилото во сообраќај на јавен пат, не смее да се оптовари над својата носивост што е запишана во сообраќајната дозвола, односно над дозволеното оптоварување или над најголемата дозволена маса или над дозволените габарити или над можностите што ги дозволуваат особините на патот и техничко-конструкциските можности на возилото.

(2) По исклучок од одредбата на ставот (1) на овој член возилото смее да се оптовари 1,5% над најголемата дозволена маса утврдена со посебен пропис, односно над својата носивост запишана во сообраќајната дозвола, ако тоа го дозволуваат особините на патот утврдени со сообраќаен знак, особините на товарот и други оправдани околности и ако на местото на товарење на возилото не може прецизно да се утврди точната маса на товарот.

(3) Товарот на возилото задолжително треба да биде распореден и прицврстен на начин:

- да не ја загрозува безбедноста на учесниците во сообраќајот и да не им нанесе штета на патот и на објектите на патот,
- да не ја намалува во поголема мера стабилноста на возилото и да не го отежнува управувањето со возилото,
- да не му ја намалува на возачот прегледноста на патот,
- да не создава бучава надвор од границите на пропишаните гранични вредности и
- да не ги засолнува светлосните и светлосно-сигналните уреди на возилото, регистарските таблци и другите пропишани ознаки на возилото.

(4) Товарот кој се превезува во моторно или приклучно возило, кој под дејство на надворешни влијанија (ветар, дожд и слично) или под дејство на вибрации или други влијанија може да се растресува по коловозот, задолжително треба да се покрие со церада и добро да се прицврсти за страничниот дел на возилото.

(5) На правното лице кое постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) до (3) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(6) За прекршокот од ставот (4) на овој член глоба во износ од 550 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(7) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

(8) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (3) на овој член.

Член 148

- (1) Товарот на возилото не смее да ја помине најоддалечената точка на предната страна на возилото повеќе од 1 метар.
- (2) Товарот што се превезува на возило и на приклучно возило може да ја премине најоддалечената точка на задната страна на возилото најмногу за една шестина од својата должина која континуирано е потпрена врз товарниот простор.
- (3) Ако со возилото се превезува товар во комбинација што се состои од влечно возило и едноосна приколка, под должина на возилото се подразбира вкупната должина на влечното возило и едноосната приколка.
- (4) Ако товарот на возилото ја поминува за повеќе од 1 метар најоддалечената точка на задната страна на возилото, најиздадената точка на товарот задолжително треба да биде означена со црвена ткаенина.
- (5) Најиздадената точка на товарот кој се превезува со товарно моторно возило или приклучно возило во случајот од ставот (4) на овој член, е означена со табла, која има квадратна форма со димензии 50x50 см, обоена наизменично со коси ленти со рефлектирачка портокалова и бела боја и е поставена нормално на надолжната оска на возилото.
- (6) На правното лице кое ќе нареди или дозволи превоз на товар спротивно на одредбите од ставовите (1) до (5) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.
- (7) За прекршокот од ставот (6) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.
- (8) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) до (5) на овој член.

Член 149

- (1) Ноќе и дење во случај на намалена видливост на издадената точка на товарот кој се превезува со возилото е означена:
 - во случајот од членот 148 став (4) на овој закон - со светло и со рефлектирачка материја со црвена боја и
 - кога товарот на моторното возило или на приклучното возило странично го преминува за повеќе од 40 см надворешниот раб на предното или на задното светло за означување на возилото - со светло и со катадиоптер кој од предната страна даваат бело светло, а од задната страна - црвено светло.
- (2) На правното лице кое ќе нареди или дозволи превоз на товар спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.
- (3) За прекршокот од ставот (2) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице.
- (4) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

30. Пробно возење и сообраќај на возила со пробни таблци

Член 150

- (1) За пробно возење заради испитување на својствата на новопроизведено или преправано моторно возило, за кое задолжително треба да се отстапи од одделни одредби на прописите за безбедност на сообраќајот на патиштата, потребно е одобрение за пробно возење.
- (2) Во одобрението за пробно возење од ставот (1) на овој член се наведуваат мерките за безбедност што на свој трошок е должен да ги преземе организаторот на пробното возење и се назначуваат лицата кои можат да се наоѓаат во возилото за време на пробното возење и се внесуваат основните податоци на возилото со кое се врши пробното возење, името и презимето на возачот и бројот на возачката дозвола, со назначување на категоријата, односно потврдата за познавање на сообраќајните прописи, називот на местото и релацијата каде што ќе се врши пробното возење, целта на пробното возење, назначување на прописите од сообраќајот од кои во текот на пробното возење ќе се отстапува и времето на изведување на пробното возење.
- (3) Одобрението за пробно возење од ставот (2) на овој член возачот е должен да го носи со себе и да го покаже на барање на униформиран полициски службеник.
- (4) Барањето за издавање на одобрение за пробно возење ги содржи податоците од ставот (2) на овој член, а ако се испитува моторно или приклучно возило чија вкупна тежина, осен притисок или димензии ги надминуваат пропишаните граници, со барањето треба да се приложи и дозволата за вонреден превоз.
- (5) На правното лице кое ќе нареди или дозволи пробно возење, спротивно на одредбите од ставовите (1) до (4) на овој член, ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.
- (6) За прекршокот во ставот (5) на овој член глоба во износ од 550 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице.
- (7) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 10 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (3) на овој член.

Член 151

- (1) Одобрение за пробно возење издава Министерството за внатрешни работи.
- (2) Ако со пробното возење Министерството за внатрешни работи оцени дека би можел да се оштети патот или објектите на патот, одобрението за пробно возење се издава во согласност со правното лице надлежно за одржување на патот на кој се врши пробното возење, освен во случаите кога е издадена дозвола за вонреден превоз.
- (3) Кога за пробното возење организаторот бара обезбедување од Министерството за внатрешни работи, трошоците за тоа обезбедување ги сноси организаторот.

Член 152

Барањето за издавање одобрение за пробно возење ќе се одбие, ако со пробното возење би се загрозила безбедноста на сообраќајот на патиштата.

Член 153

Одобрението за пробно возење не ги ослободува возачот и организаторот на пробното возење од одговорност за предизвикана сообраќајна незгода во вршењето на пробното возење, заради отстапување од

одделни сообраќајни прописи.

Член 154

(1) Возилото со кое се врши пробно возење покрај регистарската, односно пробната таблица, задолжително треба да се обележи со натпис "ПРОБНО ВОЗЕЊЕ" на предниот и задниот дел од возилото.

(2) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 155

(1) Во моторно возило кое е означено со пробни табlici не смее да се превезуваат други лица или товар.

(2) По исклучок во возилото од ставот (1) на овој член, покрај возачот, може да се превезува уште едно лице ако е сопственик, односно носител на правото на користење на возилото.

(3) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

31. Учество во сообраќај на возила што не ги исполнуваат пропишаните услови (вонреден превоз)

Член 156

(1) Возилата што не ги исполнуваат пропишаните услови во однос на димензиите, вкупната маса и осното оптоварување и не постои можност да се доведат во таква состојба, можат да учествуваат во сообраќајот на јавен пат ако ги исполнуваат посебните услови што овозможуваат безбеден и непречен сообраќај, утврдени во дозволата за вонреден превоз што ја издава правното лице надлежно за одржување на патишта, врз основа на согласност од Министерството за внатрешни работи.

(2) Министерството за внатрешни работи согласно од ставот (1) на овој член ја издава во рок од 24 часа од приемот на барањето за издавање на согласност за вонреден превоз.

(3) Министерството за внатрешни работи може во согласноста да определи и посебни услови за вонреден превоз, според кои правното лице или лицето кое врши вонреден превоз е должно да постапува.

(4) На правното лице кое постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (3) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(5) За прекршокот од ставот (4) на овој член глоба во износ од 550 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(6) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (3) на овој член.

Член 157

(1) Вонредниот превоз нема да почне, односно ќе се прекине, ако настанат такви околности кои ја загрозуваат безбедноста на сообраќајот или значително го попречуваат неговото одвивање или кога не се исполнети условите наведени во дозволата за вонреден превоз или ако дозволата е издадена без согласност од Министерството за внатрешни работи.

(2) Заради причините од ставот (1) на овој член вонредниот превоз може да го забрани, односно прекине Министерството за внатрешни работи.

(3) На правното лице кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(4) За прекршокот од ставот (3) на овој член глоба во износ од 550 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(5) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 158

Трошоците за обезбедување на вонредниот превоз кога тоа го вршат униформираните полициски службеници на Министерството за внатрешни работи, се на товар на превозникот.

Член 159

Одредбите од членовите 156, 157 и 158 на овој закон не се однесуваат на вонредниот превоз што го организираат и вршат Министерството за внатрешни работи и Армијата на Република Македонија.

32. Спортски и други приредби на пат

Член 160

(1) На јавен пат можат да се одржуваат спортски и други приредби, врз основа на добиено одобрение од Министерството за внатрешни работи, по претходна согласност од правното лице надлежно за одржување на патишта.

(2) Организатор на приредба на јавен пат може да биде само правно лице.

(3) Одобрението од ставот (1) на овој член го издава соодветната организациона единица на Министерството за внатрешни работи според подрачјето на кое се одржува приредбата, а доколку приредбата се одржува на подрачјето на две или повеќе општини, одобрението го издава Министерството за внатрешни работи.

(4) На правното лице кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 650 евра во денарска противвредност.

(5) За прекршокот од ставот (4) на овој член глоба во износ од 520 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

Член 161

(1) Во одобрувањето за одржување на приредба на јавен пат Министерството за внатрешни работи ги утврдува мерките за безбедност кои организаторот е должен да ги преземе на просторот каде што се одржува приредбата.

(2) Како простор каде што се одржува приредбата се смета натпреварувачката патека, просторот за гледачи и просторот за возила на натпреварувачите.

(3) Кога заради одржување на приредбата е неопходно ограничување или запирање на сообраќајот, организаторот е должен за тоа да ја извести јавноста преку средствата за јавно информирање или на друг соодветен начин, најмалку 48 часа пред почетокот на приредбата.

(4) На правното лице (организатор на приредба на пат) кое постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (3) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 650 евра во денарска противвредност.

(5) За прекршокот од ставот (4) на овој член глоба во износ од 520 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице (организатор на приредба на пат).

Член 162

(1) Барањето за издавање на одобрение за одржување на приредбата на пат се поднесува најмалку осум дена пред почетокот на одржувањето на приредбата.

(2) Барањето од ставот (1) на овој член содржи: назив на организаторот на приредбата, пат и релација на која ќе се одржува приредбата, датум и време на одржување на приредбата и мерките кои организаторот предвидува да ги преземе заради обезбедување на непосредните учесници во приредбата, учесниците во сообраќајот и гледачите.

(3) Со барањето од ставот (1) на овој член организаторот ги поднесува програмата и пропозициите на приредбата.

Член 163

Министерството за внатрешни работи ќе го одбие барањето за издавање одобрение за одржување на приредба на јавен пат ако барателот е физичко лице, ако утврди дека организаторот на приредбата не е во состојба да обезбеди потребен ред и да ги спроведе мерките за обезбедување на приредбата и просторот каде што се одржува, ако барањето не е навремено поднесено или ако со ограничувањето или со запирањето на сообраќајот на поважни патни правци во поголема мера би се попречил или загрозил сообраќајот, како и во случаите кога не е прибавена согласност од овластено правно лице надлежно за одржување на патишта.

Член 164

Ако спортската приредба на која се натпреваруваат моторни возила во брзина се одржува на пат на кој за време на приредбата се исклучува сообраќајот, со барањето за издавање на одобрение за одржување на таквата приредба, се приложува и доказ за согласност на Министерството за транспорт и врски за одржување на таа приредба.

Член 165

(1) Натпреварувачите кои учествуваат во приредбата на пат можат да ги следат само возила посебно обележани со ознака што ја определил организаторот.

(2) Примерок од ознаката од ставот (1) на овој член се доставува до Министерството за внатрешни работи, најдоцна три дена пред почетокот на приредбата.

(3) На правното лице (организатор на приредба на пат) кое постапува спротивно на одредбите од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 650 евра во денарска противвредност.

(4) За прекршокот од ставот (3) на овој член глоба во износ од 520 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице (организатор на приредба на пат).

Член 166

(1) Организаторот на приредбата не смее да дозволи да отпочне приредбата, односно ќе го прекине нејзиното одржување, ако не се преземени сите мерки за безбедност наведени во одобрувањето за одржување на приредбата.

(2) Заради причините од ставот (1) на овој член одржувањето на приредбата на пат може да го забрани, односно прекине и Министерството за внатрешни работи.

(3) На правното лице (организатор на приредба на пат) кое постапува спротивно на одредбите од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 650 евра во денарска противвредност.

(4) За прекршокот од ставот (3) на овој член глоба во износ од 520 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице (организатор на приредба на пат).

Член 167

(1) Ако заради обезбедување на спортска или друга приредба на пат Министерството за внатрешни работи ќе оцени дека е неопходно присуство на униформирани полициски службеници, го определува бројот на униформирани полициски службеници во одобрувањето на приредбата од членот 160 на овој закон и ги утврдува трошоците за нивно присуство на приредбата.

(2) Трошоците од ставот (1) на овој член се на товар на организаторот на приредбата.

Член 168

(1) Организаторот на приредбата е должен веднаш, а најдоцна во рок од 24 часа по одржувањето на приредбата да ги отстрани од патот сообраќајните знаци, другите ознаки, уредите и предметите кои биле поставени во врска со одржувањето на приредбата.

(2) Ако организаторот на приредбата не постапи според одредбата од ставот (1) на овој член Министерството за внатрешни работи ќе нареди отстранувањето да се изврши на трошок на организаторот.

(3) На правното лице (организатор на приредба на пат) кое постапува спротивно на одредбите од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 650 евра во денарска противвредност.

(4) За прекршокот од ставот (3) на овој член глоба во износ од 520 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице (организатор на приредба на пат).

33. Превоз на лица со возила

33.1. Основни одредби

Член 169

(1) Со моторно возило можат во сообраќај на пат да се превезуваат лица во оној број кој е означен во сообраќајната дозвола, односно во потврдата за регистрација, доколку со овој закон поинаку не е определено.

(2) Во моторно возило две деца до десетгодишна возраст се сметаат како едно лице.

(3) На правното лице кое ќе нареди или дозволи да се превезуваат лица спротивно на одредбите од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 650 евра во денарска противвредност.

(4) За прекршокот од ставот (3) на овој член глоба во износ од 520 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(5) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 170

(1) Во патнички автомобил на предното седиште не смее да се превезува дете помало од 12 години, ниту лице кое очигледно е под влијание на алкохол, дрога или други психотропни супстанции.

(2) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 171

(1) Лицето кое се превезува со возило не смее на кој било начин да го попречува возачот во управувањето со возилото, да влијае врз возачот да управува со возилото на начин со кој се намалува безбедноста на сообраќајот, ниту да презема дејствија со кои ја загрозува сопствената безбедност или безбедноста на другите (отворање на врата, наведување преку прозор, скокнување, искокнување од возилото и слично).

(2) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече на лицето кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 172

(1) Во затворениот простор на моторно или приклучно возило, кој не може да се отвори од внатрешната страна, возачот не смее да превезува лица, освен во возилата на Министерството за внатрешни работи, на правосудните органи, Царинската управа и на Армијата на Република Македонија.

(2) Во приклучно возило што го влече моторно возило, во камп-приколки и лесни приколки кои ги влечат моторни возила не смеат да се превезуваат лица.

(3) На правното лице кое ќе нареди или дозволи да се превезуваат лица спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 650 евра во денарска противвредност.

(4) За прекршокот од ставот (3) на овој член глоба во износ од 520 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(5) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

(6) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој ќе постапи спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

Член 173

(1) На надворешните делови на моторно возило или на приклучно возило можат да се превезуваат само лица кои работите на нивното работно место ги вршат на таков начин со возилото (противпожарно возило, возило на комунална хигиена, возило на електродистрибуција и слично).

(2) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 174

(1) Во просторот на возила во кои се врши превоз на лица не смее истовремено да се превезуваат и животни.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член во патничко возило можат да се превезуваат животни, само во посебно изработени заштитни кутии.

(3) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

(4) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој ќе постапи спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

33.2. Превоз на лица со автобус

Член 175

(1) Во автобус и негова приколка со која се врши јавен превоз на лица или превоз за сопствени потреби во меѓумесен сообраќај, можат да се превезуваат онолку лица колку што има вградено седишта.

(2) Во автобус и негова приколка со кои се врши јавен превоз или превоз за сопствени потреби во градски и приградски сообраќај, можат да се превезуваат онолку лица колку што има вградено седишта и места за стоене.

(3) Во возилата од ставот (2) на овој член задолжително треба да бидат вградени држачи за лицата кои се превезуваат стоејќи.

(4) Бројот на местата за стоење се утврдува врз основа на фабричката документација (декларацијата на производителот), за дозволеното оптоварување на возилото и се впишува во сообраќајната дозвола.

(5) На правното лице кое ќе нареди или дозволи да се превезуваат лица спротивно на одредбите од ставовите (1) до (3) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(6) За прекршокот од ставот (5) на овој член глоба во износ од 550 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(7) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) до (3) на овој член.

Член 176

Вон сила 15

Член 177

Во случај на евакуација, елементарна непогода, епидемија и пожар од поголем обем во автобус и негова приколка можат да се превезуваат лица и стоејќи.

Член 178

(1) На автобус не смее да се отвора врата за време на неговото движење. Возачот не смее да отпочне со возење додека патниците не се безбедно сместени и додека вратата на автобусот не е затворена.

(2) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

33.3. Превоз на лица со товарни моторни возила

Член 179

(1) На товарни моторни возила, во просторот определен за сместување на товар, можат да се превезуваат најмногу пет лица кои работат на товарење или истовар на товарот.

(2) Лицата од ставот (1) на овој член не смеат во возилото да стојат, ниту да седат на страните на каросеријата, на нестабилен товар или на товар што ја преминува висината на товарниот сандак.

(3) На товарно моторно возило на кое нема страни на каросеријата и на товарно моторно возило со автоматски истоварувач, во просторот определен за сместување на товар, не смее да се превезуваат лица.

(4) На правното лице кое ќе нареди или дозволи да се превезуваат лица спротивно на одредбите од ставовите (1) до (3) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 650 евра во денарска противвредност.

(5) За прекршокот од ставот (4) на овој член глоба во износ од 520 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(6) Глоба во износ од 200 евра во денарска противвредност во мандатна постапка, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (3) на овој член.

(7) Глоба во износ од 15 евра во денарска противвредност во мандатна постапка, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече на лицето кое постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

Член 180

(1) На товарно моторно возило во просторот определен за сместување на товар можат, врз основа на посебно одобрение, да се превезуваат работници од местото на живеење до местото на работење и обратно и од едно до друго работно место (групен превоз).

(2) Товарно моторно возило во чиј простор определен за сместување на товар се врши групен превоз има седишта прицврстени за подот на каросеријата, со ширина од најмалку 45 см за секое лице, страни на каросеријата високи најмалку 120 см цврста надворешна потпирка висока најмалку 120 см на задните седишта и на седиштата по должината на работ на каросеријата, ако нејзините страни се пониски од 120 см, носач на церадата и церада со два отвора за вентилација и скали за влегување и излегување на лицата.

(3) Одобрение за групен превоз се издава откако со технички преглед ќе се утврди дека товарното моторно возило е исправно.

(4) Одобрение за групен превоз издава Министерството за внатрешни работи според седиштето, односно живеалиштето на подносителот на барањето.

(5) Во случај на евакуација, елементарна непогода, епидемија и пожар од поголем обем, со товарно моторно возило во просторот определен за сместување на товар, групен превоз се врши без одобрение.

(6) Во случаите од ставот (5) на овој член не може да се врши групен превоз на деца до 14 годишна возраст, ако не е обезбедена придружба од полнолетно лице.

(7) На правното лице кое ќе нареди или дозволи да се превезуваат лица спротивно на одредбите од ставовите (1) и (6) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(8) За прекршокот од ставот (7) на овој член глоба во износ од 550 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(9) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (6) на овој член.

Член 181

(1) Со товарно моторно возило со кое се врши групен превоз може да управува само возач на кого управувањето со моторно возило му е основно занимање и кој најмалку три години управувал со возило од таа категорија.

(2) На правното лице кое ќе нареди или дозволи групен превоз спротивно на одредбите од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 650 евра во денарска противвредност.

(3) За прекршокот од ставот (2) на овој член глоба во износ од 520 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(4) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 182

(1) Одобрението за групен превоз од членот 180 став (3) на овој закон содржи: име и презиме на возачот, број на возачката дозвола со означување на категоријата на возилото, марка на возилото, број на регистарската таблица и број на сообраќајната дозвола, време за кое е издадено одобрението, релација на која возилото сообраќа и број на лицата кои можат да се превезуваат со возилото.

(2) Одобрението од ставот (1) на овој член се издава со рок на важење до шест месеца.

(3) Возачот е должен за време на вршењето на превозот со себе да го носи одобрението и да го покаже на барање на униформиран полициски службеник.

(4) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (3) на овој член.

Член 183

Вкупната тежина на лицата кои групно се превезуваат со товарно моторно возило не смее да премине 70% од носивоста на возилото.

Член 184

(1) Ако во товарно моторно возило се превезува добиток во просторот во кој се превезува добитокот не смеат да се превезуваат лица.

(2) На приклучно возило што го влече товарно моторно возило не смеат да се превезуваат лица.

(3) На правното лице кое ќе нареди или дозволи да се превезува добиток спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 650 евра во денарска противвредност.

(4) За прекршокот од ставот (3) на овој член глоба во износ од 520 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(5) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

33.4. Превоз на лица во приклучно возило што го влече трактор или мотокултиватор

Член 185

(1) Во приклучно возило што го влече трактор може да се превезуваат до пет лица, а во приклучно возило што го влече мотокултиватор - до три лица кои работат на товарење или истовар на товарот или кои вршат земјоделски работи.

(2) Во приклучно возило со автоматски истоварувач можат да се превезуваат лица до бројот определен во ставот (1) на овој член, ако е исклучен тој уред.

(3) Во приклучно возило, ако товарот ја преминува висината на товарниот сандак, не смее да се превезуваат лица.

(4) За време на превозот лицата задолжително треба да седат на подот од товарниот сандак или на товарот.

(5) Ако трактор влече две приклучни возила во нив не смеат да се превезуваат лица.

(6) На правното лице кое ќе нареди или дозволи влечење на возило спротивно на одредбите од ставовите (1), (3) и (5) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 650 евра во денарска противвредност.

(7) За прекршокот од ставот (6) на овој член глоба во износ од 520 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(8) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1), (3) и (5) на овој член.

(9) Глоба во износ од 15 евра во денарска противвредност во мандатна постапка, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече на лицето кое постапува спротивно на одредбата од ставот (4) на овој член.

Член 186

(1) Со приклучно возило што го влече трактор може да се превезуваат и повеќе од пет лица, ако тие вршат земјоделски работи и тоа само од местото на живеене до местото на работење и обратно и од едно до друго место на работење.

(2) Во случај на елементарна непогода, епидемија и пожар од поголем обем, со приклучно возило што го влече трактор, можат да се превезуваат и повеќе од пет лица.

(3) Превозот на лица од ставот (1) на овој член со приклучно возило со автоматски истоварувач или со една оска може да се врши ако пред отпочнување на превозот целосно е исклучен механизмот за автоматско истоварување.

(4) На правното лице кое ќе нареди или дозволи влечење на возило спротивно на одредбите од ставовите (1) и (3) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 650 евра во денарска противвредност.

(5) За прекршокот од ставот (4) на овој член глоба во износ од 520 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(6) Глоба во износ од 200 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставовите (1) и (3) на овој член.

Член 187

(1) Со трактор што влече приклучно возило во кое се врши превоз на лица од членот 185 ставови (1) и (2) на овој закон може да управува само возач кој има најмалку три години возачка дозвола која дава право за управување со трактор.

(2) Со мотокултиватор што влече приклучно возило во кое се врши превоз на лица може да управува само возач кој поседува возачка дозвола која дава право за управување со мотокултиватор.

(3) На правното лице кое ќе нареди или дозволи превоз на лица спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 650 евра во денарска противвредност.

(4) За прекршокот од ставот (3) на овој член глоба во износ од 520 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(5) Глоба во износ од 200 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 188

(1) Лице кое се превезува во приклучно возило што го влече трактор или мотокултиватор не смее да стои, да седи на страните на товарниот сандак, да скокнува и искокнува додека возилото е во движење, ниту да се вози на надворешните делови или приклучните орудија што ги влече тракторот, односно мотокултиваторот.

(2) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

(3) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, согласно со одредбите на овој закон, на лицето од ставот (1) на овој член кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 189

Одредбите од членовите 169 до 188 на овој закон не се однесуваат на возилата на Министерството за внатрешни работи и на Армијата на Република Македонија.

33.5. Превоз на лица со други возила

Член 190

(1) На велосипед, велосипед со помошен мотор мопед, лесен трицикл, трицикл, лесен четирицикл и четирицикл смее да се превезува дете до седумгодишна возраст, ако на возилото е вградено посебно седиште пред возачот.

(2) На мопед или на мотоцикл смее да се превезува лице над седумгодишна возраст, ако го опчекорило посебното седиште и за време на возењето ги држи нозете на посебни држачи.

(3) Глоба во износ од 15 евра во денарска противвредност во мандатна постапка, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 191

(1) На приколка што ја влече или потиснува велосипед, мопед, мотоцикл, лесен трицикл, трицикл, лесен четирицикл и четирицикл, како и во товарен сандак на велосипед, мопед, мотоцикл, лесен трицикл, трицикл, лесен четирицикл и четирицикл не смеат да се превезуваат лица.

(2) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 192

(1) На запрежно возило смеат да се превезуваат толку лица колку што дозволува просторот лицата да се сместат седечки.

(2) Возачот и лицата кои се превезуваат на запрежно возило, не смеат да стојат во возилото, да седат на страните на возилото или на нестабилниот товар, ниту да се наоѓаат на рудата за време на движењето на возилото.

(3) Глоба во износ од 15 евра во денарска противвредност во мандатна постапка, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече на возачот на запрежно возило кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

(4) Глоба во износ од 15 евра во денарска противвредност во мандатна постапка, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече на возачот, односно лицето кое постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

Член 193

(1) На трактор, работна машина или мотокултиватор може да се превезува лице само ако има посебно фабрички вградено седиште.

(2) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

IV. СООБРАЌАЈНИ ЗНАЦИ И ОПРЕМА

1. Основни одредби

Член 194

(1) Јавните патишта се обележуваат со пропишани сообраќајни знаци со кои на учесниците во сообраќајот им се соопштуваат ограничувања, забрани и обврски.

(2) Со сообраќајни знаци се обележуваат и опасностите од привремен карактер.

(3) Учесниците во сообраќајот се должни да се придржуваат кон ограничувањата, забраните и обврските

изразени со поставените сообраќајни знаци.

(4) На правното лице надлежно за одржување на патот кое постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(5) За прекршокот од ставот (4) на овој член глоба во износ од 550 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(6) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на учесник во сообраќајот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (3) на овој член.

Член 195

(1) Сообраќајни знаци се: знаци за опасност; знаци за изречни наредби и знаци за известување со дополнителна табла или без неа, која е составен дел на сообраќајниот знак и која поблиску го определува значењето на сообраќајниот знак; светлосни сообраќајни знаци; ознаки на коловозот, на тротоарот и слично и светлосни и други ознаки на патот.

(2) Сообраќајните знаци се еднообразни на територијата на Република Македонија.

(3) Сообраќајните знаци за известување и дополнителните табли кои се составен дел на сообраќајните знаци и кои поблиску го определуваат значењето на сообраќајниот знак, се напишани на македонски јазик и неговото кирилско писмо и на англиски и француски јазик и нивното писмо, а во подрачјата на единиците на локалната самоуправа во кои најмалку 20% од граѓаните зборуваат службен јазик различен од македонскиот јазик и на тој службен јазик и писмо.

Член 196

(1) Сообраќајните знаци се поставуваат и се одржуваат така што учесниците во сообраќајот да можат навремено и лесно да ги воочат и дење и ноќе и навремено да постапат во согласност со нивното значење.

(2) Сообраќајните знаци се отстрануваат, дополнуваат или заменуваат ако нивното значење не им одговара на изменетите услови на сообраќајот на патот, на барањата на безбедноста или ако истите се оштетени или уништени.

(3) На правното лице надлежно за одржување на патот кое постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(4) За прекршокот од ставот (3) на овој член глоба во износ од 550 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице.

Член 197

(1) На сообраќајниот знак и на столбот на кој е поставен знакот, забрането е да се става се што не е во врска со значењето на сообраќајниот знак.

(2) Забрането е неовластено поставување, преместување, отстранување и оштетување на сообраќајните знаци и на опремата на патот или измена на значењето на сообраќајните знаци.

(3) На правното лице надлежно за одржување на патот кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 650 евра во денарска противвредност.

(4) За прекршокот од ставот (3) на овој член глоба во износ од 520 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(5) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на физичко лице кое постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

Член 198

(1) На пат не смеат да се поставуваат табли, знаци, светла, столбови или други слични предмети со кои се засолнува или се намалува видливоста на поставените сообраќајни знаци или кои со својата форма, боја, изглед или место на поставување имитираат или личат на некој сообраќаен знак или ги заслепуваат учесниците во сообраќајот или го одвркаат нивното внимание во мера која може да биде опасна за безбедноста на сообраќајот.

(2) На правното лице надлежно за одржување на патот кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(3) За прекршокот од ставот (2) на овој член глоба во износ од 520 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(4) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на физичко лице кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 199

Во сообраќајна опрема за патишта спаѓа:

- опрема за означување на работите на коловозот,
- опрема за означување на врвот на пешачкиот остров,
- опрема за означување на работи, препреки и оштетувања на коловозот,
- опрема за водење и насочување на сообраќајот,
- опрема за забавување на сообраќајот и
- друга опрема.

2. Знаци за опасност, знаци за изречни наредби и знаци за известување

Член 200

(1) Знаците за опасност служат учесниците во сообраќајот на патот да се предупредат за опасноста што им се заканува на определено место, односно на дел од патот и да се известат за природата на таа опасност.

(2) Знаците за изречни наредби им ги ставаат до знаење на учесниците во сообраќајот на патот - забраните, ограничувањата и обврските кон кои тие задолжително треба да се придржуваат.

(3) Знаците за известување им ги даваат на учесниците во сообраќајот потребните известувања за патот по кој се движат и други известувања што можат да им бидат корисни.

Член 201

(1) Знаците за опасност и знаците за изречни наредби на пат се премачкани со рефлектирачки материји или се осветлени со сопствен извор на светлина.

(2) На правното лице надлежно за одржување на патот кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(3) За прекршокот од ставот (2) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

Член 202

Знаците за опасност, знаците за изречни наредби и знаците за известување, кои се поставени на автопат или тунел подолг од 500 метри, треба да бидат изведени на начин кој согласно со моменталните услови и околности на сообраќајот на автопатот, односно негов дел или во тунелот, можат да го менуваат своето значење.

3. Светлосни сообраќајни знаци и светлосни ознаки

Член 203

(1) За регулирање на сообраќајот се употребуваат уреди со кои се даваат светлосни сообраќајни знаци со трбојни светла со црвена, жолта и зелена боја.

(2) На уредите за давање светлосни сообраќајни знаци со трбојни светла, светлата се поставуваат по вертикалната оска едно по друго и тоа црвеното горе, жолтото во средина, а зеленото долу. Ако уредот за давање светлосно сообраќајни знаци е поставен над сообраќајната лента, светлата можат да бидат поставени по хоризонталната оска, едно покрај друго и тоа црвеното лево, жолтото во средина, а зеленото десно. Светлата на уредот за давање светлосни сообраќајни знаци имаат форма на круг, а зеленото светло може да има и форма на една или повеќе стрелки сместени во круг со црна боја.

Член 204

На уредите за давање светлосни сообраќајни знаци со трбојни светла:

- црвеното и зеленото светло не смеат да бидат запалени истовремено,

- жолтото светло може да биде запалено како самостојно светло во временско растојание од престанувањето на зеленото до појавата на црвеното светло или истовремено со црвеното светло - пред појавата на зеленото светло и

- зеленото светло може да биде запалено само како самостојно светло. Промената на запаленото светло во жолто светло може да се означи со трепкање на зеленото светло.

Член 205

(1) На уредот за давање светлосни сообраќајни знаци со трбојни светла може да му се додаде дополнителен светлосен знак во форма на зелена светлечка стрелка или повеќе такви знаци.

(2) Дополнителните светлосни знаци од ставот (1) на овој член се сместуваат од соодветната страна на светлосниот сообраќаен знак и тоа на висина на која се наоѓа зеленото светло.

Член 206

(1) На уредот за давање светлосни сообраќајни знаци со кои на коловозот со повеќе од две сообраќајни ленти обележани со надолжни линии, сообраќајот се регулира за секоја сообраќајна лента посебно и кои се наоѓаат над сообраќајната лента - црвеното светло значи забрана на сообраќајот по сообраќајната лента над која е поставено, а зеленото светло - слободно минување по односната сообраќајна лента.

(2) Црвеното светло од ставот (1) на овој член има форма на вкрстени линии, а зеленото светло - форма на стрелка со врвот свртен надолу.

(3) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возач кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 207

(1) За регулирање на сообраќајот на пешаците можат да се употребуваат и посебни уреди за давање светлосни сообраќајни знаци со двобојни светла со црвена и зелена боја и уреди за давање на звучни сигнали. Двобојните светла на светлосните сообраќајни знаци се поставени по вертикалната оска едно под друго и тоа црвеното светло горе, а зеленото светло долу.

(2) Светлата од ставот (1) на овој член се состојат од светлечка површина со црвена или зелена боја на која се наоѓа темна силуета на пешак или од темна површина на која се наоѓа светлечка силуета на пешак со црвена или зелена боја. Светлата од ставот (1) на овој член не смеат да бидат запалени истовремено.

Член 208

(1) Ако рабовите на коловозот на јавен пат се обележуваат со светлосни сообраќајни ознаки, тие се обележуваат со светла со рефлексни стакла или со рефлектирачки материји и тоа десната страна на коловозот - со ознаки со црвена боја, а левата страна - со ознаки со бела боја, освен на автопат каде што од двете страни на коловозната лента ознаките се во црвена боја.

(2) Рабовите на коловозот на делот од патот низ тунел задолжително треба да бидат обележани со ознаките од ставот (1) на овој член.

(3) Ако врвовите на пешаците острови, на островите за насочување на сообраќајот и другите објекти на коловозот ноќе не се доволно осветлени, истите се обележуваат со светла со рефлексни стакла или со рефлектирачки материји со жолта боја.

(4) На правното лице надлежно за одржување на патот кое постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) до (3) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 650 евра во денарска противвредност.

(5) За прекршокот од ставот (4) на овој член глоба во износ од 520 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

4. Ознаки на коловозот

Член 209

(1) Ознаките на коловозот служат за регулирање на сообраќајот на патиштата и за известување,

насочување и водење на учесниците во сообраќајот.

(2) Ознаките на коловозот можат да се постават сами или со други сообраќајни знаци, ако е потребно значењето на овие знаци посебно да се истакне, односно поцелосно да се определат или објасни.

(3) Ознаките на коловозот се состојат од линии, стрелки, натписи и други ознаки.

(4) Ознаките на коловозот можат да имаат и рефлектирачки својства.

Член 210

(1) Ознаките на коловозот се поставуваат на патишта со современ коловоз.

(2) На пат надвор од населено место со современ коловоз сообраќај во двете насоки, на кој постојат само две сообраќајни ленти, тие ленти се одвоени со соодветна надолжна линија на коловозот, а на магистрален пат - обележани и со рабни линии.

(3) На правното лице надлежно за одржување на патот кое постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(4) За прекршокот од ставот (3) на овој член глоба во износ од 550 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

5. Обележување на премин на пат преку железничка пруга

Член 211

(1) На дел од патот пред премин на патот преку железничка пруга во исто ниво поставени се соодветни сообраќајни знаци.

(2) По исклучок од одредбата на ставот (1) на овој член не е задолжително поставување на знаците на местото на вкрстување на пешачки патеки со железничка пруга во исто ниво.

(3) На правното лице надлежно за одржување на патот кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(4) За прекршокот од ставот (3) на овој член глоба во износ од 550 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

Член 212

(1) На премините на пат преку железничка пруга во исто ниво, покрај сообраќајните знаци од членот 211 став (1) на овој закон, се поставуваат и браници и полубраници, односно уреди за давање знаци со кои се најавува доближување на воз, ако тоа го бара густината на сообраќајот или другите услови на преминот на патот преку железничка пруга во исто ниво.

(2) На правното лице надлежно за одржување на патот кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(3) За прекршокот од ставот (2) на овој член глоба во износ од 550 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

Член 213

Светлосните знаци со кои се најавува доближување на воз на преминот на пат преку железничка пруга во исто ниво, се даваат со наизменично палење на две црвени трепкави светла кои имаат форма на круг.

Член 214

(1) На преминот на пат преку железничка пруга во исто ниво на кој постои уред за давање светлосни знаци со кои се најавува доближување на воз, односно спуштање на браниците или полубраниците, на тој уред може да му се додаде и уред за давање звучни знаци.

(2) На премините на земјен пат со слаб сообраќај и на пешачка патека преку железничка пруга во исто ниво, обезбедување на учесниците во сообраќајот може да се врши само со уред за давање звучни знаци.

Член 215

(1) На премините на пат преку железничка пруга во исто ниво браниците или полубраниците се обоени наизменично со црвена и бела боја.

(2) Браниците и полубраниците, како и сообраќајните знаци поставени на делот од патот пред преминот на патот преку железничка пруга во исто ниво, имаат рефлексни стакла или се премачкани со рефлектирачки материји со соодветната боја од ставот (1) на овој член.

(3) Браниците и полубраниците се опремени со трепкаво црвено светло.

(4) На правното лице надлежно за одржување на патот кое постапува спротивно на одредбата од ставовите (1) до (3) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(5) За прекршокот од ставот (4) на овој член глоба во износ од 550 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

Член 216

(1) На преминот на пат преку железничка пруга во исто ниво на кој при наидување на воз браниците или полубраниците автоматски се спуштаат, како и на преминот на пат преку железничка пруга во исто ниво на кој со браниците или полубраниците се ракува рачно и тоа од местото од кое тие не се гледаат, се поставува уред за давање светлосни знаци или уред за давање звучни знаци со кои учесниците во сообраќајот се известуваат за спуштањето на браниците или полубраниците.

(2) На правното лице надлежно за одржување на патот кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(3) За прекршокот од ставот (2) на овој член глоба во износ од 550 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

6. Обележување работи и пречки на патот

Член 217

(1) Делот од патот на кој настанале пречки што не можат веднаш да се отстранат или на кој се изведуваат работи задолжително треба да се обележи на виден начин на него, со цел да се обезбедат учесниците во сообраќајот.

(2) Обележувањето на делот од патот од ставот (1) на овој член, се врши со поставување на соодветни сообраќајни знаци, а обезбедување на учесниците во сообраќајот - со поставување браници.

(3) Браниците се обоени наизменично со црвена и бела боја со рефлексни стакла или премачкани со рефлектирачки материји со соодветна боја, а ноќе како и дење во случај на намалена видливост, на нив се поставени трепкава светла со портокалова боја.

(4) На правното лице надлежно за одржување на патот кое постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(5) За прекршоците од ставот (4) на овој член глоба во износ од 550 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(6) На правното лице надлежно за одржување на патот кое постапува спротивно на одредбата од ставот (3) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(7) За прекршокот од ставот (6) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

7. Знаци што ги даваат униформираниите полициски службеници овластени службени лица и други лица

Член 218

(1) Учесниците во сообраќајот постапуваат по барањата изразени со помош на знаци или по наредбите на униформираниите полициски службеници или на други овластени службени лица.

(2) Униформираниот полициски службеник, односно овластеното службено лице од ставот (1) на овој член, е должен при давањето знаци да се постави на патот така што учесниците во сообраќајот на кои знаците им се наменети да можат лесно и од доволна оддалеченост да го воочат.

(3) Знаците од ставот (1) на овој член можат да се даваат и од возило.

(4) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на лицето-учесник во сообраќајот кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 219

(1) Знаците што на учесниците во сообраќајот им ги дава униформирани полициски службеник се знаци што се даваат со раце и со положба на телото, звучни знаци и светлосни знаци.

(2) Знаците од ставот (1) на овој член задолжително треба да се даваат така што нивното значење за учесниците во сообраќајот да биде јасно и недвосмислено.

Член 219-а

Родител или наставник кој води организирана колона на деца може да го запре сообраќајот со давање на знак со рака, заради безбедно поминување на колоната преку коловозот.

V. ДОЛЖНОСТИ ВО СЛУЧАЈ НА СООБРАЌАЈНА НЕЗГОДА

Член 220

(1) Лицето кое ќе се затекне или ќе најде на место на сообраќајна незгода во која има повредени лица во рамките на своите знаења и способности им укажува помош на лицата повредени во сообраќајната незгода.

Член 221

(1) Учесникот во сообраќајна незгода во која е загинало или повредено лице или настанала голема материјална штета е должен:

- да остане на местото на сообраќајната незгода, со тоа што може привремено да се оддалечи само заради давање помош на лицата повредени во сообраќајната незгода или ако нему му е потребна лекарска помош,
- да преземе соодветни мерки заради отстранување на нови опасности кои можат да настанат на местото на сообраќајната незгода, а особено: да го постави посебниот знак за означување на запрено возило на коловозот или со други соодветни знаци да ги извести учесниците во сообраќајот за настанатата опасност; да го обезбеди возилото од самотргнување; да го обезбеди товарот на возилото да не падне или да не се растури по коловозот; да преземе мерки за спречување на избувнување пожар или експлозија и слично и
- за сообраќајната незгода да го извести Министерството за внатрешни работи и да се врати на местото на сообраќајната незгода и да го пречека доаѓањето на полицискиот службеник кој врши увид.

(2) Учесникот во сообраќајна незгода при преземање на дејствијата од ставот (1) на овој член е должен да настојува да не се промени состојбата на местото на сообраќајната незгода со цел да се зачуваат постојните траги, само под услов со тоа да не се загрозува безбедноста на сообраќајот.

(3) Министерството за внатрешни работи за сообраќајната незгода во која е загинало или повредено лице, е должно веднаш да ја извести најблиската здравствена установа.

(4) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на лицето-учесник во сообраќајна незгода кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) алинеја 2 на овој член.

(5) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на лицето-учесник во сообраќајна незгода кое постапува спротивно на одредбите од ставот (1) алинеи 1 и 3 на овој член.

Член 222

(1) Возачот кој ќе се затекне или ќе најде на место на сообраќајна незгода е должен на барање од полицискиот службеник на Министерството за внатрешни работи, да го превезе лицето повредено во сообраќајната незгода до најблиската здравствена установа.

(2) Возачот е должен да постапи согласно со одредбата од ставот (1) на овој член и пред доаѓањето на полицискиот службеник на Министерството за внатрешни работи, освен ако незгодата се случила на место на кое може да очекува брзо доаѓање на возило на брза помош или ако возачот заклучи дека со нестручен и несоодветен начин на превоз, состојбата на повреденото лице може да се влоши.

(3) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 223

(1) Ако здравствената установа е известена за сообраќајна незгода или примила на лекување лице повредено во сообраќајна незгода е должна за тоа веднаш да го извести Министерството за внатрешни работи.

(2) Ако лицето повредено во сообраќајна незгода почине од здобиените повреди во рок од 30 дена, или ако постои оправдано сомневање дека кај возачот поради повреда дошло до намалување на психичката или физичката способност за управување со моторно возило или со трамвај, врз основа на медицински наод, здравствената установа е должна за тоа веднаш да го извести Министерството за внатрешни работи.

(3) На здравствената установа што постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член ќе се изрече глоба во износ од 550 до 2.350 евра во денарска противвредност.

(4) За прекршокот од ставот (3) на овој член, глоба во износ од 470 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во здравствената установа.

Член 224

(1) Полициските службеници на Министерството за внатрешни работи се должни да излезат на местото на сообраќајната незгода во која има загинали или повредени лица или настанала голема материјална штета и да состават записник за увидот.

(2) Присутниот возач - учесник во сообраќајната незгода од ставот (1) на овој член е должен на барање на оправдано отсутниот сопственик, односно на носителот на правото на користење на другото возило да му го достави своето име, презиме и адреса на живеалиштето, односно престојувалиштето.

(3) Ако возачот во сообраќајна незгода во која настанала мала материјална штета на другото возило, поради отсуство на возачот на другото возило, не е во можност да ги даде личните податоци и податоците за осигурување на возилото, должен е за таа незгода да го извести Министерството за внатрешни работи и да му ги даде своите лични податоци и податоците за оштетеното возило.

(4) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на присутниот возач - учесник во сообраќајна незгода кој постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

(5) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возач кој постапува спротивно на одредбата од ставот (3) на овој член.

Член 225

(1) Возачите - учесници во сообраќајна незгода во која е предизвикана мала материјална штета, се должни веднаш да ги отстранат возилата од коловозот, да овозможат непречено одвивање на сообраќајот и да го пополнат и потпишат Европскиот извештај за сообраќајна незгода.

(2) Европскиот извештај за сообраќајна незгода не се пополнува и потпишува во случај на сообраќајна незгода во која има повредени или загинали лица и односно настанала голема материјална штета

(3) Европскиот извештај за сообраќајна незгода од ставот (1) на овој член го прави достапен за учесниците во сообраќајот Националното биро за осигурување на Република Македонија.

(4) Друштвото за осигурување при склучување на договор за задолжително осигурување (полиса) е должно на сопственикот на возило да му издаде европски извештај за сообраќајна незгода согласно со моделот на извештај издаден од Европскиот комитет за осигурување.

(5) Глоба во износ од 1.350 до 2.350 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на друштвото за осигурување кое постапува спротивно на одредбите од ставот (4) на овој член.

(6) Глоба во износ од 650 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во друштвото за осигурување кое постапува спротивно на одредбите од ставот (4) на овој член.

(7) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот-учесник во сообраќајна незгода кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 226

Полициските службеници на Министерството за внатрешни работи се должни да излезат на местото на сообраќајната незгода во која е предизвикана мала материјална штета, ако тоа го бара едниот од учесниците во сообраќајната незгода и тоа во случаи, кога:

- едно од возилата нема регистарски таблички или истото не е осигурано,
- едно од возилата има странска регистарска табличка,
- еден од возачите е очигледно под дејство на алкохол, дрога или други психотропни супстанции,
- еден од возачите не поседува соодветна возачка дозвола,
- еден од возачите одбива да ги даде своите лични податоци, односно податоците за возилото или
- еден од возачите го напуштил местото на сообраќајната незгода.

Член 227

(1) Лицето кое учествувало во сообраќајна незгода не смее да зема алкохолни пијалаци, опојни дроги, психотропни супстанции и лекови за кои е означено дека не смеат да се употребуваат пред и за време на возењето додека не се изврши увид.

(2) Полицискиот службеник на Министерството за внатрешни работи кој врши увид на местото на сообраќајната незгода во која има повредени лица или настанала голема материјална штета ќе ги подложи непосредните учесници во незгодата на испитување со помош на соодветни средства и апарати или ќе ги упати на стручен преглед заради проверување на присуство на алкохол, опојни дроги, психотропни супстанции и лекови за кои е означено дека не смеат да се употребуваат пред и за време на возењето во организмот.

(3) Ако со испитувањето од ставот (2) на овој член се утврди дека непосредните учесници во сообраќајната незгода имаат алкохол, опојни дроги, психотропни супстанции и лекови за кои е означено дека не смеат да се употребуваат пред и за време на возењето во организмот, полицискиот службеник на Министерството за внатрешни работи кој врши увид ќе определи да им се земе крв или урина заради анализа.

(4) Ако во сообраќајната незгода има загинали лица, полицискиот службеник на Министерството за внатрешни работи кој врши увид, ќе определи на непосредните учесници во незгодата да им се земе крв и урина заради утврдување дали се под влијание на алкохол, опојни дроги, психотропни супстанции и лекови

за кои е означено дека не смеат да се употребуваат пред и за време на возењето.

(5) Во случаите од ставовите (2) и (3) на овој член, лекарот може да одлучи крв или крв и урина да не се земат ако со тоа би настанале штетни последици по здравјето на учесниците во сообраќајната незгода.

(6) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на лицето - учесник во сообраќајна незгода кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 228

(1) Полицискиот службеник на Министерството за внатрешни работи кој врши увид, е должен да организира попис на имотот што на местото на настанот останува од лицето кое во сообраќајната незгода загинало или е потешко повредено, да го извести правното лице што отстранува возила и предмети од патот или заинтересираното лице и да даде помош заради заштита на имотот, ако на местото на настанот нема лице кое тој имот може да го преземе.

(2) Во случаите на сообраќајна незгода во која учествуваат странски државјани, дејствијата во врска со заштитата на имотот и возилото од ставот (1) на овој член го врши Царинската управа.

Член 229

Возачот кој со возилото учествувал во сообраќајна незгода во која има повредени или загинати лица, како и друго лице кое непосредно учествувало во таква незгода, имаат право да бараат лични податоци и адреса на живеалиште, односно престојувалиште од лицата кои биле присутни кога се случила незгодата.

Член 230

(1) Ако возилото заради сообраќајна незгода или неисправност е онеспособено за натамошно движење на патот, возачот или сопственикот, односно носителот на правото на користење на возилото е должен возилото, товарот, предметите или другиот материјал расфрлен на патот, веднаш да ги отстрани од коловозот.

(2) Ако возачот или сопственикот, односно носителот на правото на користење на возилото не е во состојба да постапи согласно со одредбата од ставот (1) на овој член, полицискиот службеник на Министерството за внатрешни работи, кој ќе се затекне на местото на незгодата или во случај на неисправност на возилото, ќе побара од правното лице надлежно за одржување на патот на сигурно место да ги отстрани од коловозот возилото, товарот, предметите или другиот растурен материјал.

(3) Правното лице надлежно за одржување на патот е должно на барање на полицискиот службеник итно да ги преземе сите потребни мерки за отстранување и чување на возилото со товарот, предметите или другиот растурен материјал од коловозот и да обезбеди проодност на патот.

(4) Ако правното лице надлежно за одржување на патот не постапи согласно со одредбата од ставот (3) на овој член, а поради онеспособеноста на возилото или создадените пречки на коловозот од товарот, предметите или другиот материјал им е оневозможено движењето на другите учесници во сообраќајот, Министерството за внатрешни работи ќе преземе други соодветни мерки со цел да се овозможи нормално одвивање на сообраќајот.

(5) На правното лице надлежно за одржување на патот кое постапува спротивно на одредбата од ставот (3) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(6) За прекршокот од ставот (5) на овој член глоба во износ од 550 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице надлежно за одржување на патот.

(7) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

VI. ВОЗАЧИ

1. Услов за управување со возила

Член 231

(1) Со моторно возило во сообраќајот на патот може самостојно да управува само лице кое има важечка возачка дозвола, странска возачка дозвола или меѓународна возачка дозвола, во која е впишана категоријата односно поткатегоријата во која припаѓа моторното возило

(2) Трактор во сообраќајот на пат, може да управува лице кое има важечка возачка дозвола од категориите "Б", "Б+Е", "Ц", "Ц+Е", "Д", "Д+Е" и "Ф" или од поткатегориите "Ц1", "Ц1+Е", "Д1" и "Д1+Е".

(3) Возачот е должен за време на управувањето со моторното возило да ги користи помагалата што се запишани во возачката дозвола.

(4) На правното лице кое ќе нареди или дозволи управување со моторно возило спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(5) За прекршокот од ставот (4) на овој член глоба во износ од 550 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(6) Глоба во износ од 400 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

(7) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 10 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (3) на овој член.

Член 232

(1) Возачот кој во толкава мера е уморен или болен или се наоѓа во таква психичка состојба што е неспособен за сигурно управување со возилото, како и возачот под дејство на лекови на кои е означено дека не смеат да се употребуваат пред или за време на возењето, не смее да управува со возило во сообраќајот на пат.

(2) На правното лице кое ќе нареди или дозволи управување со возило спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(3) За прекршокот од ставот (2) на овој член глоба во износ од 550 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(4) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член. Покрај утврдениот износ на глоба, на возачот ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за управување со моторно возило од три до 12 месеца, под услови и на начин утврдени со закон.

Член 233

(1) Возачот не смее да управува со возило во сообраќајот на патот, ниту да започне да управува со возило ако е под дејство на опојни дроги или психотропни супстанции.

(2) Ќе се смета дека лицето е под дејство на опојни дроги или психотропни супстанции, доколку со анализа на крвта или на крвта и урината или со друг метод за мерење ќе се утврди присуството на овие средства во неговиот организам.

(3) На правното лице кое ќе нареди или дозволи управување со возило спротивно на одредбите од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(4) За прекршокот од ставот (3) на овој член глоба во износ од 550 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(5) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставот (1) на овој член. Покрај утврдениот износ на глоба на возачот ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за управување со моторно возило од три до 12 месеца, под услови и на начин утврдени со закон.

Член 234

(1) Возачот не смее да управува со возило во сообраќајот на патот, ниту да започне да управува со возило ако е под дејство на алкохол.

(2) Ќе се смета дека е под дејство на алкохол лицето за кое со анализа на крвта или на крвта и урината или со друг метод за мерење на количеството на алкохол во организмот, ќе се утврди дека содржината на алкохолот во крвта изнесува повеќе од 0,50 г/кг или ако присуството на алкохол во организмот е утврдено со соодветни средства или со апарати за мерење на алкохолизираноста (алкометар и друго), што одговара на количества поголеми од 0,50 г/кг или кај кое без оглед на содржината на алкохол во крвта, со стручен преглед, ќе се утврди дека покажува знаци на алкохолна растроеност.

(3) Не смее да управува со возило, да започне управување со возило, ниту да спроведува практичен дел на возачки испит ако во организмот има алкохол или ако покажува знаци на алкохолна растроеност:

- возач-почетник согласно со одредбите на овој закон,
- возачот на моторно возило од категориите "Б+Е", "Ц", "Ц+Е" и "Д" и "Д+Е" или од поткатегиите "Ц1", "Ц1+Е", "Д1" и "Д1+Е" - додека управува со возило од таа категорија,
- возачот на возило со кое се врши јавен превоз - додека со тоа возило врши јавен превоз,
- возачот на возило на кого управувањето со возило му е основно занимање - додека управува со возилото вршејќи ги работите од ова занимање,
- возачот инструктор и кандидатот за возач - за време на оспособување во практичното управување со возило и
- претседателот и членовите на испитната комисија - додека спроведуваат практичен дел на возачкиот испит.

(4) На правното лице кое ќе нареди или дозволи управување со возило спротивно на одредбите од ставовите (1) и (3) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(5) За прекршокот од ставот (4) на овој член глоба во износ од 550 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(6) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возач кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (3) на овој член, кај кој ќе се утврди содржина на алкохол во крвта од 0,51 г/кг до 0,99 г/кг. Покрај утврдениот износ на глоба на возачот ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за управување со моторно возило од три до шест месеци, под услови и начин утврдени со закон.

(7) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возач кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (3) на овој член, кај кој ќе се утврди содржина на алкохол во крвта од 1,00 г/кг до 1,49 г/кг. Покрај утврдениот износ на глоба на возачот ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за управување со моторно возило од шест до девет месеца под услови и начин утврдени со закон.

(8) Глоба во износ од 350 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возач кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (3) на овој член, кај кој ќе се утврди содржина на алкохол во крвта од 1,50 г/кг до 1,99 г/кг. Покрај утврдениот износ на глоба на возачот ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за управување со моторно возило од девет до 12 месеца, под услови и начин утврдени со закон.

(9) Глоба во износ од 400 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возач кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (3) на овој член, кај кој ќе се утврди содржина на алкохол во крвта од 2,00 г/кг и повеќе. Покрај утврдениот износ на глоба на возачот ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за управување со моторно возило од 12 месеца, под услови и начин утврдени со закон.

(10) Глоба во износ од 200 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возач кој постапува спротивно на одредбата од ставот (3) на овој член, кај кој ќе се утврди содржина на алкохол во крвта од 0,10 г/кг до 0,50 г/кг. Покрај утврдениот износ на глобата, на возачот ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за управување со моторно возило од три месеца, под услови и на начин утврдени со закон.

(11) Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возач кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1), (2) и (3) на овој член, каде што при утврдување на присуство на алкохол во организмот одбие да биде алкотестиран со соодветно средство или апарат за мерење на алкохолизираноста (алкомер). Покрај утврдениот износ на глобата, на возачот ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за управување со моторно возило од 12 месеца, под услови и на начин утврдени со закон.

2. Стекнување право на управување со моторно возило

Член 235

(1) Право на управување со моторно возило може да стекне лице кое ги исполнува следниве услови:

- 1) да наполнило 18 години возраст,
- 2) да е здравствено и психофизички способно да управува со моторно возило,
- 3) да има завршено најмалку основно образование,

- 4) да положило возачки испит за управување со моторно возило од определена категорија и
5) со одлука на надлежен државен орган да не му е забрането управување со моторно возило.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член право на управување со автобуси и трелејбуси може да стекне лице кое наполнило 21 година возраст, а право на управување со мотоцикли со мотор чија зафатнина не надминува 125 см³, лесни трицикли, трицикли, лесни четирицикли и четирицикли, може да стекне лице кое наполнило 16 години возраст.

(3) Право на управување со моторни возила од категоријата "Ц" и поткатогијата "Ц1" може да стекне возач со навршени 18 години возраст кој претходно најмалку една година поседува возачка дозвола од категоријата "Б".

(4) Право на управување со моторни возила од категоријата "Д" може да стекне возач кој претходно најмалку две години поседува возачка дозвола од категоријата "Ц", а право на управување со моторни возила од поткатогијата "Д1" возач кој претходно најмалку две години поседува возачка дозвола од категоријата "Ц" или поткатогијата "Ц1".

(5) Право на управување со моторни возила од категориите "Б+Е", "Ц+Е" и "Д+Е" може да стекне возач кој поседува возачка дозвола од категориите "Б", "Ц" и "Д", а право на управување со моторно возило од поткатогиите "Ц1+Е" и "Д1+Е" - може да се стекне возач кој најмалку една година поседува возачка дозвола од поткатогиите "Ц1" и "Д1".

(6) Лицата кои се стекнале со право на управување со возило што спаѓа во поткатогијата "А1", по навршени 18 години возраст се стекнуваат со право на управување со возило од категоријата "А" без полагање на возачки испит.

(7) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на лицето кое постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) до (6) на овој член.

Член 236

(1) Со трактор може да управува лице кое ги исполнува следниве услови:

- да наполнило 16 години возраст,
- да е здравствено и психофизички способно за управување со трактор,
- да положило испит за управување со трактор или да поседува возачка дозвола од категориите "Б", "Ц" или "Д" или од поткатогиите "Ц1" или "Д1" и
- со одлука на надлежен државен орган да не му е забрането управување со трактор.

(2) Здравствената и психофизичката способност за управување со трактор, се докажува со уверение издадено од здравствена установа овластена од Министерството за здравство.

(3) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на лице кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 237

(1) Со работна машина, мотокултиватор, велосипед со помошен мотор мопед, лесен трицикл, трицикл, лесен четирицикл и четирицикл, може да управува лице кое ги исполнува следниве услови:

- да наполнило 14 години возраст - за управување со велосипед со помошен мотор и мопед,
- да наполнило 16 години возраст - за управување со работна машина, мотокултиватор, лесен трицикл, трицикл, лесен четирицикл и четирицикл,;
- да е здравствено и психофизички способно за управување со работна машина, мотокултиватор, мопед, лесен трицикл, трицикл, лесен четирицикл и четирицикл и
- да положило возачки испит за познавање на сообраќајните знаци и правилата на сообраќајот.

(2) Здравствената и психофизичката способност за управување со работна машина, трицикл и четирицикл се докажува со уверение, а за управување со мотокултиватор, велосипед со помошен мотор мопед, лесен трицикл и лесен четирицикл - со изјава на лицето или негов родител, односно старател - ако лицето не наполнило 18 години возраст.

(3) Уверението од ставот (2) на овој член го издава здравствена установа овластена од Министерството за здравство.

(4) Глоба во износ од 200 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на лицето кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 238

(1) Велосипед на пат може да управува лице кое наполнило 10 години возраст.

(2) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на родителот, односно старателот на лицето од ставот (1) на овој член кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 239

(1) Со запрежно возило на магистрален и регионален пат може да управува лице кое наполнило 15 години возраст, а на другите патишта - лице кое наполнило 12 години возраст.

(2) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност, ќе му се изрече на родителот, односно старателот на лицето од ставот (1) на овој член кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 240

(1) Возач - почетник кој поседува возачка дозвола од категориите "А", "Б" и "Ц", односно од поткатогиите "А1" и "Ц1" не смее да управува со возило со брзина поголема од 60 километри на час на јавен пат, односно со брзина поголема од 80 километри/час на пат наменет исклучиво за сообраќај на моторни возила, односно со брзина поголема од 100 километри/час на автопат, а со мопед повеќе од 40 километри/час, ниту смее со возилото да влече приклучно возило или да врши организиран превоз на деца, во рок од две години од денот на издавање на возачката дозвола.

(2) Возачот од ставот (1) на овој член не смее да управува возило во патниот сообраќај во времето од 23,00 часот до 5,00 часот, освен ако со него во возилото се наоѓа лице - возач постаро од 25 години на кое не му е изрекувана прекршочна санкција забрана за управување со моторно возило.

(3) Возачот од ставот 1 на овој член кој поседува возачка дозвола од "А" категорија не смее да управува со возило чија сила на моторот е поголема од 25 киловати.

(4) Возачот од ставот (1) на овој член кој поседува возачка дозвола од "Б" категорија не смее да управува со возило чија сила на моторот е поголема од 75 киловати.

(5) Глоба во износ од 400 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) до (4) на овој член.

3. Оспособување на кандидати за возачи

Член 241

(1) Кандидатот за возач кој се подготвува за полагање на возачки испит може заради оспособување и пред положениот возачки испит да управува на патот со моторно возило од онаа категорија за која го подготвува испитот, ако со возилото управува под надзор на возач-инструктор.

(2) За време на управувањето со моторно возило, кандидатот за возач е должен кај себе да има лична карта или друг документ за идентификација и уверение за здравствена и психофизичка способност за управување со моторно возило.

(3) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече на лицето - кандидат за возач кое постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

Член 242

(1) На пат со моторно возило може да се оспособува за управување и кандидат за возач кој има до шест месеца помалку од годините на возраст, пропишани за издавање возачка дозвола за категоријата на возила во која спаѓа моторното возило на кое се врши оспособувањето.

(2) На правното лице кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 650 евра во денарска противвредност.

(3) За прекршокот од ставот (2) на овој член глоба во износ од 520 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(4) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече на возачот-инструктор кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 243

(1) Моторно возило на кое на пат кандидатот за возач се оспособува во практичното управување со возилото е означено со посебни табlici.

(2) Таблиците од ставот (1) на овој член имаат форма на квадрат, по боја се сини и на нив со бела боја е напишана буквата "L".

(3) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече на возачот-инструктор кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 244

(1) Оспособувањето на кандидати за возачи е наставен процес кој задолжително се спроведува според Наставниот план за обука на кандидати за возачи.

(2) Оспособувањето на кандидати за возачи задолжително се спроведува за секој кандидат за возач.

(3) Наставниот план од ставот (1) на овој член задолжително ги опфаќа следниве наставни програми:

- сообраќајни правила и прописи (теоретски дел),
- управување со возило (практичен дел) и
- укажување на прва помош на лица повредени во сообраќајна незгода.

(4) Оспособување на кандидати за возачи согласно со наставните програми од ставот (3) алинеи 1 и 2 на овој член го спроведуваат авто-школи.

(5) Оспособување на кандидати за возачи согласно со наставната програма од ставот (3) алинеја 3 на овој член врши Црвениот крст на Република Македонија или здравствена установа овластена од Министерството за здравство, за што издава потврда за оспособеност за укажување на прва помош.

(6) Наставната програма од ставот (3) алинеја 1 на овој член автошколата ја спроведува организирано од страна на стручни предавачи по пат на предавања, презентации и слично.

(7) За добивање на овластувањето согласно со ставот (5) на овој член Црвениот крст на Република Македонија, односно здравствената установа задолжително треба да ги исполнува следниве услови за работа:

- просторија од најмалку 20 м²,
- стручен кадар оспособен за изведување на настава од наставната програма согласно со членот 248 став (4) од овој закон и
- соодветна опрема за спроведување на теоретскиот и практичниот дел од наставната програма за укажување на прва помош на лица повредени во сообраќајна незгода (фантоми, санитарски материјали и прирачници).

(8) За издадените потврди за оспособеност за укажување на прва помош Црвениот крст на Република Македонија, односно овластената здравствена установа води посебна евиденција.

(9) На автошколата која постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) до (3) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 550 до 2.350 евра во денарска противвредност.

(10) За прекршокот од ставот (7) на овој член, глоба во износ од 470 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во автошколата.

3.1. Основање и работа на автошколи

Член 245

(1) Правно или физичко лице може да врши спроведување на оспособување на кандидати за возачи, само ако добие лиценца за автошкола од Министерството за внатрешни работи и ако е запишано во Регистарот на автошколи во Министерството за внатрешни работи.

(2) Лиценцата од ставот (1) на овој член Министерството за внатрешни работи ја издава доколку

автошколата ги исполнува условите утврдени во членот 247 на овој закон.

(3) По издавањето на лиценцата од ставот (2) на овој член, Министерството за внатрешни работи ја запишува автошколата во Регистарот на автошколи во Министерството за внатрешни работи.

Член 246

(1) Автошколата може да отпочне со работа по нејзиниот упис во Централниот регистар, според седиштето на автошколата.

(2) Со барањето за упис во Централниот регистар се поднесува и лиценцата на Министерството за внатрешни работи, како доказ дека се исполнети пропишаните услови за работа на автошколата.

Член 247

Заради оспособување на кандидати за возачи, автошколата задолжително треба да ги исполнува следниве услови:

- да има вработено стручен раководител и најмалку еден предавач по наставната програма од членот 244 став (3) алинеја 1 на овој закон,
- да има вработено најмалку двајца возачи-инструктори од категоријата "Б" за спроведување на наставната програма од членот 244 став (3) алинеја 2 на овој закон,
- да има соодветно опремена просторија (училница),
- да има соодветно уреден простор за прием на кандидати за возачи и за работа на стручниот раководител на автошколата,
- да има сообраќаен автодром (полигон) во сопственост на автошколата или под закуп,
- укината [16](#)
- да има најмалку две возила од категоријата "Б", а за останатите категории - по едно сопствено возило или возило под закуп, и
- да располага со наставни средства, помагала и информатичка опрема за спроведување на наставната програма од членот 244 став (3) алинеја 1 на овој закон.

Член 248

(1) Стручен раководител од членот 247 став (1) алинеја 1 на овој закон може да биде лице, кое:

- има завршено високо образование,
- има работно искуство од најмалку три години на работи поврзани со образование, односно оспособување на кандидати за возачи и [17](#)

(2) Предавач од членот 247 став (1) алинеја 1 на овој закон може да биде лице, кое:

- има завршено високо образование (технички факултет, полициска академија, правен или педагошки факултет),
- има работно искуство од најмалку три години на работи поврзани со образование, односно оспособување на кандидати за возачи и
- поседува важечка возачка дозвола од категоријата "Б".

(3) Стручниот раководител од членот 247 став (1) алинеја 1 на овој закон може истовремено да биде и предавач во автошколата, доколку ги исполнува условите од ставот (2) на овој член.

(4) Возач-инструктор од членот 247 став (1) алинеја 2 на овој закон може да биде лице кое има завршено специјалистичко образование за занимањето возач-инструктор согласно со посебна програма, кое има дозвола за возач-инструктор за одредена категорија на возила и лиценца за оспособување на кандидати за возачи од Министерството за внатрешни работи, на начин и постапка утврдени со овој закон.

(5) Предавач по наставната програма од членот 244 став (3) алинеја 3 на овој закон може да биде доктор по медицина оспособен за изведување на настава од таа наставна програма, според програма утврдена од министерот за здравство.

Член 249

Автошкола може да оспособува кандидати за возачи и во подружница надвор од местото на нејзиното седиште, доколку ги исполнува условите утврдени со овој закон.

Член 250

Кандидатот за возач може по сопствено барање да го заврши веќе започнатото оспособување во друга автошкола.

3.2. Пробен тест

Член 251

(1) Оспособување на кандидат за возач за практично управување со возило на пат автошколата врши откако претходно ќе изврши проверка дали кандидатот за возач поседува потребно знаење од правилата за сообраќајот на патиштата и сообраќајните знаци.

(2) Проверката од ставот (1) на овој член се спроведува писмено на претходно изготвен пробен тест од Министерството за внатрешни работи во согласност со Министерството за образование и наука.

(3) Тестот од ставот (2) на овој член е изработен на македонски јазик и неговото кирилско писмо, а за овластените испитни центри од членот 264 став (1) на овој закон, кои се лоцирани во единиците на локалната самоуправа во кои најмалку 20% од граѓаните зборуваат службен јазик различен од македонскиот јазик и на тој службен јазик и писмо.

(4) По спроведената проверка на потребното знаење согласно со ставот (1) на овој член, автошколата издава потврда дека кандидатот поседува потребно знаење од правилата за сообраќајот на патиштата и сообраќајните знаци.

(5) Потврдата од ставот (4) на овој член ги содржи следниве податоци: име и презиме на кандидатот за возач; година на раѓање и единствен матичен број на кандидатот за возач; времетраење на наставата која ја посетувал кандидатот за возач; датум кога е извршена проверката на потребното знаење согласно со ставот (1) на овој член; потпис на стручниот раководител на автошколата.

(6) На автошколата која постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(7) За прекршокот од ставот (6) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во автошколата.

3.3. Практично оспособување на кандидат за возач

Член 252

- (1) Оспособување на кандидатот за возач на моторно возило или трактор се врши на уреден простор што за таа цел ќе го одобри Министерството за внатрешни работи во согласност со Министерството за транспорт и врски.
- (2) На автошколата која постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе и се изрече глоба во износ од 650 евра во денарска противвредност.
- (3) За прекршокот од ставот (2) на овој член глоба во износ од 520 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во автошколата.
- (4) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече на возачот-инструктор кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 253

- (1) Возилата од членот 247 став (1) алинеја 7 на овој закон задолжително треба да бидат:
 - регистрирани во Република Македонија и
 - опремени со двојни команди, освен возилата од категориите "А", "Д", "Ф", "Г" и "М", возилата од поткатегиорите "А1" и "Д1" и возилата за лицата со посебни потреби, како и со две возачки огледала поставени на двете надворешни страни на предниот дел на возилото.
- (2) Оспособување на лице со посебни потреби може да се врши на негово возило кое е приспособено на неговите потреби и кое ќе биде означено со посебни таблци со буквата "L".
- (3) На автошколата која постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член ќе и се изрече глоба во износ од 650 евра во денарска противвредност.
- (4) За прекршокот од ставот (3) на овој член глоба во износ од 520 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во автошколата.
- (5) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече на возачот-инструктор кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 254

- (1) За време на оспособувањето на кандидатот за возач во возилото се наоѓаат само кандидатот за возач и возачот-инструктор, а по потреба и лицето кое е овластено да врши надзор над оспособувањето на кандидатот за возач.
- (2) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече на возачот-инструктор кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 255

- (1) Автошколата се придржува кон наставниот план и уредно ги води пропишаните евиденции за оспособување на кандидати за возачи.
- (2) На секој кандидат за возач автошколата му издава потврда за оспособеност на кандидат за возач на моторно возило.
- (3) Автошколата е должна да овозможи постојан увид и надзор над користењето на возилата со кои се врши оспособување на кандидати за возачи и на посебните таблци со кои се означува возилото со кое се врши оспособување на кандидат за возач.
- (4) На автошколата која постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (3) на овој член ќе и се изрече глоба во износ од 650 евра во денарска противвредност.
- (5) За прекршокот од ставот (4) на овој член глоба во износ од 520 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во автошколата.

Член 256

- (1) За време на оспособувањето на кандидатот за возач, возачот-инструктор не смее да биде под дејство на алкохол, опојни дроги, психотропни супстанции или лекови на кои е означена забрана за употреба пред возење, изморен, болен или во таква психичка состојба, што не е способен да врши сигурен надзор над кандидатот кој го оспособува.
- (2) Возачот-инструктор не смее да оспособува кандидат за возач за управување со моторно возило или трактор, кој е под дејство на алкохол, опојни дроги, психотропни супстанции или лекови на кои е означена забрана за употреба пред возење, изморен, болен или е во таква психичка состојба што не е способен сигурно да управува со возилото на пат.
- (3) На возачот-инструктор кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член Министерството за внатрешни работи со решение ќе му ја одземе лиценцата за оспособување на кандидати за возачи и да забрани да оспособува кандидати за возачи во период од три до 12 месеца.
- (4) Решението од ставот (4) на овој член е конечно и против него може да се поведе управен спор пред надлежен суд.
- (5) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот-инструктор кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 257

- (1) Возачот-инструктор во автошколата не смее непрекинато повеќе од два часа да врши оспособување за практично управување со возило, а вкупно со прекините за одмор најдолго девет часа во текот на 24 часа.
- (2) Како непрекинато оспособување од ставот (1) на овој член се смета времето во кое возачот-инструктор немал прекин од најмалку 45 минути.
- (3) Возачот-инструктор кога оспособува кандидат за возач на пат е должен со себе да ја носи возачката дозвола, лиценцата дозволата за возач-инструктор, како и потврдата дека кандидатот за возач се оспособува во таа автошкола и потврдата согласно со членот 251 став (4) на овој закон и должен е истите да ги покаже

на барање на униформиран полициски службеник.

(4) Оспособување на кандидат за возач на трактор, може да врши возач-инструктор најмалку од категоријата "Б".

(5) На автошколата која постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(6) За прекршокот од ставот (5) на овој член глоба во износ од 550 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во автошколата.

(7) На автошколата која постапува спротивно на одредбата од ставот (4) на овој член ќе се изрече глоба во износ од 650 евра во денарска противвредност.

(8) За прекршокот од ставот (7) на овој член глоба во износ од 520 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во автошколата.

(9) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот-инструктор кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

(10) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече на возачот-инструктор кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (3) и (4) на овој член.

(11) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече на возачот-инструктор кој постапува спротивно на одредбата од ставот (4) на овој член.

Член 258

(1) Надзор над работата на автошколите во однос на исполнувањето на пропишаните услови за работа и начинот на оспособување на кандидатите за возачи врши Министерството за внатрешни работи.

(2) Ако Министерството за внатрешни работи во вршењето на надзорот ќе утврди дека автошколата повеќе не ги исполнува пропишаните услови или кандидатите за возачи не ги оспособува според наставниот план или на пропишан начин може со решение да ја одземе лиценцата за работа и да забрани да врши оспособување на кандидати за возачи, во период од три месеца до една година.

(3) Автошколата не може да оспособува кандидати за возачи во периодот додека трае забраната, согласно со ставот (2) на овој член.

(4) Решението од ставот (2) на овој член е конечно и против него може да се поведе управен спор пред надлежен суд.

(5) Поведувањето на управен спор согласно со ставот (4) на овој член не го одлага извршувањето на решението.

Член 259

(1) Министерот за внатрешни работи може да забрани оспособување на кандидати за возачи на определен пат, трајно или за одредено време, ако тоа го налагаат причините на безбедноста на сообраќајот.

(2) Министерот за внатрешни работи може да забрани користење на определен уреден простор за почетно оспособување на кандидатите за возачи за одредено време, ако истиот повеќе не ги исполнува соодветните сообраќајно-технички елементи.

(3) На правното лице кое ќе нареди или дозволи оспособување на кандидати спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 650 евра во денарска противвредност.

(4) За прекршокот од ставот (3) на овој член глоба во износ од 520 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(5) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече на возачот-инструктор кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 260

Трошоците за оспособување на кандидатите за возачи ги определува автошколата.

4. Возачки испит за кандидат за возач, испит за возач-инструктор и проверка на стручноста на возач-инструктор

Член 261

(1) Работите на организирање и спроведување на возачкиот испит за кандидат за возач и проверката на стручноста на возачите-инструктори, ги вршат испитни центри во согласност со организацијата на соодветните организациони единици на Министерството за внатрешни работи, согласно со закон.

(2) Правно лице може да врши организирање и спроведување на возачки испит за кандидат за возач и проверка на стручноста на возачите-инструктори, само ако добие лиценца за испитен центар од Министерството за внатрешни работи.

(3) Лиценцата од ставот (2) на овој член Министерството за внатрешни работи ја издава доколку правното лице ги исполнува условите од членот 263 став (1) на овој закон.

(4) Правното лице од ставот (2) на овој член се овластува исклучиво за организирање и спроведување на возачкиот испит и проверката на знаење на возачите-инструктори, за временски период од десет години.

(5) Испитниот центар од ставот (1) на овој член може да организира и спроведува возачки испит за кандидат за возач и проверката на стручноста на возачите-инструктори и во подружница, надвор од местото на неговото седиште, доколку ги исполнува условите утврдени со овој закон.

Член 262

(1) Постапката за овластување на испитните центри од членот 261 став (1) на овој закон се спроведува врз основа на јавен конкурс кој го распишува Министерството за внатрешни работи.

(2) На јавниот конкурс може да се пријави правно лице што ги исполнува условите од членот 263 став (1) на овој закон.

(3) Ако на јавниот конкурс од ставот (1) на овој закон за определено подрачје не се пријави ниту едно правно лице или ниту едно од пријавените правни лица не ги исполнува условите од членот 263 став (1) на овој закон, јавниот конкурс за тоа подрачје се повторува.

(4) До избор на правно лице од ставот (3) на овој член работите на спроведување на возачки испит за кандидат за возач и проверка на знаење на возачите-инструктори, Министерството за внатрешни работи ќе ги довери на еден од овластените испитни центри.

(5) Вршењето на работите од ставот (4) на овој член Министерството за внатрешни работи ќе го предложи на испитните центри, тргнувајќи од најблискиот испитен центар до подрачјето за кое се врши повторниот јавен конкурс.

(6) Во случај кога ниту еден од испитните центри не прифати вршење на работите на спроведување на возачки испит за кандидат за возач и проверка на знаење на возачите-инструктори за друго подрачје освен за она за кое е овластен, тие работи ќе ги врши Министерството за внатрешни работи.

Член 263

(1) Испитните центри задолжително треба да ги исполнуваат следниве услови за работа:

- соодветни просторни и материјално - технички капацитети,
- соодветен стручен кадар,
- соодветна организација на работа и
- соодветна информатичка опрема за вршење на работи.

(2) Испитниот центар може да отпочне со работа по неговиот упис во Централниот регистар, според седиштето на центарот.

(3) Со барањето за упис во Централниот регистар се поднесува и лиценцата на Министерството за внатрешни работи, како доказ дека се исполнети пропишаните услови за работа на овластениот испитен центар.

(4) Испитните центри со свои акти ќе го уредат начинот на вршење на работите за кои се овластени, во согласност со закон и прописите донесени врз основа на овој закон.

4.1. Возачки испит на кандидат за возач

Член 264

(1) Возачки испит може да полага само кандидат за возач кој ја има навршено возраста неопходна за добивање дозвола од категоријата за која се оспособил, поседува уверение за здравствена и психофизичка способност за управување со моторно возило, кој се стекнал со потврда за оспособување на кандидат за возач на моторно возило и кој поседува потврда за оспособеност за укажување на прва помош согласно со членот 244 став (5) на овој закон.

(2) Кандидатот за возач го пријавува полагањето на возачки испит во испитниот центар според неговото живеалиште, односно во подружницата на испитниот центар каде што има пријавено престојувалиште во последните шест месеца.

Член 265

(1) Возачкиот испит се полага пред испитна комисија формирана во испитниот центар.

(2) Испитната комисија е составена од претседател и два члена - испитувачи.

(3) Претседателот и испитувачите од испитната комисија од ставот (2) на овој член се лица вработени во испитниот центар.

(4) При спроведување на вториот практичен дел од возачкиот испит, на барање на кандидатот за возач, а во зависност од конструкциските карактеристики на возилото, може да присуствува и возач - инструктор од автошколата во која кандидатот за возач ја завршил обуката, кој нема право на глас.

(5) Барањето за присуство на возачот - инструктор при спроведување на вториот практичен дел од возачкиот испит, кандидатот за возач го искажува непосредно пред започнување на спроведувањето на вториот практичен дел од возачкиот испит.

Член 266

Претседател на испитната комисија од членот 265 став (1) на овој закон може да биде лице кое покрај општите услови за засновање на работен однос ги исполнува и следниве посебни услови:

- да има завршено високо образование (технички факултет - сообраќајна насока, полициска академија, правен или педагошки факултет),
- да има дозвола за возач-инструктор, согласно со одредбите на овој закон и
- да вршел оспособување или испитување на кандидати за возачи најмалку три години непрекинато.

Член 267

Испитувач по наставната програма сообраќајни правила и прописи (теоретски дел) може да биде лице кое покрај општите услови за засновање на работен однос ги исполнува и следниве посебни услови:

- да има завршено високо образование (технички факултет - сообраќајна насока, полициска академија, правен или педагошки факултет),
- да има дозвола за возач-инструктор и
- да вршел оспособување или испитување на кандидати за возачи најмалку три години непрекинато.

Член 268

Испитувач по наставната програма управување со возила (практичен дел) може да биде лице кое покрај општите услови за засновање на работен однос ги исполнува и следниве посебни услови:

- да има завршено најмалку средно образование,
- да има дозвола за возач-инструктор од категоријата возила за која врши испитување и
- да вршел оспособување или испитување на кандидати за возачи најмалку три години непрекинато од категоријата на возила за која врши испитување.

Член 269

(1) Кандидатот за возач на моторно возило од категоријата "Ц" може да го полага возачкиот испит, ако најмалку една година поседува важечка возачка дозвола за управување со моторно возило од категоријата "Б".

(2) Кандидатот за возач на моторно возило од категориите "Д" и "Д+Е" може да полага возачки испит ако

најмалку две години поседува важачка возачка дозвола за управување со моторно возило од категоријата "Ц".

(3) Кандидатот за возач од категориите и поткатегиите на возила "Б+Е", "Ц1+Е" и "Ц+Е" може да полага возачки испит, ако најмалку една година поседува важачка возачка дозвола за категоријата во која спаѓа влечното возило.

Член 270

(1) Возачкиот испит претставува една целина и се состои од полагање на два дела од испитот и тоа: сообраќајни правила и прописи (теоретски дел) и управување со моторни возила (практичен дел).

(2) Теоретскиот дел од возачкиот испит од ставот (1) на овој член, се полага писмено на два начина рачно или електронски, на претходно изготвен тест од Министерството за внатрешни работи во согласност со Министерството за образование и наука.

(3) Тестот од ставот (2) на овој член е изработен на македонски јазик и неговото кирилско писмо, а за овластените испитни центри, кои се лоцирани во единиците на локалната самоуправа во кои најмалку 20% од граѓаните зборуваат службен јазик различен од македонскиот јазик и на тој службен јазик и писмо.

Член 271

(1) За положениот возачки испит испитниот центар издава уверение за положен возачки испит.

(2) Доколку кандидатот за возач не го положи возачкиот испит, има право на приговор до испитниот центар, во рок од 24 часа од спроведувањето на возачкиот испит.

(3) За издадените уверенија согласно со ставот (1) на овој член испитниот центар води евиденција.

Член 272

(1) За разгледување на приговорите согласно со членот 271 став (2) на овој закон, испитниот центар формира комисија составена од три члена - претставници на испитниот центар, Министерството за образование и наука и Министерството за внатрешни работи.

(2) Доколку комисијата од ставот (1) на овој член го усвои приговорот од членот 271 став (2) на овој закон испитниот центар е должен во рок од 24 часа од поднесувањето на приговорот, да го разгледа и писмено да го извести кандидатот за одлуката.

(3) Доколку комисијата од ставот (1) на овој член го усвои приговорот од ставот (2) на овој член, на кандидатот за возач му се признава оспорениот дел од возачкиот испит за положен.

(4) Доколку комисијата од ставот (1) на овој член го одбие приговорот од членот 271 став (2) на овој закон, трошоците за работата на комисијата се на товар на кандидатот за возач кој го поднел приговорот.

Член 273

(1) Трошоците за полагање на возачкиот испит се на товар на кандидатот за возач кој го полага испитот, во рамките на потребните реални трошоци за полагање на возачкиот испит.

(2) Висината на трошоците за полагање на возачкиот испит ја утврдува министерот за внатрешни работи, по предлог на испитните центри.

(3) Како потребни реални трошоци за полагање на возачки испит, се сметаат:

- паричен надоместок за членовите на испитната комисија,
- трошоци за издавање на уверение за положен возачки испит и
- други трошоци за полагање на испитите.

Член 274

(1) Возачкиот испит и издаденото уверение за положен возачки испит ќе се поништи, доколку се утврди дека полагањето на испитот е одобрено врз основа на лажна исправа или неточни податоци во пријавата за полагање на возачкиот испит или ако испитот е спроведен спротивно на одредбите на овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон.

(2) Решението за поништување на возачкиот испит и уверението за положен возачки испит, го донесува министерот за внатрешни работи.

(3) Решението од ставот (2) на овој член е конечно и против него може да се поведе управен спор пред надлежен суд.

4.2. Испит за возач-инструктор

Член 275

Оспособување кандидати за возачи може да врши возач-инструктор, по завршување на специјалистичко образование за занимање возач-инструктор во соодветна образовна институција.

Член 276

(1) Испитите за возач-инструктор се полагаат во образовната институција, пред испитна комисија формирана од министерот за образование и наука.

(2) За спроведените испити, образовната институција од ставот (1) на овој член води соодветна евиденција.

Член 277

(1) Испитите за возачи-инструктори може да ги полага лице кое:

- има наполнето најмалку 23 години возраст,
- е здравствено и психофизички способно,
- има завршено најмалку средно образование,
- најмалку три години поседува возачка дозвола за онаа категорија возила за која му се издава дозволата за возач-инструктор и
- укината **18**

(2) На лицето кое ги положило испитите за возач-инструктор му се издава свидетелство за завршено специјалистичко образование за занимање возач-инструктор.

Член 278

(1) Врз основа на свидетелството од членот 277 став (2) на овој закон Министерството за внатрешни работи издава дозвола за возач-инструктор, според местото на живеење на лицето, со рок на важење од пет години.

(2) Во дозволата за возач-инструктор се впишуваат категориите и поткатегиите на возила за кои кандидатот има положени испити за возач-инструктор.

Член 279

Дозволата за возач-инструктор престанува да важи со истекот на рокот на нејзината важност определен во членот 278 став (1) на овој закон, како и во случаите во кои е предвидено престанување на важност на возачката дозвола, согласно со одредбите на овој закон.

(2) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече на возачот - инструктор кој врши оспособување на кандидати за возачи по истекот на рокот на важност на дозволата за возач-инструктор.

Член 280

(1) Трошоците за специјалистичко образование за занимање возач-инструктор се на товар на кандидатот за возач-инструктор, во рамките на потребните реални трошоци за завршување на специјалистичкото образование.

(2) Висината на трошоците за завршување на специјалистичко образование ја утврдува министерот за образование и наука.

(3) Како потребни реални трошоци за завршување на специјалистичко образование, се сметаат:

- трошоци за тестови,
- трошоци за свидетелство за завршено специјалистичко образование за возач-инструктор,
- паричен надоместок за членовите на испитната комисија и
- други трошоци за полагање на испитите.

Член 281

Укинат **19**

Член 282

(1) Свидетелството за завршено специјалистичко образование од членот 277 став (2) на овој закон ќе се поништи и дозволата за возач-инструктор ќе се одземе во случаите од членот 274 став (1) на овој закон.

(2) Дозволата за возач-инструктор ќе се одземе и во случај на правосилна судска одлука за кривично дело загрозување на безбедноста во сообраќајот, како и во случаите кога на возачот-инструктор ќе му се изрече казна, односно прекршочна санкција забрана за вршење професија возач-инструктор.

(3) Решението за поништување на свидетелството од членот 277 став (2) на овој закон, го донесува министерот за образование и наука, а решението за одземање на дозволата за возач-инструктор го донесува министерот за внатрешни работи.

(4) Решенијата од ставот (3) на овој член се конечни и против нив може да се поведе управен спор пред надлежен суд.

Член 283

(1) Возачот-инструктор по добивањето на дозволата за возач-инструктор од членот 278 на овој закон е должен да се подложи на проверка на стручноста заради добивање лиценца за оспособување на кандидати за возачи.

(2) По спроведување на проверката од ставот (1) на овој член на која возачот-инструктор покажал задоволителни резултати, добива лиценца за оспособување на кандидати за возачи од Министерството за внатрешни работи.

(3) Проверката на стручноста од ставот (1) на овој член ја спроведува комисија формирана од овластен испитен центар.

(4) Комисијата од ставот (3) на овој член е составена од претседател и два члена, од кои претседателот е претставник од Министерството за внатрешни работи, а членовите на комисијата се претставници од Министерството за образование и наука и овластениот испитен центар.

(5) Комисијата од ставот (3) на овој член проверката на стручноста на возачот-инструктор ја спроведува согласно со програма утврдена од министерот за образование и наука.

Член 284

(1) Возачот-инструктор е должен да се подложи на проверка на стручноста, на секои пет години.

(2) Проверката на стручноста од ставот (1) на овој член ја врши комисијата од членот 283 став (4) на овој закон.

(3) Возачот-инструктор кој при проверката на стручноста не покаже задоволителни резултати ќе се упати на повторна проверка во рок од 30 дена од денот на добивањето на резултатите од првата проверка.

(4) Во периодот до спроведување на повторната проверка возачот-инструктор нема право да врши оспособување на кандидати за возачи.

(5) На возачот-инструктор кој нема да се подложи на проверка на стручноста, како и возачот-инструктор кој и по втората проверка на стручноста не покаже задоволителни резултати, му се одзема лиценцата за оспособување на кандидати за возачи и истиот нема право да врши оспособување на кандидати за возачи.

(6) Решението за одземање на лиценцата од ставот (5) на овој член го донесува министерот за внатрешни работи.

(7) Решението од ставот (6) на овој член е конечно и против него може да се поведе управен спор пред надлежен суд.

Член 285

(1) Трошоците за проверка на стручноста на возачот-инструктор согласно со членовите 283 став (1) и 284 став (1) на овој закон се на товар на автошколата во која возачот-инструктор е вработен, во рамките на потребните реални трошоци за проверка на стручноста на возачот-инструктор.

(2) Висината на трошоците за проверка на стручноста на возачот-инструктор ја утврдува министерот за внатрешни работи, на предлог на испитниот центар.

(3) Како потребни реални трошоци за проверка на стручноста на возачот-инструктор, се сметаат:

- трошоци за издавање на лиценца,
- надоместок за членовите на комисијата од членот 283 став (3) на овој закон и
- други трошоци во врска со спроведувањето на проверката на стручноста на возачот-инструктор.

5. Надзор над работата на испитниот центар

Член 286

(1) Надзор над работата на испитните центри врши Министерството за внатрешни работи.

(2) Ако испитниот центар не ги извршува работите за кои е овластен согласно со одредбите на овој закон или престане да ги исполнува условите пропишани со овој закон, министерот за внатрешни работи со решение ќе му ја одземе лиценцата за вршење на работата.

(3) Решението од ставот (2) на овој член е конечно и против него може да се поведе управен спор пред надлежен суд.

(4) Во случај на одземање на лиценцата за вршење на работата на испитниот центар, работите за организирање и спроведување на возачкиот испит за кандидат за возач и проверката на стручноста на возачите-инструктори, ќе ги врши Министерството за внатрешни работи, до овластување на друг испитен центар за вршење на овие работи.

6. Возачки дозволи

Член 287

Возачка дозвола се издава на барање на лице кое ги исполнува условите утврдени во членот 235, 236 и 237 на овој закон.

(2) По барањето за издавање на возачка дозвола од ставот (1) на овој член, Министерството за внатрешни работи издава возачка дозвола во рок од 15 дена од денот на поднесувањето на барањето од страна на лицето кое ги исполнува условите утврдени со овој закон.

(3) Доколку Министерството за внатрешни работи не ја издаде возачката дозвола односно не донесе решение за одбивање на барањето за издавање возачка дозвола во рокот од ставот (2) на овој член, подносителот на барањето има право во рок од три работни дена од истекот на тој рок да поднесе барање до писарницата на министерот за внатрешни работи, заради донесување решение од страна на министерот за внатрешни работи.

(4) Формата и содржината на барањето од ставот (3) на овој член ги пропишува министерот за внатрешни работи.

(5) Министерот за внатрешни работи е должен во рок од пет работни дена од денот на поднесувањето на барањето од ставот (3) на овој член до писарницата на министерот за внатрешни работи да донесе решение со кое барањето за издавање на возачка дозвола е уважено или одбиено. Доколку министерот за внатрешни работи нема писарница, барањето се поднесува во писарницата на седиштето на Министерството за внатрешни работи.

(6) Кон барањето за донесување решение од ставот (3) на овој член подносителот на барањето доставува и копија од барањето за издавање на возачка дозвола од ставот (1) на овој член.

(7) Доколку министерот за внатрешни работи не донесе решение во рокот од ставот (5) на овој член, подносителот на барањето може да го извести Државниот управен инспекторат во рок од пет работни дена.

(8) Инспекторот е должен во рок од десет дена од денот на приемот на известувањето од ставот (7) на овој член, да изврши инспекциски надзор во Министерството за внатрешни работи и да утврди дали е спроведена постапката согласно со закон и во рок од три работни дена од денот на извршениот надзор да го извести подносителот на барањето за утврдената состојба при извршениот надзор.

(9) Инспекторот по извршениот надзор согласно со закон, донесува решение со кое го задолжува министерот за внатрешни работи во рок од десет дена да одлучи по поднесеното барање, односно да го уважи или одбие барањето и за преземените мерки во истиот рок да го извести инспекторот и да му достави примерок од актот со кој е одлучено по барањето.

(10) Доколку министерот за внатрешни работи не одлучи во рокот од ставот (9) на овој член, инспекторот ќе поднесе барање за поведување прекршочна постапка за прекршок утврден во Законот за управната инспекција и ќе определи дополнителен рок од пет работни дена во кој министерот за внатрешни работи ќе одлучи по поднесеното барање за што во истиот рок ќе го извести инспекторот за донесениот акт. Кон известувањето се доставува копија од актот со кој одлучувал по поднесеното барање. Инспекторот во рок од три работни дена ќе го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

(11) Доколку министерот за внатрешни работи не одлучи и во дополнителниот рок од ставот (10) на овој член, инспекторот во рок од три работни дена ќе поднесе пријава до надлежниот јавен обвинител и во тој рок ќе го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

(12) Доколку инспекторот не постапи по известувањето од ставот (8) на овој член, подносителот на барањето во рок од пет работни дена има право да поднесе приговор до писарницата на директорот на Државниот управен инспекторат. Доколку директорот нема писарница, барањето се поднесува во писарницата на седиштето на Државниот управен инспекторат.

(13) Директорот на Државниот управен инспекторат е должен во рок од три работни дена од денот на приемот да го разгледа приговорот од ставот (12) на овој член и доколку утврди дека инспекторот не постапил по известувањето од подносителот на барањето од ставот (7) на овој член или не поднел пријава согласно со ставот (11) на овој член, директорот на Државниот управен инспекторат ќе поднесе барање за поведување прекршочна постапка за прекршок утврден во Законот за управната инспекција за инспекторот, и ќе определи дополнителен рок од пет работни дена во кој инспекторот ќе изврши надзор во Министерството за внатрешни работи дали е спроведена постапката согласно со закон и во рок од три работни дена од денот на извршениот надзор да го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

(14) Доколку инспекторот не постапи и во дополнителниот рок од ставот (13) на овој член директорот на Државниот управен инспекторат ќе поднесе пријава до надлежниот јавен обвинител против инспекторот, и во рок од три работни дена ќе го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

(15) Во случајот од ставот (14) на овој член директорот на Државниот управен инспекторат веднаш, а

најдоцна во рок од еден работен ден, ќе овласти друг инспектор да го спроведе надзорот веднаш.

(16) Во случајот од ставот (15) на овој член, директорот на Државниот управен инспекторат во рок од три работни дена ќе го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

(17) Доколку директорот на Државниот управен инспекторат не постапи согласно со ставот (13) на овој член, подносителот на барањето може да поднесе пријава до надлежниот јавен обвинител во рок од осум работни дена.

(18) Доколку министерот за внатрешни работи не одлучи во рокот од ставот (11) на овој член, подносителот на барањето може да поведе управен спор пред надлежниот суд.

(19) Постапката пред Управниот суд е итна.

(20) По донесувањето на подзаконскиот акт од ставот (4) на овој член истиот веднаш, а најдоцна во рок од 24 часа се објавува на веб-страницата на Министерството за внатрешни работи.

(21) Одредбите од ставовите (2) до (21) на овој член не се применуваат во постапката за издавање на возачка дозвола на странец.

Член 288

(1) Возачката дозвола се издава за управување со моторни и приклучни возила кои се распоредуваат во категориите "А", "Б", "Б+Е", "Ц", "Ц+Е", "Д" и "Д+Е" и во националните категории "Ф", "Г" и "М".

(2) Во категоријата "А" спаѓаат мотоцикли, трицикли и четрицикли чија работна зафатнина на моторот е поголема од 125 см³ и чија сила на моторот е поголема од 11 KW.

(3) Во категоријата "Б" спаѓаат моторните возила чија вкупна маса не надминува 3.500 килограми, кои немаат повеќе од осум седишта не сметајќи го седиштето на возачот, на кои можат да се додадат приклучни возила, чија вкупна маса не надминува 750 килограми, под услов вкупната маса на приклучното возило да не ја надминува масата на влечното возило или комбинации на влечни возила од категоријата "Б" и приколка, каде што вкупната дозволена маса на комбинацијата не надминува 3.500 килограми и вкупната дозволена маса на приколката не ја надминува сопствената маса на влечното возило.

(4) Во категоријата "Б+Е" спаѓаат групи возила составени од влечно возило кое спаѓа во категоријата "Б" и приклучно возило, каде што таквата група возила не спаѓа во категоријата "Б".

(5) Во категоријата "Ц" спаѓаат групи возила различни од тие во категоријата "Д" чија вкупна маса е поголема од 3.500 килограми на кои може да им биде додадено приклучно возило, чија вкупна маса не е поголема од 750 килограми.

(6) Во категоријата "Ц+Е" спаѓаат групи возила чие влечно возило спаѓа во категоријата "Ц", на кое може да биде додадено приклучно возило, чија вкупна маса е поголема од 750 килограми.

(7) Во категоријата "Д" спаѓаат моторни возила за превоз на лица кои освен седиштето на возачот имаат повеќе од осум седишта, на кои може да им биде додадено приклучно возило и чија вкупна маса не надминува 750 килограми.

(8) Во категоријата "Д+Е" спаѓаат групи возила чие влечно возило спаѓа во категоријата "Д" и приклучно возило со вкупна маса поголема од 750 килограми.

(9) Во националната категорија "Ф" спаѓаат трактори и тракторски приколки. Со дозволата за управување на возилата од оваа национална категорија можат да се управуваат и возилата кои спаѓаат во националните категории "Г" и "М".

(10) Во националната категорија "Г" спаѓаат работни машини. Со дозволата за управување на возилата од оваа национална категорија можат да се управуваат и мотокултиватори.

(11) Во националната категорија "М" спаѓаат мотокултиватори и приклучни возила што ги влечат мотокултиватори, велосипеди со помошен мотор мопед, лесни трицикли и лесни четрицикли.

(12) Во рамките на категориите "А", "Б", "Ц", "Ц+Е", "Д" и "Д+Е" може да се издаде возачка дозвола за управување со моторни и приклучни возила кои спаѓаат во следниве поткатегории и тоа "А1", "Ц1", "Ц1+Е", "Д1" и "Д1+Е".

(13) Во поткатегоријата "А1" спаѓаат мотоцикли, трицикли и четрицикли чија работна зафатнина на моторот не е поголема од 125 см³ и чија сила на моторот не е поголема од 11 KW.

(14) Во поткатегоријата "Ц1" спаѓаат моторни возила што не спаѓаат во категоријата "Д" чија вкупна маса е поголема од 3.500 килограми, но не повеќе од 7.500 килограми, на кои може да им биде додадено приклучно возило и чија вкупна маса не надминува 750 килограми.

(15) Во поткатегоријата "Ц1+Е" спаѓаат групи возила каде што влечното возило спаѓа во поткатегоријата "Ц1", а приклучното возило е со маса поголема од 750 килограми, со тоа што вкупната маса на групата возила не надминува 12.000 килограми, а вкупната маса на приклучното возило не е поголема од масата на празното влечно возило.

(16) Во поткатегоријата "Д1" спаѓаат моторни возила за превоз на лица кои освен седиштето на возачот имаат повеќе од осум седишта, но не повеќе од 16 седишта, на кои може да им биде додадено приклучно возило чија вкупна маса не надминува 750 килограми.

(17) Во поткатегоријата "Д1+Е" спаѓаат групи возила во кои влечното возило спаѓа во поткатегоријата "Д1", а неговото приклучно возило е со вкупна маса поголема од 750 килограми при што групата на возила не надминува 12.000 килограми, а вкупната маса на приклучното возило не ја надминува масата на празното влечно возило и во него не можат да се превезуваат лица.

(18) Возачката дозвола од категоријата "Ц" може да се издаде на возач кој поседува возачка дозвола од категоријата "Б", а возачка дозвола од категоријата "Д" - на возач кој поседува возачка дозвола од категоријата "Ц", односно на возач кој ги исполнува пропишаните услови за стекнување право на управување со моторни возила од овие категории.

(19) Возачка дозвола од поткатегоријата "Ц1" може да се издаде на возач кој поседува возачка дозвола од категоријата "Б", а возачка дозвола од поткатегоријата "Д1" на возач кој поседува возачка дозвола од поткатегоријата "Ц" или поткатегоријата "Ц1", односно на возач кој ги исполнува пропишаните услови за стекнување право на управување со моторни возила од овие категории.

(20) Возачка дозвола од категориите "Б+Е", "Ц+Е" и "Д+Е" може да се издаде на возач кој поседува возачка дозвола за управување со моторни возила кои спаѓаат во категориите "Б", "Ц" и "Д" и кој ги исполнува пропишаните услови за стекнување право на управување со моторни возила од овие категории.

(21) Возачот на кого му е издадена возачка дозвола од категоријата "А" има право да управува и со моторни возила кои спаѓаат во поткатегијата "А1".

(22) Возачот на кого му е издадена возачка дозвола од категоријата "Б" има право да управува и со моторни возила кои спаѓаат во националните категории "Ф", "Г" и "М".

(23) Возачот на кого му е издадена возачка дозвола од категоријата "Ц" има право да управува и со моторни возила кои спаѓаат во категоријата "Б" и националните категории "Ф", "Г" и "М" и поткатегијата "Ц1".

(24) Возач на кого му е издадена возачка дозвола од категоријата "Д" има право да управува и со моторни возила кои спаѓаат во категориите "Б" и "Ц", националните категории "Ф", "Г" и "М" и поткатегиите "Ц1" и "Д1".

(25) Возач на кого му е издадена возачка дозвола од категоријата "Ц+Е" има право да управува и со моторни возила кои спаѓаат во категориите "Б", "Б+Е" и "Ц", националните категории "Ф", "Г" и "М" и поткатегиите "Ц1" и "Ц1+Е".

(26) Возач на кого му е издадена возачка дозвола од категоријата "Д+Е" има право да управува и со моторни возила кои спаѓаат во категориите "Б", "Б+Е", "Ц", "Ц+Е" и "Д", националните категории "Ф", "Г" и "М" и поткатегиите "Ц1", "Ц1+Е", "Д1" и "Д1+Е".

(27) Возач на кого му е издадена возачка дозвола од категоријата "Б+Е" има право да управува и со моторни возила кои спаѓаат во категоријата "Б" и националните категории "Ф", "Г" и "М".

(28) Возач на кого му е издадена возачка дозвола од категоријата "А" има право да управува и со велосипеди со помошен мотор мопеди, лесни трицикли и лесни четрицикли, само на територијата на Република Македонија.

(29) На барање на возач на кој му е издадена возачка дозвола од категориите "А", "Б", "Ц", "Д" и "Е", може да му бидат впишани категории и поткатегији на возила со кои има право да управува согласно со одредбите на овој закон.

Член 289

Возачка дозвола издава Министерството за внатрешни работи според живеалиштето на лицето, односно престојувалиштето на странецот.

Член 290

(1) Возачката дозвола се издава со рок на важење од 10 години, а на лицата постари од 65 години - со рок на важење од три години.

(2) Рокот на важење на возачката дозвола се смета од денот на нејзиното издавање.

(3) На лицата кои во време на издавањето на возачката дозвола имаат повеќе од 55 години возраст, возачка дозвола им се издава со рок на важност до денот на навршувањето 65 години возраст, со тоа што тој рок не може да биде пократок од три години.

(4) По исклучок од одредбата на ставот (2) на овој член возачка дозвола може да се издаде или нејзината важност може да се ограничи и на рокови пократки од роковите утврдени во ставот (3) на овој член, врз основа на наодот и мислењето на здравствената установа, содржани во уверението за здравствената и психофизичката способност на лицето.

(5) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возач кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 291

(1) Во возачката дозвола се запишуваат сите категории на возила со кои возачот има право да управува согласно со одредбите од членот 288 на овој закон.

(2) Возачот има право да управува само со моторно возило од онаа или од оние категории што се запишани во возачката дозвола.

(3) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

Член 292

(1) Возачка дозвола се издава на образец чија форма, содржина, боја, вид и квалитет на материјалот се еднообразни за територијата на Републиката.

(2) Образецот на возачката дозвола се печати на македонски јазик и неговото кирилско писмо и на англиски јазик и неговото писмо.

(3) Податоците во образецот на возачката дозвола се запишуваат на македонски јазик и неговото кирилско писмо и на основно латинско писмо (ICAO Doc.9303).

(4) На граѓаните кои зборуваат службен јазик различен од македонскиот јазик, на нивно лично барање, образецот на возачката дозвола се печати и податоците во него се запишуваат и на службениот јазик и писмото што го употребува граѓанинот.

(5) На граѓаните кои зборуваат јазик различен од службениот јазик, на нивно лично барање, податоците за личното име што се внесуваат во возачката дозвола се запишуваат на македонски јазик и неговото кирилско писмо, на јазикот и писмото што го употребува граѓанинот и на основно латинско писмо (ICAO Doc.9303).

(6) Во образецот на возачката дозвола, редните броеви со кои се нумерирани рубриците во кои се запишуваат податоците и интернационалните ознаки (кодови) за категории и поткатегији возила за кои важи возачката дозвола, можните ограничувања од здравствени причини за возачот, како и интернационалната ознака (код) на Република Македонија, се отпечатени на основното латинско писмо (ICAO Doc.9303).

Член 293

При издавањето на возачка дозвола, Министерството за внатрешни работи на возачот му издава и возачка книшка за запишување на негативни бодови за сторени прекршоци, согласно со одредбите на овој закон.

Член 294

(1) Возач на моторно возило кој ќе ја промени адресата на живеалиштето, односно престојувалиштето, должен е во рок од 15 дена да ја пријави промената во Министерството за внатрешни работи според новото живеалиште, односно престојувалиште, заради упис во евиденцијата на возачите.

(2) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 295

(1) Возачот на моторно возило е должен да бара издавање на нова возачка дозвола кога истата е изгубена, уништена или оштетена на начин што оневозможува нејзино користење.

(2) Губењето на возачката дозвола од страна на сопственикот се објавува во "Службен весник на Република Македонија".

(3) Глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возач кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 296

Странец кој привремено престојува во Република Македонија и државјанин на Република Македонија кој престојува или живее во странство и повремено доаѓа во Република Македонија, врз основа на важечката странска возачка дозвола што ја издава надлежниот орган на странската држава и под услов на реципрочитет, може да управува со моторно возило на територијата на Република Македонија, за време на својот привремен престој во Република Македонија.

Член 297

Странската возачка дозвола за управување со моторни возила од категориите "Д" и "Д+Е" и поткатегиите "Д1" и "Д1+Е" нема да им се признае на лицата кои немаат навршено 21 година, а странската возачка дозвола за управување со моторни возила од категориите "Б", "Б+Е", "Ц" и "Ц+Е" и од поткатегиите "Ц1" и "Ц1+Е" - на лицата кои немаат 18 години.

Член 298

(1) Странец кому му е одобрен постојан престој во Република Македонија и државјанин на Република Македонија кој ќе се врати од странство, односно ќе дојде во Република Македонија со цел постојано да живее во неа, како и персоналот на дипломатските и конзуларните претставништва и на мисиите на странски држави и на претставништвата на меѓународни организации во Република Македонија, на странски трговски, сообраќајни, културни и други претставништва и на странски дописништва, можат да управуваат со моторни возила врз основа на важечката странска возачка дозвола, за време од шест месеца од денот на влегувањето во Република Македонија.

(2) На лицата од ставот (1) на овој член важечката странска возачка дозвола ќе им се замени, под условите од членот 235 став (1) точки 1, 2 и 4 и ставови (2) и (3) на овој закон, на нивно барање без полагање возачки испит, со возачка дозвола на Република Македонија - за управување со онаа категорија моторни возила во која спаѓаат моторните возила за чие управување се овластени со странската возачка дозвола. По исклучок и под услови на реципрочитет, од персоналот на дипломатските и конзуларните претставништва и на мисиите на странски држави и на претставништвата на меѓународните организации во Република Македонија, при замена на странската возачка дозвола, нема да се бараат докази за исполнување на условите од членот 235 став (1) точка 1 на овој закон.

(3) На државјанин на Република Македонија ќе му се замени странска возачка дозвола со возачка дозвола на Република Македонија, ако во земјата во која му е издадена странската возачка дозвола престојувал подолго од шест месеца.

(4) Странска возачка дозвола од чиј текст не може да се заклучи за која категорија, односно за кој вид моторни возила е издадена односно странска возачка дозвола чиј рок на важност е истечен, може да се замени согласно со условите предвидени во ставот (2) на овој член, само ако подносителот на барањето приложи исправа од која се гледа со кои моторни возила може да управува, односно дека рокот на важност на возачката дозвола не е истечен.

(5) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на лицето кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 299

(1) Одредбите од членовите 296, 297 и 298 став (1) на овој закон за управување со моторни возила врз основа на странска возачка дозвола, соодветно се применуваат и врз управувањето со моторни возила врз основа на важечка меѓународна возачка дозвола.

(2) Меѓународната возачка дозвола ќе се признае само ако е издадена од надлежно правно лице на странска држава. Меѓународната возачка дозвола не може да се замени со возачка дозвола на Република Македонија.

Член 300

(1) На возачот кому му е издадена возачка дозвола на Република Македонија за управување со моторно возило, по негово барање може да му се издаде и меѓународна возачка дозвола.

(2) Меѓународната возачка дозвола од ставот (1) на овој член се издава со рок на важност од три години од денот на нејзиното издавање, односно со рок на важност до денот на важење на возачката дозвола, доколку истекот на нејзината важност е помалку од три години.

(3) Меѓународните возачки дозволи ги издава правно лице овластено од Министерството за внатрешни работи.

(4) Меѓународна возачка дозвола не може да му се издаде на возач на кого му е изречена казна, односно прекршочна санкција забрана за управување со моторно возило, за периодот додека трае забраната.

(5) Меѓународната возачка дозвола издадена во Република Македонија не може да се користи за управување со моторни возила на територијата на Република Македонија.

(6) На правното лице кое постапува спротивно на одредбата од ставот (4) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 650 евра во денарска противвредност.

(7) За прекршокот од ставот (6) на овој член глоба во износ од 520 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

Член 301

- (1) За издадените меѓународни возачки дозволи од членот 300 на овој закон овластеното правно лице за нивно издавање е должно да води регистар.
- (2) Регистарот од ставот (1) на овој член ги содржи податоците од возачката дозвола и адресата на живеалиштето на возачот.
- (3) Надзор над издавањето на меѓународни возачки дозволи и над водењето на регистарот од ставот (1) на овој член, врши Министерството за внатрешни работи според седиштето на правното лице кое го води регистарот на издадените меѓународни возачки дозволи.
- (4) На правното лице кое постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 650 евра во денарска противвредност.
- (5) За прекршокот од ставот (4) на овој член глоба во износ од 520 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

Член 302

- (1) Кога управува со моторно возило,, возачот е должен кај себе да има соодветна важечка возачка дозвола и истата е должен да ја покаже на барање на униформиран полициски службеник.
- (2) Сопственикот, односно носителот на правото на користење на возило не смее да го даде возилото на управување на лицето од членовите 232, 233 и 234 на овој закон, ниту на лицето кое нема право да управува со моторно возило, односно на лицето кое нема право да управува со категоријата моторни возила во која спаѓа тоа возило.
- (3) Сопственикот, односно носителот на правото на користење на возило е должен на барање на униформиран полициски службеник, да даде податоци за идентитетот на лицето на кое му го дал возилото на управување.
- (4) Сопственикот, односно носителот на правото на користење на возилото може да го даде возилото на управување на лице државјанин на Република Македонија да го изнесе надвор од границите на Република Македонија, само врз основа на одобрение издадено од сопственикот, односно носителот на правото на користење на возилото, преку овластено правно лице за вршење на технички преглед.
- (5) Одредбите од ставот (4) на овој член не се однесуваат за правните лица чија основна дејност е "меѓународен превоз на патници и стока", односно истите задолжително треба да поседуваат патен налог и полномошно заверено од одговорното лице во правното лице.
- (6) За издаденото одобрение од ставот (4) на овој член овластеното правно лице од ставот (4) на овој член, води евиденција.
- (7) Евиденцијата од ставот (6) на овој закон содржи податоци за лицето на кое му е дозволено управување со возилото надвор од границите на Република Македонија, како и податоци што се содржани во сообраќајната дозвола на возилото на сопственикот на возилото.
- (8) На правното лице кое постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.
- (9) За прекршокот од ставот (8) на овој член глоба во износ од 550 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.
- (10) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на сопственикот, односно носителот на правото на користење на возилото, кој постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.
- (11) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече на сопственикот, односно носителот на правото на користење на возилото кој постапува спротивно на одредбата од ставот (3) на овој член.
- (12) Глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност во мандатна постапка ќе му се изрече, односно ќе му се регистрираат 10 негативни бода согласно со одредбите на овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

7. Здравствен преглед на кандидат за возач и на возач

Член 303

- (1) Кандидатите за возачи на моторни возила се должни пред почетокот на практичниот дел од обуката да се подложат на здравствен преглед.
- (2) На здравствениот преглед од ставот (1) на овој член се утврдува дали кандидатот за возач или возачот ја има потребната здравствена и психофизичка способност за управување со моторни возила.
- (3) Здравствениот преглед од ставот (1) на овој член го врши здравствена установа.
- (4) За извршениот здравствен преглед здравствената установа од ставот (3) на овој член издава уверение за здравствена и психофизичка способност за управување со моторни возила.
- (5) Возачите на моторни возила се должни да се подложат и на контролни здравствени прегледи.
- (6) На автошколата која ќе нареди или дозволи обука на кандидати за возачи спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе и се изрече глоба во износ од 650 евра во денарска противвредност.
- (7) За прекршокот од ставот (6) на овој член глоба во износ од 520 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во автошколата.
- (8) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (5) на овој член.

Член 304

- (1) Здравствената установа од членот 303 став (3) на овој закон задолжително треба да ги исполнува пропишаните критериуми во однос на кадарот и опремата за вршење на прегледите за здравствена и психофизичка способност на кандидатите за возачи и возачи на моторно возило.
- (2) Исполнувањето на критериумите од ставот (1) на овој член го утврдува Министерството за здравство.
- (3) Здравствената установа од членот 303 став (3) на овој закон води евиденција за извршените прегледи и

за издадените уверенија за здравствена и психофизичка способност за управување со моторно возило.

(4) На правното лице кое постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (3) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(5) За прекршокот од ставот (4) на овој член глоба во износ од 550 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

Член 305

Уверението за здравствена и психофизичка способност на кандидатот за возач, во времето на оспособување со моторно возило како и при полагање на возачки испит, не смее да биде постаро од 18 месеца..

Член 306

(1) На контролен здравствен преглед задолжително подлежи:

- возач кој управува со моторно возило со кое се врши јавен превоз, во временски интервали што не можат да бидат подолги од три години,
- возач на кого му е издадена возачка дозвола за управување со моторни возила од категоријата "Д" пред секое продолжување на важноста на возачката дозвола
- возач на моторно возило на кого му е издадена дозвола со пократок рок на важност заради несоодветна здравствена состојба,
- возач на моторно возило кој наполнил 65 години возраст, во временски интервали кои не можат да бидат подолги од три години и
- возач-инструктор пред секое продолжување на важноста на дозволата за возач-инструктор.

(2) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 307

(1) Трошоците за контролниот здравствен преглед на возачот на моторно возило се на товар на правното или физичкото лице кај кого возачот е вработен.

(2) Трошоците за контролниот здравствен преглед другите возачи сами ги поднесуваат.

Член 308

(1) На контролен здравствен преглед се упатува возач на моторно возило, за кого основано ќе се посомнева дека од здравствени причини повеќе не е способен сигурно да управува со моторно возило од оние категории за кои му е издадена возачката дозвола.

(2) Барање за упатување на контролен здравствен преглед може да поднесе Министерството за внатрешни работи, Јавното обвинителство, судот, како и правното или физичкото лице каде што возачот е вработен како возач.

Член 309

(1) Во вршењето на контролниот здравствен преглед согласно со членот 308 став (1) на овој закон задолжително учествува лекар специјалист за болеста поради која возачот се упатува на лекарски преглед.

(2) Ако на контролниот здравствен преглед се утврди дека возачот е здравствено и психофизички способен, трошоците на прегледот се на товар на субјектот од членот 308 став (2) на овој закон, по чие барање истиот е упатен на преглед.

Член 310

(1) Ако при здравствен преглед на кандидатот за возач или возач на моторно возило се утврди дека постои здравствена или психофизичка неспособност за управување со овие возила, ќе се смета дека возачот не е способен за управување со возило, додека поинаку не биде утврдено од посебна комисија, што ја формира министерот за здравство.

(2) Комисијата од ставот (1) на овој член одлучува и по жалбите изјавени против уверенијата за здравствена и психофизичка способност.

Член 311

(1) Правните и физичките лица што вработуваат возачи, не смеат да дозволат со нивните моторни возила да управува возач кој не се подложил на контролниот здравствен преглед на кој бил упатен согласно со членот 308 на овој закон.

(2) На правното лице кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(3) За прекршокот од ставот (2) на овој член глоба во износ од 550 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(4) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на физичкото лице кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 312

(1) Надзор над работата на овластените здравствени установи за утврдување на здравствената и психофизичката способност за управување со моторно возило, врши Министерството за здравство.

(2) Ако здравствената установа од ставот (1) на овој член престане да ги исполнува утврдените критериуми во однос на кадарот и опремата за вршење на здравствените прегледи и ако не се придржува кон прописите што се однесуваат на овие прегледи, Министерството за здравство ќе го одземе овластувањето на здравствената установа.

8. Траење на управување со моторно возило

Член 313

Вон сила 20

Член 314

Вон сила 21

Член 315

Вон сила [22](#)

Член 316

Вон сила [23](#)

Член 317

Вон сила [24](#)

Член 318

Вон сила [25](#)

VII. ВОЗИЛА

1. Основни одредби

Член 319

(1) Возилата во сообраќајот на пат задолжително треба да ги исполнуваат пропишаните услови во однос на димензиите, вкупната маса, осното оптоварување и условите во однос на затемнување на стаклата, да ги имаат исправни пропишаните уреди и опрема, како и да ги исполнуваат посебните услови, доколку со нив се врши превоз или служат за вршење на дејност која е уредена со посебни прописи или посебните услови утврдени во дозволата во членот 156 став (1) на овој закон.

(2) Вон сила [26](#)

(3) Вон сила [27](#)

(4) Вон сила [28](#)

(5) Вон сила [29](#)

(6) Вон сила [30](#)

(7) Вон сила [31](#)

(8) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 320

Вон сила [32](#)

Член 321

Вон сила [33](#)

2. Испитување на возила

Член 322

Вон сила [34](#)

Член 323

Вон сила [35](#)

Член 324

Вон сила [36](#)

3. Регистрација на возила

Член 325

Вон сила [37](#)

Член 326

Вон сила [38](#)

Член 327

Вон сила [39](#)

Член 328

Вон сила [40](#)

Член 329

Вон сила [41](#)

Член 330

Вон сила [42](#)

Член 331

Вон сила [43](#)

Член 332

Вон сила [44](#)

Член 333

Вон сила [45](#)

Член 334

Вон сила [46](#)

Член 335

Вон сила [47](#)

Член 336

Вон сила [48](#)

Член 337

Вон сила [49](#)

Член 338

Вон сила [50](#)

Член 339

Вон сила [51](#)

Член 340

Вон сила [52](#)

Член 341

Вон сила [53](#)

Член 342

Вон сила [54](#)

Член 343

Вон сила [55](#)

Член 344

Вон сила [56](#)

Член 345

Вон сила [57](#)

Член 346

Вон сила [58](#)

Член 347

Вон сила [59](#)

Член 348

Вон сила [60](#)

Член 349

Вон сила [61](#)

Член 350

Вон сила [62](#)

Член 351

Вон сила [63](#)

Член 352

Вон сила [64](#)

Член 353

Вон сила [65](#)

Член 354

Вон сила [66](#)

Член 355

Вон сила [67](#)

Член 356

Вон сила [68](#)

4. Технички преглед на возила

Член 357

Вон сила 69

Член 358

Вон сила 70

Член 359

Вон сила 71

Член 360

Вон сила 72

Член 361

Вон сила 73

Член 362

Вон сила 74

Член 363

Вон сила 75

Член 364

Вон сила 76

Член 365

Вон сила 77

Член 366

Вон сила 78

Член 367

Вон сила 79

Член 368

Вон сила 80

VII-а. ОСПОСОБУВАЊЕ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО МОТОРНО ВОЗИЛО, СТЕКНУВАЊЕ ПРАВО НА УПРАВУВАЊЕ СО МОТОРНО ВОЗИЛО И ПРЕКРШОЧНА ПОСТАПКА ЗА МАЛОЛЕТНИЦИ

1. Оспособување за управување со моторно возило

Член 368-а

(1) Постар малолетник може да се стекне со право на осспособување за управување со моторно возило од "Б" категорија доколку ги исполнува следниве услови:

- 1) да наполнил 16 години возраст;
- 2) да поседува лична карта;
- 3) да е здравствено и психофизички способно да управува со моторно возило;
- 4) да има завршено најмалку основно образование;
- 5) да има согласност од двајцата родители, законскиот застапник или старателот, заверена на нотар;
- 6) да има одличен успех и примерно поведење во последната завршена учебна година и
- 7) да има писмена согласност од психологот и педагогот од училиштето во кое учи малолетникот, а доколку во училиштето нема еден од нив и од класниот раководител на ученикот, заверена на нотар.

(2) Осспособувањето за управување со моторно возило на постар малолетник се врши согласно со одредбите од овој закон, со зголемен број наставни часови од практичниот дел на наставната програма за 30% во однос на бројот на наставни часови од практичниот дел на наставната програма предвидени за останатите кандидати за возачи.

2. Стекнување право на управување со моторно возило

Член 368-б

Постар малолетник може да се стекне со право на управување со моторно возило од "Б" категорија доколку ги исполнува условите од членот 368-а од овој закон и има положено возачки испит за управување со моторно возило од "Б" категорија.

Член 368-в

(1) Постар малолетник кој поседува возачка дозвола од "Б" категорија не смее:

- да управува со возило во патниот сообраќај во времето од 20,00 до 5,00 часот, освен ако во возилото го придружува родител, односно старател кој поседува возачка дозвола од "Б" категорија и на кого не му е изрекувана прекршочна санкција забрана за управување со моторно возило,
- да управува со возило со брзина поголема од 60 километри/час на јавен пат, односно со брзина поголема од 80 километри/час на пат наменет исклучиво за сообраќај на моторни возила, односно со брзина поголема од 100 километри/час на автопат,
- да управува со возило чија сила на моторот е поголема од 75 киловати,
- да влече приклучно возило и
- да врши организиран превоз на деца.

(2) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возач-постар малолетник кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член. Покрај износот на глобата на возачот-постар малолетник ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за управување со моторно возило во период од три месеци до една година.

3. Прекршочна постапка за малолетници

Член 368-г

Кога униформираниот полициски службеник ќе утврди дека е сторен прекршок од страна на постар малолетник, ќе се постапи согласно со Законот за малолетничка правда.

Член 368-д

За сите прашања поврзани со учеството на возачи - постари малолетници во сообраќајот на патиштата соодветно се применуваат одредбите од овој закон.

VIII. ПРЕКРШОЧНА ПОСТАПКА

Член 369

(1) Кога униформираниот полициски службеник утврди дека е сторен прекршок од членовите 21 став (7); 22 став (3); 23 ставови (3) и (4); 24 став (3); 25 став (5); 25-а став (2); 26 ставови (3), (4) и (5); 30 став (2); 31 став (5); 32 став (2); 34 став (3); 35 ставови (4) и (5); 36 ставови (3) и (4); 37 ставови (4) и (5); 38 ставови (6), (7), (9) и (10); 40 став (7); 41 став (3); 43 став (4); 44 став (6); 45 ставови (3) и (4); 46 став (2); 47 став (2) 47-а став (9); 48 став (5); 49 став (4); 50 став (6); 53 став (3); 54 ставови (4), (5) и (6); 55 став (4); 56 став (2); 61 ставови (4) и (5); 62 став (4); 63 став (6); 64 став (4); 65 став (4); 66 ставови (2) и (5); 67 став (4); 68 став (2); 69 став (2); 70 став (2); 71 став (2); 72 став (2); 73 став (2); 74 ставови (3) и (4); 76 став (3); 77 став (4); 78 став (2); 79 став (6); 80 став (2); 81 став (4); 82 став (4); 83 став (2); 84 став (3); 85 став (6); 87 став (3); 88 став (3); 89 став (3); 90 став (4); 91 став (4); 92 став (2); 93 став (3); 95 став (7); 96 став (2); 97 ставови (4) и (5); 98 ставови (2) и (3); 99 став (3); 100 став (2); 101 став (2); 102 став (2); 103 став (6); 104 став (3); 105 став (3); 106 став (2); 107 став (2); 108 став (3); 109 став (2); 110 став (2); 111 ставови (4) и (5); 112 став (2); 113 ставови (3) и (4); 114 став (2); 115 став (3); 116 став (3); 117 ставови (3) и (4); 118 став (2); 119 став (4); 120 став (3); 121 став (2); 123 ставови (4) и (5); 124 став (4); 125 ставови (3) и (4); 126 став (2); 128 став (2); 129 став (3); 132 став (3); 133 став (5); 134 ставови (4) и (5); 135 ставови (4) и (5); 136 став (4); 137 став (5); 138 став (2); 139 став (3); 140 став (2); 142 став (2); 143 став (8); 144 став (8); 146 став (3); 147 став (6); 150 став (7); 154 став (2); 169 став (5); 170 став (2); 171 став (2); 172 став (6); 174 ставови (3) и (4); 175 став (7); 176 став (4); 178 став (2); 179 ставови (6) и (7); 182 став (4); 185 ставови (8) и (9); 188 ставови (2) и (3); 190 став (3); 191 став (2); 192 ставови (3) и (4); 193 став (2); 194 став (6); 231 став (7); 241 став (3); 242 став (4); 243 став (3); 252 став (4); 253 став (5); 254 став (2); 257 ставови (10) и (11); 259 став (5); 290 став (5); 294 став (2); 295 став (3); 302 ставови (11) и (12); 404 став (4) и 408 став (7) на овој закон, на сторителот ќе му предложи да го плати предвидениот износ на глобата или да му се регистрираат негативните бодови утврдени за сторениот прекршок.

(2) Униформираниот полициски службеник пополнува покана за наплата на глоба и записник за сторен сообраќаен прекршок и регистрирање на негативни бодови, при што вторите примероци му ги врачува на сторителот на прекршокот.

(3) Ако сторителот на прекршокот ја плати предвидената глоба во рок од осум дена од денот на врачувањето на поканата за наплата на глоба, должен е веднаш со поканата за наплата на глоба да приложи банкарска или поштенска уплатница за извршена уплата на соодветна уплатна сметка во рамките на Трезорската сметка, во полициска станица или полициско одделение за безбедност на патен сообраќај според местото на живеење.

(4) Ако сторителот на прекршокот е согласен да му бидат регистрирани негативни бодови е должен во рок од 30 дена од истекот на законски предвидениот рок за плаќање на глобата, да ја донесе возачката книшка во полициска станица односно полициско одделение за безбедност на патен сообраќај според местото на живеење, заради регистрирање на негативните бодови.

(5) Униформираниот полициски службеник поканата за наплата на глоба и записникот за сторен сообраќаен прекршок и регистрирање на негативни бодови, ги предава на одговорното лице во полициската станица односно полициското одделение за безбедност на патен сообраќај задолжено за водење картотека и евиденции за негативни бодови.

(6) Ако сторителот на прекршокот не ја плати доброволно предвидената глоба во законски предвидениот рок, униформираниот полициски службеник ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка пред Комисија за одлучување по прекршоци формирана во Министерството за внатрешни работи.

(7) Во прекршочната постапка може да се изрече глоба зголемена најмалку за една половина од глобата што е предвидена за прекршоците од ставот (1) на овој член, до трикратниот износ на пропишана санкција, но не поголем од општиот максимум на глобата пропишана согласно со закон.

(8) За прекршоците чиј сторител не е возач во сообраќајот, односно за кои не е предвидено регистрирање на негативни бодови согласно со одредбите на овој закон, во случај кога сторителот на прекршокот нема да го плати предвидениот износ на глоба согласно со ставот (1) на овој член, униформираниот полициски службеник ќе поднесе барање за поведување прекршочна постапка пред комисијата од ставот (4) на овој член.

Член 369-а

(1) За прекршоците од членот 369 став (1) на овој закон за кои ќе биде поднесено барање за поведување на прекршочна постапка согласно со одредбите на овој закон, министерот за внатрешни работи формира комисија составена од претседател и два члена.

(2) Претседателот на комисијата од ставот (1) на овој член е дипломиран правник со положен правосуден испит и работно искуство од најмалку шест години на предметната материја, а членовите на комисијата имаат завршено високо образование и работно искуство од најмалку четири години на предметната материја.

Член 370

(1) Ако сторителот на прекршоците од членовите 3 став (3); 6 став (4); 7 став (4); 8 ставови (3) и (4); 11 став (5); 12 став (7); 13 став (7), 17 ставови (5), (6) и (7); 18 став (2); 19 став (5); 20 став (7); 21 ставови (6) и (8); 25 став (4); 31 став (5); 33 ставови (5) и (6); 38 ставови (5) и (8); 40 став (5); 42 став (7); 44 став (5); 50 став (5); 51 став (3); 52 став (4); 55 став (3); 57 став (2); 58 став (3); 59 став (2); 66 ставови (3) и (4); 75 став (3); 77 став (3); 81 став (3); 127 став (4); 130 став (2); 131 став (2); 132 став (2); 133 став (4); 136 став (3); 137 став (6); 141 став (2); 143 став (7); 144 ставови (7), (9) и (10); 145 став (2); 146 став (3); 147 ставови (5) и (7); 148 ставови (7) и (8); 149 ставови (3) и (4); 155 став (3); 156 став (6); 157 став (5); 169 став (5); 172 став (5); 173 став (2); 180 став (9); 181 став (4); 184 став (5); 186 став (6); 187 став (5); 197 став (5); 198 став (4); 201 став (3); 206 став (3); 217 став (7); 218 став (4); 221 ставови (4) и (5); 222 став (3); 223 став (4); 224 ставови (4) и (5); 225 став (5); 227 став (6); 230 став (7); 231 став (6); 232 став

(4); 233 став (5); 234 ставови (6), (7), (8) и (9); 235 став (7); 236 став (3); 237 став (4); 238 став (2); 239 став (2); 240 став (5); 244 став (8); 251 став (7); 253 став (4); 256 ставови (4) и (5); 257 став (9); 291 став (3); 298 став (5); 302 став (10); 303 став (8); 306 став (2); 311 став (4); 313 ставови (8) и (9); 314 ставови (15) и (16); 315 став (7); 316 став (6); 317 став (5); 319 став (8); 380 став (5); 383 став (4); 384 став (5); 386 ставови (3) и (4); 389 ставови (3) и (4); 390 ставови (5) и (6); 392 став (4); 394 став (2) и 395 став (3) на овој закон, го признае сторениот прекршок согласно со одредбите на овој закон или ако униформираниот полициски службеник го утврди лично или со употреба на соодветни технички средства и направи пропишани согласно со закон, ќе му издаде на сторителот платен налог заради наплата на глобата предвидена за прекршокот.

(2) Платниот налог од ставот (1) на овој член содржи: лично име, единствен матичен број и адреса на живеење на сторителот на прекршокот, а ако се работи за странец и број на патната исправа и назив на државата чиј државјанин е; податоци за вработување на сторителот, односно назив, седиште и даночен број на правното лице; место и време на сторување на прекршокот; правна квалификација на прекршокот, износ на предвидената глоба; број на сметката за плаќање на глобата и правна поука.

(3) Со потписот на платниот налог од ставот (1) на овој член сторителот на прекршоците од ставот (1) на овој член се смета дека се согласува да ја плати предвидената глоба.

(4) Сторителот на прекршоците од ставот (1) на овој член е должен да ја плати глобата во рок од осум дена од денот на приемот на платниот налог, на соодветна уплатна сметка во рамките на Трезорската сметка означена во платниот налог. Сторителот кој ќе ја плати глобата во тој рок, ќе плати само половина од изречената глоба за сторениот прекршок.

(5) Ако сторителот на прекршоците од ставот (1) на овој член не ја плати глобата во рокот определен во ставот (4) на овој закон, униформираниот полициски службеник ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка до надлежниот суд.

Член 371

(1) Сторителот на прекршок кој со заминување заради престој во странство би можел да го одбегне плаќањето на глобата, должен е да ја плати глобата веднаш. За платената глоба, униформираниот полициски службеник издава потврда.

(2) Униформираниот полициски службеник во случаите од ставот (1) на овој член може привремено да ги одземе патната и возачката исправа, додека не биде доставен доказ дека глобата е платена, но не подолго од 30 дена.

Член 372

Во постапката со платен налог од членот 370 на овој закон не се плаќаат трошоци.

Член 373

Избришан **81**

Член 374

Кога униформираниот полициски службеник ќе утврди дека е сторен прекршок од членовите 7 ставови (2) и (3); 8 став (2); 11 ставови (3) и (4); 12 ставови (5), (6) и (8); 13 ставови (5) и (6); 14 ставови (2) и (3); 15 ставови (3) и (4); 17 став (4); 20 ставови (5), (6) и (8), 40 ставови (4) и (6) 47-а ставовите (7) и (8); 50 став (4); 77 став (2); 79 ставови (4) и (5); 81 став (2); 103 ставови (4) и (5); 144 став (6); 147 ставови (4) и (6); 148 став (6); 149 став (2); 150 ставови (5) и (6); 156 ставови (4) и (5); 157 ставови (3) и (4); 160 ставови (4) и (5); 161 ставови (4) и (5); 165 ставови (3) и (4); 166 ставови (3) и (4); 168 ставови (3) и (4); 169 ставови (3) и (4); 172 ставови (3) и (4); 175 ставови (5) и (6); 176 ставови (2) и (3); 179 ставови (4) и (5); 180 ставови (7) и (8); 181 ставови (2) и (3); 184 ставови (3) и (4); 185 ставови (6) и (7); 186 ставови (4) и (5); 187 ставови (3) и (4); 194 ставови (4) и (5); 196 ставови (3) и (4); 197 ставови (3) и (4); 198 ставови (2) и (3); 201 став (2); 208 ставови (4) и (5); 210 ставови (3) и (4); 211 ставови (3) и (4); 212 ставови (2) и (3); 215 ставови (4) и (5); 216 ставови (2) и (3); 217 ставови (4), (5) и (6); 223 став (3); 230 ставови (5) и (6); 231 ставови (4) и (5); 232 ставови (2) и (3); 233 ставови (3) и (4); 234 ставови (4) и (5); 242 ставови (2) и (3); 244 став (7); 251 став (6); 252 ставови (2) и (3); 253 ставови (3) и (4); 255 ставови (4) и (5); 256 став (3); 257 ставови (5), (6), (7) и (8); 259 ставови (3) и (4); 300 ставови (2) и (6); 301 ставови (4) и (5); 302 ставови (8) и (9); 303 ставови (6) и (7); 304 ставови (4) и (5); 311 ставови (2) и (3); 313 став (7); 314 став (14); 315 ставови (5) и (6); 317 ставови (3) и (4); 383 став (3); 384 став (4); 386 став (2); 389 став (2) и 390 став (4) на овој закон, ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка до надлежниот суд.

Член 375

Средствата остварени од глобите за сторените прекршоци за безбедноста на сообраќајот на патиштата се уплатуваат во Буџетот на Република Македонија.

Член 376

(1) На возачот кој согласно со одредбите на овој закон сторил прекршок во сообраќајот на патиштата со кој е предизвикана непосредна опасност за друг учесник во сообраќајот, односно е предизвикана сообраќајна незгода, покрај износот на глоба зголемен двојно од предвидениот ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана на управување со моторно возило:

- во период од три месеца до една година - за прекршоците за кои е предвидена глоба во износ од 300, 400 или 480 евра во денарска противвредност,
- во период од три до девет месеца - за прекршоците за кои е предвидена глоба во износ од 200 или 250 евра во денарска противвредност,
- во период од три до седум месеца - за прекршоците за кои е предвидена глоба во износ од 45 евра во денарска противвредност,
- во период од три до шест месеца - за прекршоците за кои е предвидена глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност,
- во период од три до пет месеца - за прекршоците за кои е предвидена глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност и
- во период од еден до три месеца - за прекршоците за кои е предвидена глоба во износ од 20 евра во денарска противвредност.

(2) На лицето кое управува со возило без важечка возачка дозвола, согласно со одредбите на овој закон, а кое е сторител на прекршоците од ставот (1) на овој член, забраната на управување со моторно возило, опфаќа забрана за стекнување на возачка дозвола, во период од 30 дена до една година, под услови и на начин утврдени со закон.

Член 377

Прекршочната санкција забрана на управување со моторно возило ја изрекува надлежниот суд, под услови

и на начин утврдени со закон.

Член 378

(1) Прекршочната санкција од членовите 376 и 377 на овој закон, на возач на моторно возило, односно на возач-инструктор му се запишува во неговата возачка дозвола, како и во меѓународната возачка дозвола ако ја има.

(2) Во временскиот период за кој е изречена санкцијата од ставот (1) на овој член возачот на моторно возило не смее да управува со тоа возило, односно возачот-инструктор не смее да врши оспособување на кандидати за возачи.

Член 379

На возачот кој во последните три години постигнал 100 негативни бода за прекршоци, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече прекршочна санкција престанок на важење на возачката дозвола, под услови и на начин утврдени со закон.

IX. ПОСЕБНИ МЕРКИ НА БЕЗБЕДНОСТ

Член 380

(1) Униформираниот полициски службеник може да го подложи возачот или возачот-инструктор на испитување со помош на соодветни средства и апарати (алкомер и друго), или да го одведе на стручен преглед заради проверување дали има алкохол во организмот или дали покажува знаци на алкохолна растроеност, односно дали се наоѓа под дејство на опојни дроги, психотропни супстанции или на други лекови на кои е означено дека не смеат да се употребуваат пред и за време на возењето.

(2) Возачот или возачот-инструктор од ставот (1) на овој член е должен да се подложи на испитувањето, односно на стручниот преглед на кој е упатен.

(3) Анализа на крвта или на урината се врши кај возачот или возачот-инструктор кој негира дека е под дејство на алкохол, чие присуство во организмот е утврдено со соодветни средства или апарати, како и дека се наоѓа под дејство на опојни дроги, психотропни супстанции или на лекови на кои е означено дека не смеат да се употребуваат пред и за време на возењето ако поради тоа не би настапиле штетни последици за неговото здравје.

(4) Ако со испитувањето спроведено согласно со одредбите на овој член е утврдено дека возачот или возачот-инструктор е под дејство на алкохол, опојни дроги, психотропни супстанции или на лекови на кои е означено дека не смеат да се употребуваат пред и за време на возењето, трошоците на испитувањето ги поднесува возачот, односно возачот-инструктор.

(5) Глоба во износ од 400 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот, односно возачот-инструктор кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член. Покрај утврдениот износ на глоба, на возачот ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за управување со моторно возило од три до 12 месеца, под услови и на начин утврдени со закон.

Член 381

(1) Анализа на крв или анализа на крв и урина заради утврдување на содржината на алкохол, опојни дроги, психотропни супстанции или лекови на кои е означено дека не смеат да се употребуваат пред и за време на возење во организмот на возачот или на друг учесник во сообраќајот, врши здравствена установа или Министерството за внатрешни работи, ако располага со потребната материјална опрема и кадар за вршење на такви анализи и ако има овластување од Министерството за здравство.

Член 382

(1) Здравствената установа од членот 381 став (1) на овој закон е должна да зема крв или крв и урина на пропишан начин заради анализа и да врши здравствен преглед заради утврдување на влијанието на алкохол, опојни дроги, психотропни супстанции или лекови врз способноста на возачот за управување со возилото.

(2) Доколку возачот одбие да даде крв или крв и урина за анализа, односно да се подложи на здравствен преглед, стручното лице тоа посебно ќе го констатира во записник и ќе даде свое мислење врз основа на надворешните манифестации и симптоми на возачот.

Член 383

(1) Здравствената установа од членот 381 став (1) на овој закон е должна при прием на лице на преглед или лекување да утврди дали лицето е возач на моторно возило и тоа да го забележи во неговиот здравствен картон.

(2) Ако при преглед или лекување на кандидатот за возач, возач или возач - инструктор врз основа на медицински наод се посомнева или се утврди дека здравствено и психофизички не е способен да управува со сите или со одредени категории на моторни возила, здравствената установа од членот 381 став (1) на овој закон е должна во рок од осум дена за тоа да го известува Министерството за внатрешни работи, според живеалиштето на кандидатот за возач, возачот или возачот - инструктор.

(3) На здравствената установа која постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(4) За прекршокот од ставот (3) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во здравствената установа.

Член 384

(1) Ако здравствената установа од членот 381 став (1) на овој закон при прегледот на возачот или на возачот инструктор утврди дека станал здравствено или психофизички неспособен за управување со моторни возила, должна е за својот наод и мислење веднаш да го известува Министерството за внатрешни работи, кое врз основа на тој наод и мислење ќе му ја одземе возачката дозвола на возачот или на возачот-инструктор, за времето додека таа неспособност трае.

(2) На возачот или на возачот-инструктор кој има право да управува со моторни возила од повеќе категории, а тоа право за одделни категории ќе му биде ограничено од причините предвидени во ставот (1) на овој член, ќе му се издаде нова возачка дозвола во која ќе се запишат оние категории на моторни возила со кои тој има право да управува.

(3) На возачот или на возачот-инструктор кој нема да се подложи на контролниот здравствен преглед на кој

е упатен, возачката дозвола ќе му се одземе за времето додека не се подложи на тој преглед.

(4) На здравствената установа која постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе и се изрече глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност.

(5) За прекршокот од ставот (4) на овој член глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во здравствената установа.

Член 385

(1) Униформираниот полициски службеник на самото место привремено ќе му ја одземе возачката дозвола и ќе го исклучи од сообраќај возачот кого ќе го затече да управува со возило или што се обидува да управува со возило, ако е очигледно дека возачот е во таква психофизичка состојба (замор, болест, дејство на опојни дроги или лекови на кои е означено дека не смее да се употребуваат пред и за време на возењето), што не е способен безбедно да управува со возилото.

(2) Униформираниот полициски службеник ќе постапи на начинот од ставот (1) на овој член, кон возачот од членот 234 став (3) на овој закон, за кого ќе утврди дека во организмот има алкохол или дека покажува знаци на алкохолно растројство, како и кон возачот за кого ќе утврди дека е под дејство на алкохол во смисла на членот 234 став (2) на овој закон.

(3) Униформираниот полициски службеник ќе го исклучи од сообраќај и возачот што ќе го затече да управува со моторно возило, а нема возачка дозвола од определена категорија или да управува со возило во време кога е во сила прекршочната санкција забрана на управување со моторно возило.

(4) Униформираниот полициски службеник ќе постапи на начинот од ставовите (1) и (3) на овој член и кон возачот-инструктор, кога ќе го затече да оспособува кандидат за возач под дејство на алкохол во смисла на членот 234 став (3) од овој закон или кој покажува знаци на алкохолно растројство, како и кога ќе го затече дека оспособува кандидат за возач, а нема возачка дозвола од определена категорија или во времето кога е во сила прекршочната санкција забрана на управување со моторно возило.

(5) Униформираниот полициски службеник ќе постапи на начинот од ставот (1) на овој член, кон возачот од членот 313 на овој закон, кој непрекинато управува со возило подолго од 5 часа, односно кој во текот од 24 часа управува со возило подолго од 9 часа, како и кон возачот од членот 314 на овој закон кој со возило во текот на 24 часа ќе помине повеќе од 500 км, односно кој управува со возилото подолго од 9 часа.

(6) Униформираниот полициски службеник ќе постапи на начинот од ставот (1) на овој член, кон возачот или возачот-инструктор од членот 380 став (2) на овој закон, кој ќе одбие да се подложи на испитување, односно на стручен преглед на кој е упатен.

(7) Министерството за внатрешни работи чиј униформиран полициски службеник одзел возачка дозвола според одредбите на ставовите (1), (2), (4), (5) и (6) од овој член е должно на возачот да му ја врати дозволата штом ќе престанат причините поради кои е одземена, а најдоцна во рок од 24 часа од моментот на нејзиното одземање.

(8) Ако возачот не ја преземе одземената возачка дозвола во рок од три дена од денот на нејзиното одземање, а возачката дозвола не се води во евиденцијата на Министерството за внатрешни работи според местото на одземање, возачката дозвола ќе се достави до местото каде што се води во евиденција.

(9) Униформираниот полициски службеник кој ја одзел возачката дозвола согласно со одредбите на ставовите (1), (2), (4), (5) и (6) на овој член е должен за тоа да му издаде потврда на возачот, која содржи: име и презиме на возачот, број на одземената возачка дозвола, ден, час и причина за нејзиното одземање, како и начин на нејзиното враќање.

Член 386

(1) Возачот на кого му е запишана прекршочна санкција - забрана за управување со моторно возило во возачката дозвола согласно со членот 376 на овој закон, возачот на кого му е одземена возачката дозвола согласно со членот 384 ставови (1) и (3) на овој закон, возачот на кого му е одземена возачката дозвола привремено на самото место согласно со членот 385 на овој закон, не смее во сообраќајот на пат да управува со моторно возило за време на траењето на забраната, односно за времето за кое возачката дозвола му е одземена.

(2) На правното лице кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(3) За прекршокот од ставот (2) на овој член глоба во износ од 330 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(4) Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член. Покрај утврдениот износ на глоба, на возачот ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за управување со моторно возило од три до 12 месеца, под услови и на начин утврдени со закон.

Член 387

(1) Ако униформиран полициски службеник затече возило кое поради техничка неисправност ги загрозува или ги попречува другите учесници во сообраќајот или товарот на него е неправилно сместен, односно недоволно обезбеден или со кое без дозвола се превезува товар чии димензии, односно маса ги пречекоруваат најголемите дозволени димензии, односно маса или осно оптоварување или се движи по пат на кој е забрането движењето на возила од тој вид, ќе му нареди на возачот веднаш да го прекине движењето со возилото и да ја отстрани неисправноста или возилото да го однесе на определено место каде што може да ја отстрани неисправноста, односно со возилото да го продолжи движењето на патот на кој движењето на тој вид на возила е дозволено.

(2) Ако возачот не постапи според наредбата од ставот (1) на овој член униформираните полициски службеник ќе го исклучи возилото од сообраќај.

Член 388

(1) Униформираниот полициски службеник ќе го исклучи од сообраќај возилото кое не е регистрирано, за кое не е продолжен рокот на важноста на сообраќајната дозвола, за кое е утврдена техничка неисправност, кое нема пропишани регистарски таблици или кое нема налепница согласно со членот 366 ставови (1) и (2) на овој закон.

(2) Униформираниот полициски службеник кој го исклучил возилото од сообраќај на возачот на самото место, привремено ќе му ја одземе сообраќајната дозвола, а за прекршоците од ставот (1) на овој член ќе ги одземе и регистарските таблици.

(3) Министерството за внатрешни работи чиј униформирани полициски службеник привремено ја одзел сообраќајната дозвола согласно со одредбите на овој член е должно на возачот да му ја врати дозволата штом престанат причините поради кои истата му е одземена, а најдоцна во рок од 48 часа од моментот на одземањето, а регистарските таблици се доставуваат во местото каде што возилото се води во евиденција.

(4) Униформираниот полициски службеник кој привремено ја одзел сообраќајната дозвола или регистарските таблици согласно со одредбите на овој член е должен на возачот за тоа да му издаде потврда, која содржи: назив и седиште на органот што ја издал сообраќајната дозвола, име и презиме на сопственикот, односно носителот на правото на користење на возилото и негова адреса, име и презиме на возачот и неговата адреса, причина за одземањето, вид и регистарски број на возилото, датумот, времето, патот и местото на одземањето, начинот и времето на враќање на сообраќајната дозвола и печат и потпис на униформираниот полициски службеник.

(5) Ако возачот не ја преземе одземената сообраќајна дозвола во рок од три дена од денот на нејното одземање, а сообраќајната дозвола не се води во евиденцијата во местото на одземањето, сообраќајната дозвола ќе му се достави во местото каде што се води возилото во евиденција.

Член 389

(1) На технички преглед задолжително ќе се упати моторно или приклучно возило што е исклучено од сообраќај поради основано сомневање за техничка неисправност на уредот за управување или на уредот за сопирање, возило кое во сообраќајна незгода е толку оштетено што оправдано може да се заклучи дека на него се оштетени склоповите и уредите што се суштествени од аспект на безбедноста на сообраќајот, како и возило за кое постои основано сомневање дека на возилото е неисправен уредот за спојување на влечното и приклучното возило.

(2) На правното лице кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(3) За прекршокот од ставот (2) на овој член глоба во износ од 330 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(4) Глоба во износ од 400 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот од ставот (1) на овој член, кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 390

(1) Кога униформираниот полициски службеник при вршењето на увид оправдано се посомнева дека на возилото што учествувало во сообраќајна незгода му се оштетени склоповите и уредите што се суштествени за безбедноста на сообраќајот, ќе го исклучи тоа возило од сообраќај и привремено ќе ги одземе регистарските таблици.

(2) Возилото од ставот (1) на овој член може да се вклучи во сообраќај по извршениот технички преглед на кој е утврдено дека се отстранети оштетувањата и недостатоците поради кои возилото е исклучено од сообраќај.

(3) Униформираниот полициски службеник кој го исклучил возилото од ставот (1) на овој член е должно да издаде потврда која ги содржи податоците од членот 385 став (9) на овој закон.

(4) На правното лице кое постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член ќе му се изрече глоба во износ од 520 до 1.350 евра во денарска противвредност.

(5) За прекршокот од ставот (4) на овој член глоба во износ од 330 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(6) Глоба во износ од 400 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на возачот од ставот (1) на овој член, кој постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

Член 391

Објектите наменети за сообраќај (патишта, улици, пасажи, тротоари, велосипедски патеки, паркиралишта, гаражи и друго), не можат да се пренаменат и користат за други потреби.

Член 392

(1) Режимот на сообраќајот на автопатишта, магистрални и регионални патишта, врз основа на сообраќаен проект, со решение го утврдува министерот за транспорт и врски во согласност со министерот за внатрешни работи и директорот на Агенцијата за државни патишта а за локални патишта и улици - општината, односно градот Скопје, во согласност со министерот за внатрешни работи.

(2) Под режим на сообраќајот од ставот (1) на овој член се подразбира, особено:

- ограничување на брзината на движење за сите или за одделни категории возила во населено место или надвор од населено место,
- определување на простори за паркирање и запирање на возила, движење на пешаци, сообраќај на велосипеди и велосипеди со мотор,
- определување на еднонасочни патишта,
- утврдување на главни и споредни патишта и улици,
- утврдување на патишта и улици на кои се забранува сообраќајот за сите или за одделни видови возила,
- регулирање на сообраќајот на крстосници,
- регулирање на транзитниот, товарниот, патничкиот, велосипедскиот и пешачкиот сообраќај и
- приклучување на постојни објекти и објекти предвидени за градба согласно со важечкиот урбанистички план или урбанистички проект на државни или општински патишта и улиците на истите,

(3) За приклучување на објектите согласно со членот 392 став (2) алинеја 8 од овој закон, кон сообраќајниот проект задолжително се приложува и извод од важечкиот урбанистички план или урбанистички проект со конкретна намена на локацијата за која се бара утврдување на режим на сообраќај.

(4) Сообраќајниот проект од ставот (1) на овој член содржи: услови и режим на сообраќајот, ситуационен план, план на сообраќајни знаци, прегледност на крстосниците, потребен простор за стациониран сообраќај, програма за работа на светлосната сигнализација, план за заштита и опрема на патот или улицата, план за хортикултурно уредување, план за регулирање на сообраќајот на раскрсниците, како и други елементи од значење за безбедноста на сообраќајот. Покрај наведените податоци, сообраќајниот проект може да содржи и: прогноза за обемот и структурата на сообраќајот, пресметка на пропусната моќ на патот и улиците, како и план за осветлување.

(5) Сообраќајниот проект од ставот (1) на овој член го разгледува комисија формирана од министерот за транспорт и врски.

(6) Комисијата од ставот (5) на овој член изготвува извештај во кој оценува дали сообраќајниот проект ги

содржи елементите од ставот (4) на овој член.

(7) Измената на режимот на сообраќајот се врши со решение на надлежниот орган, на начин и постапка утврдени во ставот (1) на овој член.

(8) Глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на службеното лице кое врши стручни работи во областа на сообраќајот на патиштата во општината, односно градот Скопје, кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 393

Униформираниот полициски службеник ќе нареди на правно или физичко лице кое изведува работи или презема други дејствија на пат, со кои го попречува или нарушува утврдениот режим на сообраќајот, да прекине со работите, односно со преземањето на дејствија, ако тоа го прави без решение од надлежниот орган или спротивно на критериумите утврдени во решението.

Член 394

(1) Сопствениците, односно корисниците на објекти лоцирани во заштитниот појас на патот или во нивна непосредна близина, можат да изградат пристапен пат до државниот пат по претходно добиено решение за утврдување на режимот на сообраќај од министерот за транспорт и врски во согласност со министерот за внатрешни работи и директорот на Агенцијата за државни патишта и по добиено одобрение за пристапен пат од Агенцијата за државни патишта по претходна согласност од Министерството за внатрешни работи.

(2) Глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на сопственикот, односно корисникот на објект кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 395

(1) Местата за поставување на безбедносна ограда за заштита на пешаците, посебните технички и други мерки за забавување на сообраќајот и безбедност на децата на приодите кон училиштата, мерките за безбедност при изведување работи на пат и лоцирање на објекти во зоната на крстосници, како и поставувањето, отстранувањето и заменувањето на сообраќајните знаци, ако тоа го бараат сообраќајните и безбедносните причини во населените места, ги определува, односно организира Министерството за транспорт и врски, по претходна согласност од Министерството за внатрешни работи.

(2) Посебните технички и други мерки за забавување на сообраќајот на приодите кон училиштата и другите детски установи, можат да се поставуваат на регионални и локални патишта и улици во населени места и истите задолжително треба да бидат означени со соодветна сообраќајна сигнализација.

(3) Глоба во износ од 480 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на службеното лице кое врши стручни работи во областа на сообраќајот на патиштата во општината, односно градот Скопје кое постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

Член 396

(1) По реализација на сообраќајниот проект од членот 392 став (1) на овој закон се врши технички преглед на реализација на проектот.

(2) При вршење на техничкиот преглед од ставот (1) на овој член учествуваат претставници на Министерството за внатрешни работи и Министерството за транспорт и врски.

(3) Технички преглед не може да се изврши, односно решение за употреба на изградени објекти од членот 392 став 2 алинеја 8 на овој закон на овој закон не може да се издаде доколку целосно не е реализиран сообраќајниот проект согласно со одредбите на овој закон.

Член 397

Надзор над возилата во просторите определени за паркирање на возила и на просторите за паркирање на возила на кои паркирањето е временски определено, врши органот на општината, односно градот Скопје за што издава наредби, согласно со закон.

Член 398

Ограничување на сообраќајот за определени категории на возила, во определено време или на определен пат, ограничување на брзината на движење на возилата и други забрани, можат да се определуваат ако е можно на учесниците во сообраќајот тоа да им се соопшти со пропишан сообраќаен знак.

Член 399

(1) Заради безбедноста на сообраќајот, односно за обезбедување на неговото непречено одвивање, како и во случај кога тоа го бараат причините за одржување на јавниот ред и мир, може да се запре сообраќајот или да се определи посебно ограничување на сообраќајот на определени патишта или на делови од пат, за време додека постојат причините поради кои се преземаат тие мерки.

(2) Решението за запирање или посебно ограничување на сообраќајот од ставот (1) на овој член, го донесува министерот за внатрешни работи.

Член 400

Ако возилото е паркирано на место на кое тоа претставува непосредна опасност за учесниците во сообраќајот или пречка за нормално одвивање на сообраќајот или е паркирано на хортикултурно уредени залени површини, градски зеленила и паркови, униформираниот полициски службеник може да нареди возилото да се отстрани, а по потреба и да се пренесе на друго место, на трошок на сопственикот, односно носителот на правото на користење на возилото.

Член 401

(1) Ако лице за кое постои основ за сомневање дека извршило кривично дело кое се гони по службена должност, се наоѓа во моторно возило кое на даден знак на униформиран полициски службеник не запре, униформираниот полициски службеник може на патот да постави уреди или други пречки за принудно запирање на возилото, ако запирањето не може да се изврши на друг начин.

(2) При принудното запирање на моторно возило се води сметка притоа да не се загрози животот или имотот на другите учесници во сообраќајот.

Член 402

(1) Министерството за внатрешни работи може да примени посебни воспитни мерки кон лица кои ги прекршиле сообраќајните правила и прописи утврдени со овој закон.

(2) Како посебни воспитни мерки од ставот (1) на овој член може да се применат: укажување на опасноста од сторениот сообраќаен прекршок, сообраќајна поука, прикажување на сообраќајни филмови и слично.

(3) Ако лицето сторител на прекршок не се јави односно не присуствува на предавањата за посебните воспитни мерки од ставовите (1) и (2) на овој член, полицискиот службеник ќе поднесе барање за поведување прекршочна постапка пред комисијата за одлучување по прекршоци од членот 369-а на овој закон, по прекршокот за кој лицето било повикано да присуствува на предавањата за посебните воспитни мерки.

Член 403

Ако униформиран полициски службеник утврди дека за превоз на лица со товарно моторно возило или приклучно возило што го влече трактор или мотокултиватор не се исполнети условите пропишани со овој закон, таквиот превоз може да го прекине или возилото да го допрати до најблиското населено место или одредиште.

Член 404

(1) Моторните возила и работните машини кога учествуваат во сообраќај на пат надвор од населено место, во периодот од 15 ноември до 15 март задолжително треба да поседуваат пропишана зимска опрема.

(2) Униформираните полициски службеници ќе нареди на возач да го прекине натамошното движење на возилото, ако не постапи според сообраќајниот знак за задолжително носење и употреба на зимска опрема, согласно со ставот (1) на овој член.

(3) Униформиран полициски службеник може да нареди возачот да го прекине натамошното движење и кога не постои сообраќаен знак за задолжително носење на зимска опрема, ако зимските услови на патот не овозможуваат непречено и безбедно одвивање на сообраќајот, односно задолжително да ја постави на возилото зимската опрема.

(4) Глоба во износ од 15 евра во денарска противвредност, во мандатна постапка, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

Член 405

Униформиран полициски службеник ќе му забрани на лице да управува со велосипед на јавен пат, ако е очигледно дека лицето не е подготвено за тоа.

Член 406

Стручен работник кој врши технички преглед на возило, ако при прегледот утврди дека уредите за управување или копирање на возилото се неисправни во толкава мера што возилото не е сигурно за натамошно безбедно движење во сообраќајот на пат, ќе го предупреди возачот да ги преземе потребните мерки за доведување на возилото во исправна состојба, на начин да не ги загрозува другите учесници во сообраќајот, односно дека не смее со истото да учествува во сообраќајот на пат и за тоа веднаш ќе го известат Министерството за внатрешни работи.

Член 407

Униформиран полициски службеник кој поседува возачка дозвола од "Б" категорија може во исклучителни случаи да управува и со моторни возила од категоријата "Ц" и "Д", кога такво возило е потребно да се отстрани од патот, да се одведе до најблискиот простор за паркирање или до најблиското место каде што понатаму ќе се чува, ако неговиот возач од некоја причина - болест, сообраќајна незгода, исклучување од сообраќај и слично не може или не смее да управува со возилото.

Член 408

(1) Заради остварување на поповолни услови за безбедноста на сообраќајот на патиштата во општините и градот Скопје можат да се организираат сообраќајни патроли на граѓани и училишни сообраќајни единици.

(2) Сообраќајните патроли и единици од ставот (1) на овој член можат да вршат регулирање на сообраќајот, по правило, во присуство на униформиран полициски службеник.

(3) По исклучок, кога училишните сообраќајни единици обезбедуваат премин на ученици преку коловоз пред училишта, присуството на униформиран полициски службеник не е задолжително.

(4) Сообраќајните патроли и единици од ставот (1) на овој член можат да регулираат сообраќај на патиштата и да укажуваат помош на учесниците во сообраќајот, само со претходна согласност на Министерството за внатрешни работи.

(5) Членовите на сообраќајните патроли и единици од ставот (1) на овој член се должни посебно да бидат оспособени за регулирање на сообраќајот и за укажување на помош и притоа да носат пропишана униформа или посебни ознаки, а барањата кои ги упатуваат на учесниците во сообраќајот задолжително треба да бидат во согласност со прописите и правилата во сообраќајот и знаците што ги даваат униформираните полициски службеници.

(6) Учесниците во сообраќајот се должни да постапуваат според барањата и наредбите на членовите на сообраќајните патроли и единици.

(7) Глоба во износ од 35 евра во денарска противвредност во мандатна постапка, согласно со одредбите на овој закон, ќе му се изрече на членот на сообраќајна патрола, односно единица кој постапува спротивно на одредбата од ставот (5) на овој член.

Член 409

(1) Брзината на движење на возилото се утврдува со уреди за мерење на брзина на движење на возила (радар), записен лист од тахографот или контролниот уред или со непосредно следење со возило.

(2) Фотографијата и видеозаписот со податоците за утврдената брзина, записниот лист од тахографот или контролниот уред и записникот за исчитаната брзина на радарот кој нема запис или брзиномер, претставуваат доказ за утврдена брзина на движење на возилото.

Член 410

(1) Во моторно возило не можат да се користат ниту вградуваат уреди или направи кои имаат за цел попречување на уредот што го користат униформираните полициски службеници за мерење на брзината на

возилата (антирадари).

(2) Доколку униформираниот полициски службеник открие уред, односно направа согласно со ставот (1) на овој член ќе му нареди на возачот на возилото истиот да го отстрани, а доколку возачот одбие да го стори тоа, уредот, односно направата ќе се отстрани на трошок на возачот на возилото.

Член 411

(1) Полицијата е овластена да постави уреди за снимање на јавни места на кои се одвива сообраќај и на кои може да се извршуваат прекршоци од областа на сообраќајот на патиштата, согласно со закон.

(2) Под снимање, во смисла на овој закон се подразбира постојан видеонадзор над јавните места од ставот (1) на овој член.

(3) Снимањето од ставот (1) на овој член, може да се врши и со посебни возила на Министерството за внатрешни работи опремени со посебни уреди за таа намена.

(4) Снимениот материјал од ставовите (1), (2) и (3) на овој член се чува во Полицијата шест месеца, по што материјалот се уништува, освен материјалот што претставува доказ во кривична или прекршочна постапка, со кој се постапува, согласно со закон.

X. СОВЕТИ ЗА БЕЗБЕДНОСТ НА СООБРАЌАЈОТ НА ПАТИШТАТА

Член 412

Заради развивање и унапредување на сообраќајното образование и воспитување на учесниците во сообраќајот, остварување на соработка и координација во развивањето на сообраќајно-превентивната работа и самозаштитата, унапредување на општата безбедност на сообраќајот на патиштата како работа од општествен интерес, како и заради иницирање и предлагање на потребни мерки за поголема безбедност на сообраќајот на патиштата, во Република Македонија функционира Републички совет за безбедност на сообраќајот на патиштата (во натамошниот текст: Републичкиот совет), а во општините и градот Скопје - општински совети за безбедност на сообраќајот на патиштата како посебни општински тела, односно совет за безбедност на сообраќајот на патиштата во градот Скопје.

Член 413

Задачи на советите од членот 412 на овој закон, се особено:

- унапредување на работите сврзани со безбедноста на сообраќајот на патиштата,
- унапредување на сообраќајното воспитување и образование на учесниците во сообраќајот и развивање на сообраќајно-образовната работа на предучилишните установи и училиштата,
- остварување на соработка и координација во превентивната работа на државните органи, институциите, правните лица и другите субјекти по прашањата на самозаштита во областа на сообраќајот на патиштата,
- организирање и учество во сообраќајно-воспитни акции и манифестации од областа на сообраќајната превентива,
- поттикнување, развивање и помагање на научно-истражувачка работа во областа на сообраќајот на патиштата,
- набавка и издавање на сообраќајно-воспитни публикации, филмови и слично,
- организирање на научни и стручни собири за работа од областа на безбедноста на патниот сообраќај и
- соработка со средствата за јавно информирање, заради навремено, целосно и објективно информирање на јавноста за мерките за унапредување на сообраќајната превентива и безбедноста на сообраќајот на патиштата.

Член 414

(1) Претседателот и членовите на Републичкиот совет ги именува Собранието на Република Македонија, а на општинските совети - советот на општината, односно Советот на градот Скопје, по предлог на Републичкиот совет од редот на заинтересираните државни органи, институции и правни лица, како и истакнати експерти од областа на безбедноста на сообраќајот на патиштата.

(2) Членовите на советите од ставот (1) на овој член, се именуваат за време од четири години, со право на повторно именување, за уште еден мандат

Член 415

(1) Со работата на Републичкиот совет од членот 412 на овој закон раководи претседател чиј мандат трае четири години. Претседателот на советот може да биде именуван два пати едноподо друго на иста функција.

(2) Советот за својата работа донесува деловник, со кој поблиску се определуваат неговите задачи и начинот на работа.

(3) Републичкиот совет ги врши своите административно-технички и финансиски работи.

(4) Заради извршување на планирани програмски активности Републичкиот совет може да ангажира вработени од соодветни министерства и други државни органи.

Член 416

За остварување на задачите од членот 413 на овој закон, Републичкиот совет донесува годишна програма која ќе се финансира:

- во висина од 1,5% од надоместокот што се наплатува за технички преглед при регистрација на возилата,
- во висина од 1% од средствата што се наплатуваат за регистрација на моторни и приклучни возила и тоа од надоместокот за употреба на јавните патишта (патна такса),

Член 416-а

(1) За унапредување на безбедноста на сообраќајот на патиштата, Собранието на Република Македонија донесува Национална стратегија за безбедност на сообраќајот на патиштата, за период од пет години.

(2) Националната стратегија од ставот (1) на овој член ја изготвува Координативно тело формирано од Владата на Република Македонија.

(3) Координативното тело од ставот (2) на овој член е составено од 11 членови - претставници од државните органи, Републичкиот совет, институции и правни лица кои вршат работи од областа на безбедноста на сообраќајот на патиштата, со мандат од шест години.

(4) Координативното тело од ставот (2) на овој член е задолжено и за следење на имплементацијата на Националната стратегија за безбедност на сообраќајот на патиштата.

XI. ОВЛАСТУВАЊА ЗА ПОДЗАКОНСКИ ПРОПИСИ

Член 417

Се овластува министерот за внатрешни работи да донесе поблиски прописи за:

- знаците што на учесниците во сообраќајот на патиштата им ги даваат униформираните полициски службеници на Министерството за внатрешни работи,
- формата и содржината на образецот на возачка дозвола, начинот на нејзиното издавање и заменување и за начинот на водење на евиденцијата за издадени возачки дозволи во Министерството за внатрешни работи,
- начинот на организација на обезбедувањето на пробното возење и висината на трошоците поврзани со обезбедување на пробни возења од страна на униформираните полициски службеници на Министерството за внатрешни работи,
- начинот на организација на обезбедувањето на вонредниот превоз и висината на трошоците поврзани со обезбедување на вонреден превоз од страна на униформираните полициски службеници на Министерството за внатрешни работи,
- начинот на организација на обезбедувањето на спортски и други приредби на пат и висината на трошоците поврзани со организирање на спортски и други приредби на пат од страна на униформираните полициски службеници на Министерството за внатрешни работи,
- *вон сила* [82](#)
- начинот на проверка на вкупното времетраење на управување со возило, одморите на возачите во врска со управување со моторно возило и начинот на работа на удвоените екипажи на возилата во обемот кој влијае врз безбедноста на управување со возилото,
- формата и содржината на образецот на индивидуалната контролна книшка, начинот на нејзиното издавање и начинот на нејзиното пополнување,
- формата и содржината на образецот на лиценцата за автошокола,
- начинот на спроведување на возачките испити и критериумите во однос на просторните услови и материјално-техничката и информатичката опрема на испитните центри и водењето на евиденциите во врска со спроведените возачки испити, како и формата и содржината на образецот на лиценцата за испитен центар,
- *вон сила* [83](#)
- формата и содржината на образецот на поканата за наплата на глоба во мандатна постапка и за формата и содржината на образецот на платниот налог за наплата на глоба со платен налог,
- формата и содржината на налепницата за извршен технички преглед,
- начинот и постапката за добивање на лиценца за возач-инструктор и стручно лице за вршење на технички преглед и формата и содржината на образецот на лиценцата што ја издава Министерството за внатрешни работи,
- *вон сила* [84](#)
- *вон сила* [85](#)
- *вон сила* [86](#)
- формата и содржината на образецот на возачка книшка за запишување на негативни бодови, начинот на нејзино издавање од Министерството за внатрешни работи и евиденцијата на издадени возачки книшки што ја води Министерството за внатрешни работи и
- димензиите и начинот на поставување на посебните таблици со кои се врши оспособување на кандидати за возачи.

Член 418

Вон сила [87](#)

Член 419

Се овластува министерот за образование и наука, да ја донесе Програмата за специјалистичко образование за занимање возач-инструктор.

Член 420

Се овластува министерот за внатрешни работи во согласност со министерот за образование и наука, да донесе поблиски прописи за:

- пробните тестови и тестови за полагање на теоретскиот дел од возачкиот испит и
- начинот на спроведување на испитите за проверка на знаење за возач-инструктор и стручно лице за вршење на технички преглед на возила.

Член 421

Се овластува министерот за транспорт и врски во согласност со министерот за внатрешни работи, да донесе поблиски прописи за:

- сообраќајните знаци, опрема и сигнализација на патот,
- посебниот знак за означување на возило со кое управува лице на кое му се оштетени екстремитетите суштествени за управување со возило,
- начинот на обележување на возилата со кои се превезуваат лица,
- *вон сила* [88](#)
- основните критериуми што задолжително треба да ги исполнуваат патиштата, нивните елементи и објекти на нив, од аспект на безбедноста на сообраќајот на патиштата и
- сообраќајно-техничките критериуми што треба да ги исполнуваат техничките средства за забавување на сообраќајот на патиштата.

Член 422

Се овластува министерот за образование и наука во согласност со министерот за внатрешни работи, да донесе поблиски прописи за:

- критериумите, начинот на работа на автошколите, наставниот план и програма за обука, стручниот кадар, опремата со која треба да располагаат, како и евиденциите што треба да ги водат автошколите за оспособување на кандидати за возачи,
- организација, обука и начин на работа на училишните сообраќајни единици,
- начинот на обележување на возилата со кои се превезуваат деца и
- начинот и постапката на полагање на испитот за возач-инструктор.

Член 423

Вон сила [89](#)

Член 424

Се овластува министерот за здравство во согласност со министерот за внатрешни работи, да донесе поблиски прописи за:

- здравствените критериуми што задолжително треба да ги исполнуваат кандидатите за возачи на моторни возила,
- содржините на програмата за обука за постапување во случај на сообраќајна незгода за кандидатите за возач и
- начинот на вршење на здравствениот преглед на возачите на моторни возила, критериумите во однос на кадарот и опремата за вршење на здравствените прегледи, како и за начинот и постапката за издавање на уверение за здравствена и психофизичка способност за управување со моторно возило.

Член 425

Се овластува министерот за локална самоуправа во согласност со министерот за внатрешни работи, да донесе поблиски прописи за организација, обука и начин на работа на сообраќајните патрули.

XII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 426

(1) Овластените испитни центри ќе се формираат во рок од шест месеца од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(2) До формирањето на овластените испитни центри, постапките за спроведување на возачки испит, ќе продолжат да ги вршат автошколите, согласно со прописите кои важат до денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 427

Постапките за спроведување на возачки испит, започнати до денот на влегувањето во сила на овој закон, ќе се завршат според одредбите на Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата ("Службен весник на Република Македонија" број 14/98, 38/2002, 38/2004 и 19/2007).

Член 428

Постојните регистарски табlici ќе се заменат со нови регистарски табlici согласно со одредбите на овој закон, најдоцна до 31 декември 2008 година.

Член 429

(1) Подзаконските прописи предвидени со овој закон, ќе се донесат во рок од шест месеца од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(2) До донесувањето на прописите од членовите 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424 и 425 на овој закон, ќе се применуваат постојните прописи доколку се во согласност со овој закон.

Член 430

(1) Возачката дозвола, дозволата за возач на трактор и возачката потврда издадени согласно со прописите кои важеле до денот на влегувањето во сила на овој закон, ќе продолжат да важат до истекот на рокот на важење наведен во истите, но најдолго пет години од денот на влегувањето во сила на прописите со кои се регулираат обрасците на сообраќајната дозвола, возачката дозвола, сообраќајната дозвола за земјоделски трактор, потврдата за регистрација, дозволата за возач на трактор и возачката потврда.

(2) Исправите од ставот (1) на овој член ќе се заменат со возачки дозволи во рок од пет години од денот на влегувањето во сила на подзаконскиот акт од ставот (1) на овој член.

Член 431

(1) Возачите на моторни возила од сите категории и поткатегории, се должни во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон, да се пријават во Министерството за внатрешни работи, заради издавање на возачка книшка согласно со одредбите на овој закон.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член, на возачите кои ќе сторат прекршок за кој согласно со одредбите на овој закон е предвидено регистрирање на негативни бодови, Министерството за внатрешни работи ќе им издаде возачка книшка кога ќе бидат исполнети условите од членот 369 ставови (1) и (2) на овој закон.

Член 432

Со денот на влегувањето во сила на овој закон, престанува да важи Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата ("Службен весник на Република Македонија" број 14/98, 38/2002, 38/2004 и 19/2007).

Член 433

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија", а одредбата од членот 292 на овој закон, ќе се применува од 1 октомври 2007 година, одредбите од членовите 261, 262, 263, 264, 265, 266 и 267 на овој закон, ќе се применуваат по шест месеца од денот на влегувањето во сила на овој закон, одредбите од членовите 332, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340 и 345 на овој закон, ќе се применуваат од 1 јануари 2008 година и одредбите од членот 248 став (1) алинеја 2 и став (2) алинеи 1 и 2 на овој закон, ќе се применуваат по три години од денот на влегувањето во сила на овој закон.

ОДРЕДБИ ОД ДРУГИ ЗАКОНИ

Закон за изменување и дополнување на Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата („Службен весник на Република Македонија“ бр. 86/2008):

Член 4

Подзаконските прописи предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од 30 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Закон за изменување и дополнување на Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата („Службен весник на Република Македонија“ бр. 64/2009):

Член 102

Одредбата од членот 53 на овој закон ќе се применува од 31 декември 2009 година. Одредбата од членот 69 на овој закон ќе се применува од 1 јануари 2010 година.

Член 103

По истекот на три години од денот на примената на одредбата од членот 69 на овој закон, теоретскиот дел од возачкиот испит од членот 270 став (2) на Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата, се полага писмено само на електронски начин.

Член 104

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престанува да важи членот 45 став 1 во делот "е прописно означено и" од Законот за возила („Службен весник на Република Македонија“ број 140/2008).

Закон за изменување и дополнување на Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата („Службен весник на Република Македонија“ бр. 161/2009):

Член 20

Одредбите од членот 270 став (2) на овој закон кои се однесуваат на полагање на теоретскиот дел од возачкиот испит на електронски начин ќе се применуваат од 1 јануари 2011 година.

Член 21

По истекот на три години од денот на примената на одредбата од членот 270 став (2) теоретскиот дел од возачкиот испит се полага писмено само на електронски начин.

Закон за дополнување на Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата („Службен весник на Република Македонија“ бр. 51/2011):

Член 2

Подзаконскиот акт од членот 1 став (4) на овој закон ќе се донесе во рок од три месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Закон за дополнување на Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата („Службен весник на Република Македонија“ бр. 51/2011):

Член 3

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе започне да се применува од 1 април 2012 година.

Закон за изменување и дополнување на Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата („Службен весник на Република Македонија“ бр. 114/2012):

Член 8

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, освен одредбите на членовите 1 ставови (1) и (2) и 4 и 5 кои ќе започнат да се применуваат од 1 јануари 2013 година.